

Луис Карол

Алиса в страната на чудесата

ПЪРВА ГЛАВА
В ЗАЕШКАТА ДУПКА

Алиса се умори да седи без работа до сестра си на скамейката, тя беше надзърнала един-два пъти в книгата, която сестра й четеше, но там нямаше нито картинки, нито разговори.

„За какво ли е такава книга – си помисли Алиса – без картинки и без разговори?“

И тъй както си мислеше (доколкото изобщо можеше да мисли в тая горещина, която я приспиваше и затъпяваше) дали удоволствието да изплете венец от парички си струва труда да стане и да ги набере, един Бял Заек със светлочервени очи подскочи край нея.

Нямаше нищо чак толкова чудно в това; и Алиса не се изненада толкова много, дори когато чу как Заека си говори: „О, божичко, божичко! Ще закъснея!“ (По-късно, като размисли, стори й се, че би трябвало да се зачуди; но в минутата не намери нищо необикновено.)

Ала когато Заека важно извади часовник от джоба на жилетката си, погледна го и пак забърза, Алиса скочи на нозе; мина й като светкавица през ума, че никога по-рано не беше виждала заек да носи жилетка или часовник; пламнала от любопитство, тя се затича след него през полето и успя да види как той се спусна в една голяма заешка дупка.

Веднага Алиса се спусна подире му, без да помисли дори как ще излезе оттам.

Заешката дупка вървеше донякъде направо, като тунел, а после неочаквано тръгваше надолу – тъй неочаквано, че докато се усети, Алиса не видя как падна в нещо, което приличаше на много дълбок кладенец.

Тоя кладенец или беше много дълбок – или тя падаше толкова бавно, че имаше време да се оглежда и чуди какво ли ще й се случи след това. Първом тя се опита да погледне надолу, да види накъде пада, но под нея беше тъй тъмно, че нищо се не виждаше. После погледна стените на кладенеца и забеляза по тях шкафове и лавици за книги. Тук-там видя географски карти и картини, окачени на гвоздеи. Както минаваше, тя взе един буркан от една лавица. На него беше написано: „портокалово сладко“. Но за нейно голямо разочарование беше празен. Тя не искаше да пусне буркана, за да не убие някого долу, и както падаше, успя да го сложи на друга лавица.

„След такова падане – си мислеше Алиса – няма да ми мигне окото,

ако се катурна по стълбите. За колко смела ще ме помислят всички у дома! Какво, думица не бих рекла, да падна дори от покрива на къщата.“ (И току-речи така беше.) Надолу, надолу, надолу. Та никога ли не щеше да свърши това падане!

„Колко ли километра съм изминала досега? – каза тя ясно. – Бездруго съм някъде към средата на земята. Чакай да видя: ако се не лъжа, съм паднала около четири хиляди километра надолу…“ (Виждате, Алиса бе учила такива неща в училище и макар сега да не беше никак време да показва какво знае, тя си помисли, че все пак не е лошо да преговори уроците си.)

„Да, това е горе-долу точното разстояние. Но до каква ли ширина и дължина съм стигнала?“ (Алиса нямаше представа за ширина и дължина, но мислеше, че е добре да се казват такива хубави, големи думи.)

И ето, че започна пак:

„Дали ще мина точно през средата на земята. Колко ли смешно ще бъде да стигнеш при хора, които ходят с главата надолу! Антипатиите, ако се не лъжа…“ (Тоя път тя се зарадва, че няма кой да я чуе, тъй като тая дума не й звучеше някак на място.)

„Но знаеш, ще трябва да попитам как се нарича страната им.“

– Моля ви се, госпожо, това Нова Зеландия ли е или Австралия?

Както приказваше, тя се опита да направи поклон… Представете си: поклон – както падате във въздуха! Мислите ли, че бихте могли да го направите?

„За какво малко и просто момиче ще ме вземат! Не, не бива да питам: може да го видя написано някъде.“

Надолу, надолу, надолу. И тъй като нямаше какво друго да прави, Алиса почна пак да говори:

„На Дайна навярно ще й стане мъчно за мене тая вечер.“ (Дайна беше котката.)

„Дано не забравят паничката й с мляко за закуска. Дайна, миличка, как ми се ще да си тука при мене! Вярно е, че няма мишки във въздуха, но ти можеш да си уловиш прилеп. А то, знаеш, много прилича на мишка. Но котките ядат ли прилепи?“

И Алиса, на която почна да й се приспива, някак сънливо продължи:

„Котки ядат ли прилепи? Котки ядат ли прилепи?“

И понякога:

„Прилепи ядат ли котки?“

Тъй като не можеше да си отговори нито на един от двата въпроса,

все едно беше как запитва.

Тя чувстваше, че заспива, и вече беше почнала да сънува, че се разхожда под ръка с Дайна и много сериозно я пита: „Сега, Дайна, кажи си правичката: яла ли си някога прилеп?“ – когато внезапно, трас, трас! – стовари се върху купчина пръчки и сухи листа и падането свърши.

Алиса не се удари никак и завчас скочи на нозе. Погледна нагоре, ала над нея всичко беше тъмно. Пред нея се отваряше друг дълъг проход. Тя погледна и видя Белия Заек, забързал нанякъде. Алиса нямаше време за губене: като вятър се впусна тя след него и успя да улови думите, които той изрече, когато отминаваше един завой:

– О, мои уши и мустаци, колко късно става!

Тя го беше току-речи настигнала, когато той изчезна зад завоя, но когато и тя стигна до това място, Заека вече го нямаше. Алиса се намери в дълга ниска зала, осветена от няколко лампи, закачени на свода.

Наоколо имаше врати, но всички те бяха заключени. И Алиса, след като мина покрай всички стени и опита всички врати, тъжно тръгна към средата на залата; чудеше се как ще може да излезе оттам.

Внезапно тя се намери пред трикрака масичка, цялата направена от тежко стъкло. Нямаше нищо на нея – само един малък златен ключ. Първата мисъл на Алиса беше: тоя ключ е за една от вратите на залата. Но уви – или ключалките бяха много големи, или ключът много малък. Както и да е, нито една от вратите не се отваряше. Ала като обикаляше повторно залата, Алиса откри мъничка завеса, която по-рано не беше забелязала. Зад нея имаше вратичка, висока около четиридесет сантиметра. Тя опита малкия златен ключ в ключалката. За нейна голяма радост – ставаше.

Алиса отвори вратата и откри, че води към малък проход, едва ли по-голям от миша дупка. Тя коленичи, погледна през прохода и съзря най-хубавата градина, която можете да си представите. Как копнееше да излезе от тая мрачна зала, да се разходи сред тези ярки цветя и прохладни водоскоци! Но тя не можеше да прекара през вратата дори главата си.

„Пък и да можех – мислеше си горката Алиса, – каква полза, щом раменете ми не могат да минат! О, да можех да се свия като далекоглед! Мисля, че бих могла, стига да знаех как да започна!“

Както виждате, толкова необикновени неща се бяха случили, че Алиса вече си мислеше: всъщност много малко неща има още, които наистина са невъзможни.

Нямаше смисъл да се чака пред малката врата. Тя тръгна назад към

масата: надяваше се да намери там друг ключ или поне книга с правила как да се свиват хората като далекогледи. Тоя път намери на нея малко шише. („Уверена съм, че го нямаше по-рано“ – каза Алиса.) Около гърлото на шишето висеше надпис; напечатани бяха хубаво, с големи букви, думите: „изпий ме“.

Лесно беше да се каже: „Изпий ме!“ Но тъкмо това умната малка Алиса не би могла да направи тъй бърже.

„Не, най-първо ще погледна“ – си каза тя и потърси дали е писано „отровно“ или не. Беше чела приказки за деца, които се изгаряли, които били изяждани от диви зверове (и още други такива неприятни случки) само защото не могли да запомнят простите правила, на които техните приятели ги учели. Например: червено нажежен ръжен ще те изгори, ако го държиш по-дълго в ръцете си; ако порежеш пръста си много дълбоко с нож, обикновено потича кръв; и това, което никога не забравяше: ако пиеш много от шише на което пише „отрова“, току-речи е за вярване, рано или късно, да ти стане лошо.

Само че на това шише не беше написано „отрова“ и Алиса се осмели да опита; много й се хареса (имаше вкус на някаква смес от черешова торта, млечник, ананас, печена пуйка, бадемов сладкиш и топъл печен хляб с масло)и тя бързо го изпи.

„Какво странно чувство! – си каза Алиса. – Сякаш се свивам като далекоглед.“

И то наистина беше вярно. Сега тя беше само двадесет и пет сантиметра висока. Помисли си, че ще може вече да мине през вратичката в оная хубава градина, и лицето й светна. Но тя първо почака, за да види дали няма още да намалее. Безпокоеше се малко.

„Защото, знаеш – си каза Алиса, – може да свърши така, че нищо да не остане от мене. Като свещ, когато изгори. Каква ли ще изглеждам тогава?“

И тя се помъчи да си представи как изглежда пламъкът, когато свещта угасне, защото не можеше да си спомни дали е виждала подобно нещо.

След малко, като видя, че нищо вече нямаше да се случи, тя реши да влезе незабавно в градината. Но уви – горката Алиса! Когато спря пред вратата, се сети, че е забравила малкия златен ключ, а когато се върна при масата, за да го вземе, видя, че сега не можеше да го достигне. Тя го виждаше много ясно през стъклото и се опита с всички сили да се покатери по един от краката на масата, но много се плъзгаше. След като опита няколко пъти и се измори, клетото момиченце седна на пода

и заплака.

„Стига, какво ще ти помогне да плачеш така! – отсече доста строго Алиса. – Казвам ти да спреш веднага!“

Обикновено си даваше доста добри съвети (макар никога да не се вслушваше в тях) и понякога толкова остро се мъмреше, че сълзи бликаха от очите ѝ. Тя си спомни, че веднъж се беше опитала дори да издърпа ушите си, задето бе измамила в една игра на крокет, която играеше със себе си. Това чудно дете обичаше да се представя за две лица.

„Но сега е безполезно – мислеше горката Алиса – да се преструвам, че съм две лица. Та от мене е останало толкова малко, че то едва стига за един почтен човек!“

Не след дълго Алиса откри малка стъклена кутия под масата. Отвори я и намери баничка, върху която бяха наредени хубаво, със стафиди, думите: „изяж ме“.

„Добре, ще я изям – каза Алиса – и ако порасна, ще стигна ключа. Ако пък стана по-малка, ще се промъкна под вратата. Така или инак, все ми е едно, главното е да вляза в градината.“

Тя отхапа малко и безпокойно рече:

„Нагоре ли? Надолу ли?“

Алиса държеше ръка на главата си, за да разбере расте ли или намалява, и остана доста учудена, като видя, че ръстът ѝ не се изменя.

То се знае, тъкмо това става, когато ядеш баничка. Но Алиса беше вече толкова свикнала да очаква само чудновати случки, че сега обикновеният живот изведнъж ѝ се стори тъп и глупав.

И така, тя се зае за работа и скоро изяде цялата баничка.

ВТОРА ГЛАВА
ВАДАТА НА СЪЛЗИТЕ

„Стъранно, колоко стъранно! – извика Алиса. (Тя се смая, като разбра, че не може вече да произнася думите правилно.) – Сега ставам дълга като грамаден далекоглед!“

– Сбогом, мои нозе! (Тя каза това, защото като погледна нозете си, те едвам се виждаха; толкова се бяха удължили!) – О, мои клети крачка, кой ще ви туря чорапите и обува обущата сега, милички? Уверена съм, че аз вече няма да мога. Ще бъда толкова далече от вас! Трябва сами да си помогнете, както можете…

„Но аз трябва да бъда добра с тях – си помисли Алиса, – инак те ще се откажат да вървят. А!… ето какво: всяка Коледа ще им подарявам нови обуща.“ И тя почна да обмисля как ще нареди това. „Носач ще трябва да ги занесе. Колко смешно – да пращаш подарък на краката си! Колко чудновата ще бъде бележката, която ще дам на носача:

До господин Десния крак на Алиса
На килима пред огнището
Близо до решетката
(От неговата Алиса)

Боже мой, какви глупости бъбря!“ Тъкмо тогава главата й се удари о свода на залата. Всъщност сега тя беше висока не по-малко от три метра. Начаса взе малкия златен ключ и се затича към вратата на градината.

Горката Алиса! Можеше само да легне на едната си страна и тъй да гледа с едно око в градината. Да мине през вратата сега като че беше още по-безнадеждно и отпреди. Тя седна на пода и почна пак да плаче.

„Не те ли е срам – си рече Алиса, – голямо момиче като тебе (сега с право се наричаше голяма) да плаче така! Спри веднага, ти казвам!“

Но тя не спираше да плаче; ронеше кофи сълзи; край нея се образува цяла вада, около десет сантиметра дълбока, простираше се до половината зала.

След малко Алиса чу ситни стъпки в далечината и бърже изтри очите си, за да види кой иде. Белия Заек се връщаше великолепно нагизден, с бели ръкавици от ярешка кожа в едната ръка и с голямо ветрило в другата.

Той се приближаваше бързо и мърмореше:

– О, херцогинята, херцогинята! О, как ли беснее, ако съм я накарал да чака!

Алиса беше толкоз отчаяна, че бе готова да иска помощ от всекиго. Тъй че когато Заека се приближи до нея, тя почна с нисък, плах глас:

– Ако обичате, господине…

Заека здравата се сепна, изпусна белите ярешки ръкавици и ветрилото и с всичка сила побягна в тъмнината.

Алиса вдигна ветрилото и ръкавиците и тъй като в залата беше много задушно, тя почна да си вее с ветрилото и да си говори:

– Боже, боже! Колко чудно е всичко днес! А всичко беше тъй обикновено! Дали не ме е сменил някой през нощта? Чакай да помисля: бях ли същата, когато станах тая сутрин? Струва ми се… като че ли се чувствах някак особено. Но ако не съм същата: коя съм, тогава? Ах, ето голямата загадка!

Тя си припомни всички деца на нейна възраст, които познаваше, за да види дали е могла да бъде заменена с някое от тях.

– Бездруго не съм Ада – каза тя, – защото косата й е дълга и къдрава, а моята – не е. Бездруго не съм и Мейбъл, защото аз зная толкова много, а тя – о, тя знае толкова малко… Освен това тя си е тя, а пък аз съм си аз и ох, как е объркано всичко! Ще се опитам да видя дали зная всички неща, които някога знаех. Чакай да видя: четири по пет прави дванайсет, четири по шест прави тринайсет и четири по седем – ах, боже, ако карам така, никога няма да стигна до двайсет! Но таблицата за умножение не е толкоз важна. Да опитам география. Лондон е столица на Париж, Париж е столица на Рим, Рим – не, това бездруго е грешка! Навярно съм заменена с Мейбъл! Ще се опитам да кажа наизуст „Как е лъснал малкият ни…“

Тя скръсти ръце на полата си, сякаш разказваше урок, и почна да повтаря стихотворението, но гласът й звучеше хрипливо и странно. Думите като че ли не бяха същите, не бяха както друг път:

Как е лъснал малкият ни крокодил
дългата си писана опашка!
Сред водите бавни на реката Нил –
всяка люспа, сякаш златна чашка!
Вижте само как е хубав, как е мил:
най-любовно кани той с усмивки
и завчас е вече хищно уловил

всички малки и големи рибки!

– Уверена съм, че това не са точните думи – каза горката Алиса и очите й се напълниха със сълзи. – Бездруго аз съм Мейбъл. Сега ще трябва да живея в малката й нечиста къща, да нямам никакви играчки и – о, винаги да имам толкова много уроци! Не, решено е! Ако аз съм сега Мейбъл, ще остана тука. Напразно ще провират глава, напразно ще викат:

– Върни се горе, мила!

Аз само ще погледна нагоре и ще кажа:

– Коя съм тогава? Кажете ми най-напред това и ако ми харесва да бъда тоя човек, ще се върна. Ако ли не, ще остана тук долу, докато стана някой друг.

– Е-е-е-х – извика Алиса и нови сълзи замъглиха изведнъж погледа й, – как искам някой да промъкне глава тука! Уморих се вече да бъда тъй сама!

Като каза това, тя погледна ръцете си и се учуди: видя, че неусетно е надянала едната от малките бели ярешки ръкавици на Заека. „Как може да съм направила това? – помисли тя. – Навярно пак ставам малка.“

Тя стана и отиде до масата, за да се премери; откри, че сега е около две стъпки висока и че продължава бърже да намалява. Скоро разбра, че това се дължи на ветрилото, което държеше, и веднага го захвърли – тъкмо навреме, преди да изчезне.

– За малко, избавих се! – каза Алиса, доста изплашена от внезапната промяна, но много радостна, че изобщо още съществува. – А сега към градината!

Тя се понесе с всичка сила към малката врата.

Но уви: малката врата беше пак затворена, а малкият златен ключ, както по-рано, беше на стъклената маса.

„Сега е още по-лошо – мислеше горкото дете. – Никога по-рано не съм била толкова малка, никога! Това просто е ужасно!“

Като каза тия думи, кракът й се подхлъзна и в миг, пляс! – тя затъна до брадичка в солената вода. Първата й мисъл бе, че е паднала някак в морето. Но скоро разбра, че се намира във вадата сълзи, които бе изплакала, когато беше три метра висока.

– Да не бях плакала толкова! – каза Алиса, като плуваше наоколо и гледаше как да излезе от водата. – Ще бъда наказана сега, мисля, с това, че ще се удавя в своите сълзи! Няма съмнение, ще бъде доста странно.

Но днес всичко е странно!

Тъкмо тогава се чу да пляска нещо във водата, недалече от Алиса, и тя заплува нататък, за да види какво е. Помисли първо, че е морски кон или хипопотам. Но после си спомни колко малка бе сега и не след дълго откри, че беше мишка – като нея и тя се бе подхлъзнала.

„Има ли смисъл – помисли Алиса – да заговоря сега на тая мишка? Всичко е тъй необикновено тук долу, че не е чудно и тя да говори. Както и да е, защо да не опитам?“

Почна:

– О, Мишко, знаеш ли как може да се излезе от тая вада? Уморих се да плувам напосоки. О, Мишко!

Алиса мислеше, че тъй трябва да се говори на мишка. Никога порано не бе разговаряла с мишка, но помнеше добре, че бе виждала в Латинската граматика на по-големия си брат:

Една Мишка На една Мишка На една Мишка Една Мишка О, Мишко!

Мишката я гледаше изпитателно (на Алиса се стори, че й намига с очичките си), ала не казваше нищо.

„Може би не разбира нашия език – си помисли Алиса. – Трябва да е някоя френска мишка, преселила се у нас, когато Уилям Завоевателя завладял страната ни.“ (Макар да бе силна по история, Алиса нямаше много ясна представа за времето, през което известни исторически събития са се развивали.)

И тя каза:

– Ou est ma chatte? (Де е моята котка?)

Първото изречение в нейната френска читанка.

Мишката скочи нагоре извън водата, цяла разтреперана от ужас.

– О, извинявай! – извика бърже Алиса, уплашена да не би да е наскърбила чувствата на клетото животно. – Съвсем забравих, че не обичаш котки.

– Не обичам котки! – извика Мишката с дрезгав, развълнуван глас. – Щеше ли ти да обичаш котки, да беше на мое място?

– Имаш право, може би, не – каза Алиса с успокояващ глас. – Недей се сърди… И все пак много бих да ти покажа нашата котка Дайна. Вярвам, че ще почнеш да харесваш котките, само ако я видиш.

„Тя е тъй мила и тиха – продължи Алиса да говори току-речи на себе си, като плуваше лениво наоколо из вадата. – Седи и преде край огъня тъй приятно, ближе лапите си, мие муцунката си – като я прегърнеш и приспиш, толкоз е мека! А каква е славна мишеловка!“

– О, извинявай! – извика пак Алиса, като видя Мишката цяла настръхнала; тя се боеше да не я е наистина обидила. – Няма вече да говорим за нея, щом не искаш.

– Ние, как не! – извика Мишката, разтреперана до крайчеца на опашката си. – Като че ли и аз бих желала да разговарям за такъв предмет! Нашето семейство винаги е мразило котките. Мръсни, долни, груби същества! Името им дори не ща да чуя!

– Няма навярно! – увери я Алиса, която гледаше по-скоро да смени разговора. – Ами… ти… ти… обичаш ли… обичаш ли кучета?

Мишката не отговори нищо, тъй че Алиса с увлечение продължи:

– Има едно толкоз хубавичко кученце до нашата къща! Само да го видиш! Има светли очи и – ах, такива дълги, къдрави кафяви косми! Когато хвърлиш нещо, то бърже ти го донася и стои на два крака, когато се моли за вечеря, и много още работи… дори половината от тях не мога да си припомня! Господарят му е чифликчия, знаеш, и той казва: толкова е полезно, че струва сто лири! Той казва: убивало всички плъхове и…

„О боже!… Пак я обидих!“ – извика Алиса със съжаление, защото видя, че Мишката се отдалечи с най-голяма бързина; развълнувала се беше цялата вада.

– Мила Мишко! – извика Алиса нежно след нея. – Върни се, няма вече да говорим за котки… нито за кучета, щом не ги обичаш.

Като чу това, Мишката се обърна и бавно заплува назад. Муцуната ѝ беше съвсем бледа („От вълнение“ – помисли Алиса), когато каза с нисък, треперещ глас:

– Да идем на брега. Ще ти разправя тогаз своята история и ти ще разбереш защо мразя котки и кучета.

Бе крайно време да изплуват на суша: вадата гъмжеше от птици и животни, паднали в нея. Имаше една Патица и една птица Додо, един Райски Папагал и едно Орле, и някои други чудновати същества. Алиса водеше. Скоро цялата дружина изплува на брега.

ТРЕТА ГЛАВА
СВОБОДНО НАДБЯГВАНЕ И ЕДНА ДЪЛГА ИСТОРИЯ

Наистина, чудновата дружина представляваха те, събрани така на брега – птици с окаляни пера, животни с прилепнали косми, всички измокрени до кости, навъсени, раздразнени.

Първата им грижа, разбира се, беше как да се изсушат. Свикаха съвет.

Само след няколко минути на Алиса се видя много естествено, че говори така дружелюбно с тях, като да ги е познавала цял живот. И наистина тя се впусна в дълга препирня с Райския Папагал, който най-сетне се намръщи и само каза:

– Аз съм по-стар, ще рече, зная по-добре.

Алиса не искаше да допусне такова нещо, докато не узнае неговата възраст, и тъй като Райския Папагал отказа най-упорито да каже годините си, нямаше вече смисъл да се говори по тоя въпрос. Най-сетне Мишката, която изглежда имаше голямо въздействие над другите, извика:

– Седнете всички и чуйте какво ще ви кажа. Аз скоро ще ви изсуша!

Незабавно всички насядаха в кръг, Мишката в средата. Алиса впери очи в нея, защото предчувстваше, че лошо ще се простуди, ако не се изсуши веднага.

– А… хм! – рече Мишката важно. – Готови ли сте всички? Туй, което ще ви кажа, е най-сухото и най-досадно нещо на света. То бездруго ще ви изсуши. Мълчание, моля!

„Уилям Завоевателя, чиято кауза се защищавала от Папата, скоро подчинил англичаните, които се нуждаели от водачи и които в последно време били свикнали на преврати и поражения. Едуин и Моркър, графове на Мършия и Нортъмбрия…“

– Ух! – рече Райския Папагал, като изтръпна.

– Извинете! – каза Мишката намръщено, но много учтиво. – Казахте ли нещо?

– Аз не! – отговори бърже Райския Папагал.

– Стори ми се, че казахте нещо – отвърна Мишката. –

Продължавам:

„Едуин и Моркър, графове на Мършия и Нортъмбрия, се обявили в негова полза. И дори Стигънд, родолюбивият архиепископ на Кентърбъри, намерил това за добре…“

– Намерил какво? – запита Патицата.

– Намерил това! – отвърна Мишката доста раздразнено. – Мисля, че знаете какво ще рече думата това!

– Зная много добре какво ще рече това – каза Патицата. – Когато аз намирам нещо, това е обикновено жаба или червей. Въпросът е архиепископът какво е намерил?

Мишката не обърна внимание на този въпрос и бърже продължи:

„… намерил за добре да иде с Едгър Етилинг да посрещне Уилям и му предложи короната. Поведението на Уилям отначало било умерено. Но дързостта на неговите нормандци…“

– Как се чувстваш, мила? – каза Мишката, като прекъсна речта си и се обърна към Алиса.

– Все така мокра – отговори Алиса тъжно. – Изглежда това никак не ме изсушава.

– В такъв случай – заяви Додо тържествено, като стана на крака – предлагам събранието да се прекрати, за да се вземат незабавно по-енергични мерки…

– Говорете на разбран език! – прекъсна го Орлето. – Не разбирам смисъла на половината от тия дълги приказки – и да ви кажа право, мисля, и вие сами не ги разбирате.

И Орлето наведе глава, за да прикрие усмивката си. Някои от другите птици се изкискаха гласно.

– Исках да кажа – рече обидено Додо, – че едно свободно надбягване най-лесно би ни изсушило.

– Какво е това свободно надбягване? – запита Алиса не защото любопитствуваше да узнае; но Додо беше спрял да говори, като очакваше някой да го запита, а никой изглежда нямаше желание да се обади.

– Ами… – каза той – най-добре се обяснява… като се прави. (И тъй някой дъждовен ден може да се случи и на вас такава неприятност, не ще бъде зле да ви разправя, за да опитате, ако искате, какво направи Додо.)

Най-напред той отбеляза мястото на надбягването – нещо като кръг. („Не е толкоз важно да е равен кръгът“ – каза той.) После цялата дружина се нареди в тоя кръг, на различни места. Нямаше никакво: „Едно, две, три – тръгвай!“ Почнаха да бягат и да се спират кой когато ще,

тъй че мъчно можеше да се разбере дали надбягването е свършило. Но след като търчаха така около половин час и се изсушиха добре, Додо изведнъж извика:

– Надбягването свърши!

Всички се насъбраха край него; пъшкаха и питаха: „Кой е спечелил?“

На тоя въпрос Додо не можа да отговори току-тъй, без дълбоко да размисли. Той дълго стоя, натиснал с пръст челото си, а другите чакаха мълчаливо. Най-после Додо каза:

– Всеки печели, всички трябва да получат награда.

– Но кой ще раздаде наградите? – запита хор от гласове.

– Разбира се, тя – каза птицата Додо, като посочи Алиса.

Начаса цялата дружина я заобиколи и завика объркано: „Награди! Награди!“

Алиса не знаеше какво да стори и отчаяно сложи ръка в джоба си. Извади кутийка с бисквити (за щастие солената вода не беше проникнала в нея) и ги раздаде като награди.

– Но тя самата трябва да получи награда! – каза Мишката.

– То се знае – отвърна много важно Додо.

– Какво друго имате в джоба? – обърна се той към Алиса.

– Само един напръстник – отвърна Алиса тъжно.

– Дайте го насам – каза Додо. Тогаз всички пак я обкръжиха; Додо тържествено ѝ поднесе напръстника и каза:

– Ние ви молим най-учтиво да приемете този изящен напръстник.

Когато завърши своята къса реч, всички извикаха три пъти: ура!…

На Алиса това се видя много глупаво и смешно, но те всички изглеждаха толкова сериозни, че тя не посмя да се засмее. И тъй като не знаеше какво да каже, просто се поклони и взе напръстника, като си придаде колкото можеше по-тържествен вид.

Сега трябваше да изядат бисквитите, което причини не малко шум и смущение поради това, че големите птици се оплакваха – не можели да усетят дали имат нещо в устата си – а малките се задавяха тъй силно, че трябваше да ги тупат по гърба. Ала най-после и това свърши.

Всички пак насядаха в кръг и замолиха Мишката да им разправи още нещо.

– Нали обеща да ми разправиш своята история? – запита Алиса. – И защо мразиш… К. и К… – добави тя шепнешком защото се боеше да не я обиди пак…

– Моята история е тъжна и дълга като опашката ми – рече

Мишката, извърната към Алиса, и въздъхна.

„Че е дълга опашката й – вярно е – си помисли Алиса, – но защо пък казва, че е тъжна?“

Мишката започна да разправя, а Алиса продължи да гледа опашката и да се чуди как може да е тъжна! Тъй че нейната представа за историята на Мишката бе нещо като това:

Челюсти веднъж затрака към едно мишле котака: – Хайде с мене към съда, тъжба дето съм подал. Няма да ми възразяваш и да ми се оправдаваш. Тръгвай с мене без слова. Мишката отвърна плаха: – Де вината ми съзряха? Що за съд ще е това: Без защита, без присъда? – Стига вече тоя плач, аз ще бъда твой палач, твой защитник аз ще бъда – аз, котакът милосърд! И осъждам те на смърт.

– Ти не слушаш! – строго извика Мишката на Алиса. – Какво мислиш?

– Извинявай – каза много виновно Алиса. – Ти беше усукала историята си за пети път, нали?

– Не, не бях! – извика Мишката яростно. – Заклевам се в опашката си, че…

– Заплела си се в опашката си? – каза Алиса готова да услужи, като гледаше наоколо разтревожено. – А, моля ти се, позволи ми да я разплета!

– Няма да ти позволя нищо подобно! – каза Мишката, като стана и тръгна да си върви. – Ти ме обиждаш, като бърбориш такива глупости.

– Не исках това да кажа! – замоли се бедната Алиса. – Но ти, знаеш, тъй лесно се обиждаш!

В отговор Мишката само изръмжа.

– Моля ти се, върни се и завърши историята си! – извика Алиса подире й.

И всички други се присъединиха в хор: „Да, върни се!“

Но Мишката поклати глава нетърпеливо и тръгна още по-бързо.

– Колко жалко, че не ще да остане! – въздъхна Райския Папагал, когато Мишката изчезна от погледа им.

Един стар Рак използва случая да каже на дъщеря си:

– А! Мила… Нека това ти послужи за урок, никога да не губиш търпение и да не излизаш от кожата си.

– Дръж си езика! – отсече някак сприхаво младата дъщеря. – Можеш да изкараш от търпение дори една стрида!

– Да беше Дайна тука – каза Алиса гласно, но без да се обърне към някого, – скоро щеше да я върне назад!

– А коя е Дайна, ако смея да задам тоя въпрос? – попита Райския Папагал.

Алиса отговори живо, тъй като тя винаги бе готова да говори за своята мила котка.

– Дайна е наша котка. Такава славна мишеловка, не можете си представи! А да я видите само как гони птичките! Зърнала не зърнала врабче – и вече го изяла!

Тия думи произведоха необикновено впечатление. Някои от птиците веднага избягаха. Една стара Сврака започна грижливо да се увива с крилата си, като забеляза:

– Аз наистина трябва да си ходя вече. Гърлото ми не може да понася нощния въздух.

Едно Канарче викна с разтреперан глас на малките си:

– Хайде да си вървим, милички! Време е вече да спите.

Под различен предлог всички се отдалечиха и скоро Алиса остана сама.

„Да не бях споменавала Дайна – рече си тя тъжно. – Изглежда тук долу никой не я обича. А пък аз съм сигурна, че тя е най-добрата котка на света! О, мила Дайна! Надали някога пак ще те видя!“

И горката Алиса започна да плаче, защото се чувствуваше много самотна и нещастна.

Но ето – след малко пак чу ситни стъпки в далечината и вдигна поглед с надежда, че Мишката е премислила е се връща да привърши историята си.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА
ЗАЕКА ИЗПРАЩА ЕДНО ПЕРЦЕ

Беше Белия Заек, който бавно се връщаше и тревожно гледаше наоколо си, сякаш бе изгубил нещо. Тя чу как той измънка:

„Херцогинята! Херцогинята! О, мои мили лапи! О, мои косми и мустаци! Ще заповяда да ме обезглавят, няма що! Де ли може да съм ги изпуснал?“

Алиса веднага отгатна: той дири ветрилото и белите ярешки ръкавици, и тя услужливо почна да ги търси. Но ги нямаше никъде. Всичко изглежда се бе променило, след като падна във водата. Голямата зала със стъклената маса и с малката врата беше напълно изчезнала.

Скоро Заека забеляза Алиса, която диреше навред, и ядосано извика:

– Мери Ан, какво правиш тука? Веднага иди в къщи и ми донеси едни ръкавици и едно ветрило! Още сега!

Алиса така се уплаши, че завчас изтърча натам, накъдето той посочи, без да се опита дори да му обясни грешката.

„Той ме взе за своята прислужница – каза си Алиса, като търчеше. – Как ще се почуди, като разбере коя съм! Но аз ще постъпя добре да му занеса ветрилото и ръкавиците – разбира се, ако ги намеря.“

Като каза това, тя се озова пред една спретната къща. На вратата висеше лъскава медна плоча, на която бе издълбано името: Б. ЗАЕК.

Влезе, без да почука, и избърза нагоре по стълбите – боеше се истинската Мери Ан да не я завари, преди да намери ветрилото и ръкавиците.

– Колко чудно изглежда – рече Алиса – да изпълняваш поръчките на заек! Остава сега и Дайна да почне да ме праща на поръчки!

И тя си представи това:

– Госпожице Алиса, елате веднага тука и се пригответе за разходка!

– Ей сегичка, бавачко! Трябва да вардя пред тази миша дупка да не избяга мишката, докато Дайна се върне.

„Само че не вярвам – продължи Алиса – да я държат в къщи, ако почне така да заповядва на хората!“

Докато казваше това, тя беше вече влязла в малка хубава стая, дето имаше маса пред прозореца. На масата намери (както се надяваше) ветрило и два-три чифта малки бели ярешки ръкавици. Тя взе ветрилото и

едни ръкавици и тъкмо щеше да напусне стаята, когато съзря близо до огледалото малко шише. Нямаше тоя път надпис: „изпий ме“, но все пак тя го отвори и приближи до устните си.

„Зная, все нещо ще се случи – каза си тя, – когато ям или пия. Да видя как ще ми подействува това шише. Надявам се пак да порасна. Омръзна ми да съм тъй мъничка!“

И наистина течността в шишето й подейства тъкмо тъй, и то много по-бързо, отколкото очакваше. Не беше изпила половината, а главата й се опираше вече о свода. Трябваше да се наведе, за да не й се пречупи шията. Като остави бързо шишето, тя си рече:

„Стига толкоз – дано не порасна повече! И без това не мога вече да мина през вратата. Не трябваше да пия толкова!“

Уви! – беше твърде късно. Тя продължаваше да расте… да расте… и скоро трябваше да коленичи. След миг – не можеше дори и тъй да остане. Опита се да легне, да опре единия си лакът о вратата и да обвие другата си ръка около главата. Но тя все още продължаваше да расте… и най-сетне трябваше да прокара едната си ръка през прозореца навън, и единия крак – нагоре в комина.

„Сега вече няма накъде – каза си Алиса. – Какво ще стане с мен?“

За нейно щастие силата на малкото вълшебно шише се бе изчерпала и тя спря да расте. Все пак й беше много неудобно. И тъй като изглежда нямаше никакъв изход от това положение, не е чудно, че тя се почувствува нещастна.

„У дома беше много по-хубаво – мислеше горката Алиса. – Ръстът ми не се изменяше така, нито пък ми заповядваха мишки и зайци. Колко по-хубаво щеше да бъде да не бях влизала в заешката дупка… и все пак… доста любопитен е, трябва да призная, тоя нов живот! Да можех само да разбера какво всъщност се е случило с мене! Едно време, като четях приказки, мислех, че такива работи никога не се случват, а ето, че сега сама съм героинята на една такава приказка. Някой трябва да напише книга за мене, непременно! Когато порасна, сама ще напиша – но аз съм вече пораснала – добави тя тъжно, – тука поне аз не мога вече да раста!“

„Но тогаз – все още разсъждаваше Алиса – никога ли няма да стана по-стара? Това поне ще ми бъде утеха… никога да не стана стара жена… но тогава… винаги ще имам уроци! О, само това не!“

„О, ти глупава Алиса! – си отговори тя сама. – Как можеш да учиш уроци тук вътре? Че то едва има място за тебе, къде ли пък и за твоите учебници!“

Тя продължи да говори тъй, като сама си задаваше въпроси и сама си отговаряше. Но след няколко минути чу глас отвън, спря да говори и се вслуша.

– Мери Ан! Мери Ан! – викаше гласът. – Веднага ми донеси ръкавиците!

Сетне се чуха ситни стъпки нагоре по стълбите. Алиса знаеше – това е Заека, който идваше да я търси. Тя се разтрепери (и разклати цялата къща), съвсем бе забравила, че сега беше близо сто пъти по-голяма от Заека и нямаше вече защо да се бои от него.

Заека застана пред вратата и се опита да я отвори. Но тя се отваряше навътре и тъй като Алиса я беше здраво затиснала с лакътя си, напразни бяха всички негови усилия. Алиса чу как той каза:

– Тогаз ще заобиколя и ще вляза през прозореца.

„И това няма да направиш!“ – помисли си Алиса. Почака. Когато ѝ се стори, че Заека се намира вече под прозореца, простря ръка и замахна във въздуха.

Тя не улови нищо, но чу слаб вик и падане, и трясък от счупено стъкло. По това заключи, че може би Заека е паднал в някой цветарник или нещо подобно.

Сетне се чу разяреният глас на Заека:

– Пат! Пат, де си?

И после друг глас, който никога по-рано не бе чувала:

– Разбира се, тук съм. Изравям ябълки, ваше превъзходителство.

– Изравяш ябълки, тъй ли! – кресна Заека. – Ела тук и ми помогни да изляза!

(Наново дрънчене на счупено стъкло.)

– Сега кажи ми, Пат, какво е това на прозореца?

– Разбира се, ръка, ваше превъзходителство.

– Ръка – гъска такава! Кой е виждал такава грамадна ръка? Че тя е голяма колкото целия прозорец!

– Разбира се, колкото прозореца. Но все пак – ръка.

– Каквото и да е, не би трябвало да бъде там. Иди и го махни!

Последва дълго мълчание.

Сетне от време на време Алиса долавяше как си шепнат:

– Разбира се, и на мен не ми се харесва, ваше превъзходителство. Никак, никак!

– Направи, каквото ти казвам, страхливецо!

Алиса пак размаха ръка и се опита да улови нещо във въздуха. Тоя път се чуха два слаби крясъка и още по-силен трясък от счупено стъкло.

„Колко много цветарници трябва да има долу! – помисли Алиса. – Какво ли ще сторят сега? Да можеха само да ме издърпат навън, нямам нищо против! Не искам вече да стоя тука.“

Дълго време не можа да чуе нищо.

Най-сетне се чу тропот на малки колела и глъч от много гласове, които говореха едновременно. Тя можа да различи следните думи:

– Къде е другата стълба?

– Нали ми казахте да донеса само една. У Перцето е другата.

– Перце! Момче! Донеси я тук!

– Тука, опрете ги на този ъгъл!

– Не, първо ги вържете една за друга – не стигат така!

– О, ще стигнат! Недейте сега придирва!

– Ето, Перце, дръж това въже!

– Покривът ще издържи ли?

– Внимавай, тази хлабава керемида… хо-о-о-оп пада!

– Пазете си главите!

Чу се силен трясък.

– Кой направи това?

– Навярно Перцето!

– Кой ще влезе през комина?

– Не, аз няма! Ти иди!

– И аз не искам! Перцето да се изкачи. То е най-леко.

– Хей, Перце! Господарят казва ти да се изкачиш!

„А! Значи тъй: Заека изпраща Перцето да влезе през комина – рече си Алиса. – Изглежда всички се осланят на Перцето! Не бих искала да бъда на негово място. Коминът е тесен, вярно е, но все още мога да ритам малко.“

Тя дръпна крака си надолу, колкото можеше по-надолу, и почака, докато чу едно малко животно (тя не можа да отгатне какво е) да дращи и слиза надолу в комина.

„Това е Перцето!“ – рече си Алиса.

И силно ритна нагоре. Сетне се ослуша.

Първото нещо, което чу, бе хор от гласове, които дружно извикаха:

– Ето Перцето!

После само гласа на Заека:

– Уловете го, там, при плета!

После мълчание и пак объркани гласове:

– Повдигнете главата му!

– Сега коняк!

– Ще се задави!

– Е, как беше, стари приятелю? Какво ти се случи? Разправи ни!

Най-подир се чу нежен, квичащ гласец. („Това е Перцето“ – помисли си Алиса):

– Сам не зная – не, стига, благодаря! Сега ми е по-добре… но… малко съм развълнуван, не мога ви разправи… зная само, нещо ме удари като пружина… и хвръкнах като ракета…

– Тъй значи, стари приятелю! – рекоха всички.

– Трябва да изгорим къщата! – каза Заека.

Тогаз Алиса с все сила извика:

– Ако направите това, ще пусна Дайна срещу вас!

Последва мъртвешко мълчание. Алиса си помисли:

„Какво ли ще сторят сега?! Ако бяха малко по-умни, щяха да махнат покрива.“

След миг-два те пак почнаха да се движат насам-натам и Алиса чу Заека да казва:

– Отначало стига една кола.

„Една кола какво?“ – помисли Алиса.

Но те не я оставиха дълго да мисли. След миг порой от камъчета се изля върху прозореца, а някои от тях я удариха по лицето.

„Ще туря край на това“ – рече си тя и извика:

– Да не сте посмели да хвърлите още веднъж!

Последва повторно мъртвешко мълчание.

Алиса забеляза не без почуда, че всички камъчета, тъй както стояха на пода, се превръщаха в малки банички. И тогаз чудесна мисъл ѝ дойде на ум.

„Ако изям една от тия банички – помисли тя, – няма съмнение, ръстът ми някак ще се измени. Тъй като вече не мога да стана по-голяма, вярвам, бездруго ще ме направи по-малка.“

Тя глътна една – и се зарадва, като видя, че почва да намалява. Щом стана доста малка и успя да мине през вратата, тя изтича навън.

Пред къщата се бяха насъбрали множество малки животни и птици.

Горкият малък гущер, Перцето, беше в средата. Две гвинейски прасета го държаха и му даваха да пие нещо от едно шише.

Всички се спуснаха срещу Алиса. Но тя побягна с всичка сила и скоро се намери в безопасност сред гъста гора.

„Първото нещо, което трябва да направя – каза си Алиса, като скиташе из гората, – е да стигна пак обикновения си ръст. И второ, да вляза в оная хубава градина. Мисля, това е най-доброто.“

Намерението, разбира се, изглеждаше чудесно – ясно и просто замислено. Единствената мъчнотия беше, че Алиса не знаеше как да го приложи в изпълнение. И като гледаше загрижено между дърветата – изведнъж остър лай се разнесе точно над главата й. Тя бързо вдигна глава.

Едно грамадно кутре я гледаше отгоре с големи кръгли очи и плахо протягаше лапа да я пипне.

– Горкото – каза Алиса галено и се опита да му свирне. Но всъщност тя се боеше да не е гладно кутрето – както го галеше, да не я изяде.

Без да знае защо, тя взе една пръчица и я насочи насреща му. Тогава кутрето скочи с радостно джафкане и се хвърли върху пръчката – престори се на раздразнено.

Алиса избяга зад един трън, за да не я смачка кутрето. Но когато тя се показа от другата страна, то отново скочи върху пръчката и в бързината се преметна презглава. Алиса, на която това се видя като игра на кон, и която се боеше всеки миг кутрето да не я премаже, пак се затича около тръна. Тогава кутрето почна да напада пръчката – всеки път се хвърляше много малко напред и много по-силно отстъпваше. То лаеше дрезгаво; най-сетне седна доста надалече, запъхтяно, с изплезен език и с полузатворени очи.

Удобен случай за Алиса да избяга. Тя тичаше, докато съвсем се измори и загуби дъх; едвам се чуваше вече лаят на кутрето в далечината.

„Все пак какво мило кутренце беше то! – каза си Алиса, като се облегна на едно лютиче и почна да си вее с едно листо. – Щях да го науча на толкоз много работи, да бях само достатъчно висока! О, боже! Забравих, трябва пак да порасна. Чакай да видя: как ли ще стане това? Навярно трябва да изям или изпия нещо. Но какво?"

Въпросът наистина беше: какво? Алиса разгледа наоколо всички цветя и треви, но не можа да види нещо подходящо за ядене или пиене. Една голяма гъба растеше наблизо, висока току-речи колкото нея. След като надзърна под гъбата, от двете й страни и отзад, на Алиса й хрумна, че може да погледне отгоре и да види какво има там.

Тя се повдигна на пръсти и погледна над ръба на гъбата. Веднага очите й срещнаха погледа на една голяма синя гъсеница, която седеше на върха със скръстени нозе, спокойно пушеше от дълго наргиле и не обръщаше никакво внимание нито на Алиса, нито на каквото и да е наоколо.

ПЕТА ГЛАВА
СЪВЕТЪТ НА ЕДНА ГЪСЕНИЦА

Гъсеницата и Алиса се гледаха доста дълго, без да си продумат. Най-после Гъсеницата извади наргилето от устата си и се обърна към Алиса с немощен сънлив глас:

– Коя си ти? – рече Гъсеницата. Това съвсем не подканваше към разговор. Алиса отговори доста свенливо:

– Не… не зная сега, госпожо… зная само коя бях, когато станах тая сутрин, но струва ми се, че оттогава съм се изменила вече няколко пъти…

– Какво искаш да кажеш? – рече строго Гъсеницата. – Обясни се!

– Себе си, боя се, не мога да обясня, госпожо – каза Алиса, – защото, виждате ли, аз не съм аз!

– Не виждам! – рече Гъсеницата.

– Боя се, че не мога да се изразя по-ясно – отговори много учтиво Алиса, – защото аз сама не го разбирам. Да бъдеш в един ден ту голяма, ту малка е доста объркано.

– Не е! – рече Гъсеницата.

– Може би вие не намирате, че е тъй – каза Алиса, – но когато ще трябва да станете какавида, а това, знаете, ще се случи някой ден, и след това да се превърнете в пеперуда, мисля, и на вас ще се вижда някак странно, нали?

– Ни най-малко! – рече Гъсеницата.

– Може би вашите чувства да са различни – каза Алиса. – Аз зная само, че на мене би ми се видяло странно!

– На тебе! – рече Гъсеницата възмутено. – Коя си ти?

Това ги върна пак към началото на техния разговор. Алиса се ядоса на късите забележки на Гъсеницата. Тя се поизправи и каза много важно:

– Мисля, първо вие трябва да ми кажете коя сте.

– Защо? – рече Гъсеницата.

Това бе друг не по-малко мъчен въпрос. И тъй като Алиса не можа да намери причина и не можа да отговори на въпроса, а Гъсеницата изглеждаше доста неразположена, тя тръгна да си върви.

– Върни се! – извика Гъсеницата подире й. – Имам да ти кажа нещо важно.

Това звучеше вее пак по-иначе. Алиса се върна.

– Не се ядосвай! – рече Гъсеницата.

– Това ли е всичко? – попита Алиса, като преглътна яда си.

– Не – отговори Гъсеницата.

Тъй като нямаше друго какво да прави и най-сетне Гъсеницата можеше да й каже нещо, което заслужава да се чуе, Алиса реши да почака.

Гъсеницата смукна още няколко пъти, после разтвори нозе, извади наргилето от устата си и рече:

– Тъй, значи ти мислиш, че си изменена?

– Боя се, че да, госпожо – отговори Алиса. – Не мога да си припомням различни неща, както по-рано… и дори десет минути ръстът ми не остава същия.

– Какви неща не можеш да си припомняш? – попита Гъсеницата.

– Опитах се да кажа „Как е лъснал малкият ни лекокрил…“ наизуст, а то излезе съвсем друго! – отговори Алиса натъжено.

– Кажи „Татко Уилям“! – рече Гъсеницата. Алиса скръсти ръце и започна:

„Татко Уилям, младежът му рече, бяла е, бяла косата ти вече. А пък по цял ден безгрижен на воля, ходиш все още с главата надолу!“ „На младини, му отвърна мъдрецът, имах аз мускули, същи борец бях – мажех ги с масло, чудесно, вълшебно. – Да ти продам ли? – Продавам на дребно.“

„Татко Уилям, младежът му рече, бяла е, бяла косата ти вече, а си играеш, все още с главата, удряш я, сякаш е топка, в стената!?“ „На младини, му отвърна борецът, мислех си кой знай какъв ли мъдрец съм. Празна разбрах, че била ми главата, и за това си я удрям в стената.“

„Татко Уилям, младежът му рече, бяла е, бяла косата ти вече. А пък и костите вземаш за гъби, нищо че няма в устата ти зъби!“ „На младини, му отвърна мъдрецът, беше за мене жена ми молецът… Цял ден, ей богу, се карахме двама, и за това е устата ми яма!“

„Татко Уилям, младежът му рече, бяла е, бяла косата ти вече, А очила не си още ти сложил – туй на какво ли дължи се, о, боже!“ „Казах, каквото ти казах аз вече! – Татко Уилям го ядно пресече. – Само да смееш пак нещо да питаш, тъй да си знаеш, ритник ще опиташ!“

– Грешно – отсече Гъсеницата.

– Да малко… боя се… – каза Алиса плахо. – Някои от думите са се изменили.

– Грешно е от начало до край – рече Гъсеницата настойчиво.

Последва късо мълчание. Гъсеницата заприказва първа.

– Колко голяма искаш да бъдеш?

– О, аз не придирвам толкова! – бързо отвърна Алиса. – Само че никой не иска да се изменя толкова често, знайте…

– Не зная! – рече Гъсеницата.

Алиса нищо не рече. Никой по-рано не бе й противоречил толкова и тя почувствува, че почва да се ядосва.

– Сега доволна ли си? – попита Гъсеницата.

– Бих желала да бъда малко по-голяма, госпожо, ако нямате нищо против – отговори Алиса. – Десет сантиметра не е никак хубав ръст.

– Много си е хубав! – отвърна обидено Гъсеницата, като се изправи. (Тя бе точно десет сантиметра висока.)

– Но аз не съм свикнала на такъв ръст! – замоли се жално Алиса. И си помисли: „Защо животните се обиждат толкова лесно!“

– Ще свикнеш с време – рече Гъсеницата, сложи наргилето в устата си и пак запуши.

Тоя път Алиса търпеливо изчака, докато Гъсеницата благоволи отново да заговори. След минута-две тя извади наргилето от устата си, прозина се веднъж-дваж и се раздвижи. Сетне слезе от гъбата и залази по тревата; като се отдалечаваше, просто каза:

– Едната страна ще те прави да растеш, другата – да намаляваш.

„Едната страна на какво? Другата – на какво?“ – замисли се Алиса.

– На гъбата – рече Гъсеницата, сякаш Алиса бе запитала гласно.

Минута по-късно тя изчезна от погледа й.

Алиса остана да гледа умислено гъбата. Помъчи се да открие кои бяха двете й страни. Но тъй като гъбата беше съвсем кръгла, не беше лека работа. Най-после тя я обгърна, доколкото можеше с двете си ръце, и отчупи с всяка по малко от ръба.

– Ами сега, коя страна е коя? – каза си тя гласно и хапна от парчето в дясната си ръка, за да опита как действува В миг усети силен удар под брадата. Кракът и брадата й се бяха ударили!

Тя се уплаши силно от тая внезапна промяна, но разбра, че няма време за губене, защото бързо, много бързо намаляваше.

Тъй че веднага отхапа от другото парче. Брадата й се беше притиснала толкова силно до крака, че едвам можеше да отвори уста. Ала най-после я отвори и успя да глътне парче гъба от лявата ръка.

– Ето – най-сетне главата ми е свободна! – радостно извика Алиса.

Но след миг я обзе уплаха: потърси, а не намери раменете си. Можа да види само, като погледна надолу, необикновено дълга шия, прилична на стъбло, което се издига от море зелени листа. И тия зелени листа

бяха нейде долу – неизмеримо далече от нея.

„Какво ли е това – зеленото долу? – си каза Алиса. – Къде са изчезнали рамене ми? О, клети ръце, защо не мога да ви видя?“

Тя ги размахваше, като говореше, но не постигна нищо – само далечните зелени листа леко трепнаха.

Тъй като изглеждаше, че не ще успее да вдигне ръце до главата, Алиса се опита да наведе глава до тях. Зарадва се, като откри, че вратът й се превива лесно на всички страни – сякаш беше змия.

И ето, тъкмо беше извила надолу шия, лъкатушно и мило, и се готвеше да я гмурне сред листата (тя откри, те не бяха нищо друго – а върховете на дърветата, под които беше скитала), когато остър съсък я накара без време да се отдръпне. Голяма Гълъбица беше връхлетяла над лицето й и жестоко я биеше с криле.

– Змия! – крещеше Гълъбицата.

– Не съм змия! – отвърна Алиса гневно. – Остави ме на мира!

– Змия, ти казвам! – повтори Гълъбицата, но с понижен глас и добави току-речи разхълцана: – Опитах всичко, но изглежда не може да им се угоди!

– Ни най-малко не разбирам за какво говориш – каза Алиса.

– Опитах при корените на дърветата, опитах по склоновете, опитах в плетищата – продължи Гълъбицата, без да й обърне внимание, – но тия змии! Не може да им се угоди!

Недоумението на Алиса нарасна, ала тя разбра, че е без полза да заговори, преди Гълъбицата да свърши.

– Като че да снасяш яйца е малко безпокойство – рече Гълъбицата, – ами трябва цял ден и цяла нощ да ги пазя от змии. Не съм мигнала три седмици!

– Съжалявам много, че са те тревожили – каза Алиса, която започна да разбира.

– Тъкмо се настаних на най-високото дърво в гората – продължи Гълъбицата, като издигна гласа си до писък – и си мислех: най-сетне се отървах от тях – ето ги, че се вият от небето надолу! Хууу, змия!

– Но аз не съм змия, ти казвам! – рече Алиса. – Аз съм… аз съм…

– Тогава какво си? – попита Гълъбицата. – Виждам, искаш да измислиш нещо.

– Аз… аз съм малко момиче – каза Алиса доста неуверено, защото си припомни големия брой промени, които бе претърпяла през тия дни.

– Нелепа измислица! – рече Гълъбицата с най-голямо презрение. – Виждала съм досега много малки момичета, но ни едно с такава шия!

Не, не! Ти си змия. Няма защо да го отричаш. Навярно ще кажеш сега, че в живота си не си яла яйце!

– Яла съм, разбира се – рече Алиса, която винаги казваше истината. – Но ти знаеш, малките момичета ядат яйца не по-малко от змиите.

– Не вярвам – отговори Гълъбицата. – Но ако ядат, тогава и те са някакви змии, туй само мога да кажа!

Това бе нещо така ново за Алиса, че минута-две тя не продума. Гълъбицата можа да добави:

– Ти търсиш яйца, зная това много добре. Не е ли все едно за мене дали си малко момиче или змия?

– Не е все едно за мене! – бързо каза Алиса. – Но аз не диря яйца. А пък и да дирех, не бих взела твоите. Не ги обичам сурови.

– Тогаз махни се! – рече Гълъбицата намръщено и се прибра в гнездото си.

Алиса се наведе между дърветата, доколкото можеше. Но вратът ѝ се вплиташе между клоните и тя трябваше да се спира, за да го разплита. След малко си спомни, че още държи в ръце парчетата гъба и почна много внимателно да гризе ту от едното, ту от другото. Тя ставаше ту по-голяма, ту по-малка, докато най-после успя да се спре на обикновения си ръст.

Отпърво Алиса се почувствува някак особено, защото вече бе отвикнала да бъде с обикновения си ръст. Ала скоро свикна и почна, както винаги, да говори сама на себе си:

– Ето, едната част на моя план е осъществена! Как объркват тия промени! Никак не зная какво ще бъде след минутка! Но както и да е, сега съм с обикновения си ръст. Остава само да вляза в оная хубава градина. Какво ли да направя?

Още не изрекла това, тя изведнъж се намери на една полянка, сред която стоеше къщичка, около метър и тридесет висока.

„Който и да живее там – помисли Алиса, – глупаво ще бъде да се покажа в тоя си ръст. Бих ги подлудила от страх!“

И тъй, тя пак почна да гризе от парчето в дясната си ръка и не посмя да се приближи до къщата, докато не стана двадесет и пет сантиметра висока.

ШЕСТА ГЛАВА
ПРАСЕ И ПИПЕР

Алиса застана пред къщата, зачудена какво да прави, когато от гората неочаквано изтърча лакей в ливрея (тя го взе за лакей, защото носеше ливрея, инак, ако се съдеше по лицето му, би го нарекла риба) и силно похлопа с перките си на вратата. Отвори я друг лакей, също в ливрея, с кръгло лице и очи, големи като на жаба. Алиса забеляза, че и двамата имаха напудрена коса, която падаше на дълги къдри. Тя искаше много да узнае какво значи всичко това и се приближи, за да подслуша.

Лакеят-риба измъкна изпод мишницата си грамадно писмо, голямо едва ли не колкото самия него, и го предаде на другия, като каза важно:

– За Херцогинята. Покана от Царицата за игра на крокет.

Лакеят-жаба повтори също важно, само че измени малко реда на думите:

– От Царицата. Покана за Херцогинята за игра на крокет.

После те се поклониха дълбоко и къдрите им се уплетоха едни в други.

Алиса им се смя толкова много, че от страх да не я чуят побягна назад в гората. Когато отново надзърна, лакеят-риба бе изчезнал, а другият седеше на земята близо до вратата и опулено гледаше към небето.

Алиса боязливо се приближи до вратата и похлопа.

– Напразно хлопаш – каза Лакея, – и то по две причини. Първо, защото и аз съм на тая страна на вратата, на която си и ти. Второ, защото вътре вдигат такъв шум, че никой няма да те чуе.

И наистина, отвътре се чуваше необикновен шум – непрестанен лай и кихане и сегиз-тогиз силен трясък от съдове, които се чупят.

– Моля – каза Алиса, – тогава как мога да вляза?

– Щеше да има смисъл да хлопаш – каза Лакея, без дори да я погледне, – ако вратата беше помежду ни. Например, ако ти беше вътре, можеше да похлопаш и аз, знаеш, можех да ти отворя.

Той гледаше през цялото време, докато говореше, нагоре към небето и Алиса намери това за много неучтиво.

„Но може би не може иначе – каза си тя, – очите му са на самото теме. Все пак можеше да ми отговори, когато го питам!“

– Как мога да вляза? – повтори тя силно.

– Ще седя тука – забеляза Лакея – до утре…

В тоя миг вратата на къщата се отвори и една голяма чиния полетя навън – право върху главата на Лакея. Тя леко докосна носа му и се счупи на парчета о едно дърво зад него.

– …или по-утре може би… – продължи Лакея както преди, сякаш нищо не бе се случило.

– Как мога да вляза? – пак попита Алиса още по-силно.

– Трябва ли изобщо да влезеш? – каза Лакея. – Това, знаеш, е по-важен въпрос.

Нямаше съмнение. Само че на Алиса не се харесваше да й казват такова нещо.

„Ужасно – промърмори си тя – как всички тия животни се препират. Човек може да подлудее!“

На Лакея се стори уместно да повтори своята забележка:

– Ще стоя тук – каза той – непрекъснато, цели дни…

– Но какво ще правя аз? – попита Алиса.

– Каквото обичаш – отговори Лакея и започна да свири с уста.

„О, безсмислено е да му се говори – каза си безнадеждно Алиса, – той е съвсем тъп!“

И тя отвори вратата и влезе.

Вратата водеше право в голяма готварница, която от единия до другия край беше изпълнена с дим. Херцогинята седеше в средата на трикрак стол и люлееше бебе. Готвачката беше наведена над огъня и бъркаше в голям казан, който изглежда беше пълен със супа.

„Не ще съмнение, сложили са извънредно много пипер в супата!“ – си каза Алиса, която тъй силно закиха, щом влезе, че едва можа да изрече тия думи.

И наистина, имаше много пипер не само в супата, но и във въздуха. Херцогинята кихаше от време на време. И бебето кихаше и ревеше неспирно. Само готвачката и един Чепгърски котарак, който седеше до огнището и се усмихваше до уши, не кихаха.

– Моля, бихте ли ми казали – попита Алиса някак боязливо, защото не знаеше дали е учтиво първа да заговори – защо вашият котак се усмихва така?

– Защото е червен, прасе! – отговори Херцогинята.

Тя изрече последната дума с такава ярост, че Алиса подскочи. Но като разбра, че думата беше отправена към бебето, а не към нея, смело продължи:

– Не знаех, че червените котаци се усмихват. Всъщност не знаех, че котки могат да се усмихват.

– Всички могат – каза Херцогинята, – и повечето го правят.

– Не зная нито една да се усмихва – каза много учтиво Алиса, доволна, че е завързала разговор.

– Ти изобщо не знаеш много – каза Херцогинята.

Алиса никак не хареса тая забележка и помисли, че ще бъде по-добре да заговори за нещо друго. Докато се мъчеше да намисли нещо, готвачката махна казана със супа от огъня и начаса започна да хвърля каквото ѝ се мерне върху Херцогинята и бебето. Най-първо – щипците. После – дъжд от панички, чинии, блюда. Херцогинята не забелязваше дори, когато я удряха. А бебето и без това толкова ревеше, че не можеше да се разбере дали ударите му причиняват болки.

– О, моля ви се, внимавайте какво правите! – извика Алиса, която ужасена скачаше насам-натам. – О, отиде нослето му! – изпищя тя, когато едно необикновено голямо блюдо прелетя много наблизо до него и насмалко щеше да го отнесе.

– Ако всеки си гледаше работата – изръмжа Херцогинята дрезгаво, – светът щеше да се върти много по-бърже, отколкото сега!

– Не би било никакво предимство – каза Алиса, силно зарадвана, че ѝ се удава случай да блесне със знанията си. – Помислете само какво би станало от деня и нощта! Защото, знаете, земята се върти двайсет и четири часа около своята ос, а…

– Оса ли? – отсече Херцогинята. – Изгони я!

Алиса погледна доста безпокойно готвачката, за да види дали е схванала намека на Херцогинята. Но готвачката усърдно бъркаше супата и изглежда не слушаше. И тя се осмели да продължи:

– Двайсет и четири часа, струва ми се… Или… не бяха ли дванайсет? Аз…

– О, стига си ми дрънкала! – каза Херцогинята. – Никога не съм могла да понасям цифри!

Тя каза това и отново започна да люлее детето си; пееше му някаква песен и силно го блъскаше в края на всеки ред: „Хокай своя палав пеленак, удари го, щом закиха пак! Киха пак – проклетият хлапак, – за да те ядосва само пак!“

(Готвачката и бебето пригласят:) А-а-а-а-у! А-а-а-а-у! А-а-а-а-у!

Като пееше втората част на песента, Херцогинята продължи да люлее силно бебето нагоре и надолу. Горкото! То ревеше тъй гръмогласно, че Алиса едва можа да долови думите на песента: „Хокам своя палав пеленак и го бия, щом закиха пак! Да се учи – лошият хлапак – да не киха, да не дразни пак!“

(Готвачката и бебето пригласят:) А-а-а-а-у! А-а-а-а-у! А-а-а-а-у!

– На, можеш да го полюлееш, ако искаш! – каза Херцогинята на Алиса, като й подхвърли бебето. – Трябва да се приготвя за играта с Царицата – и тя бърже напусна стаята.

Готвачката захвърли един тиган подире й, но той не я досегна.

Алиса улови детето не без усилие; то беше чудновато същество, което махаше ръце и крака на всички посоки.

„Също като морска звезда“ – си помисли Алиса.

Горкото – пухтеше като локомотив в ръцете й. После почна да се превива на две и да се изправя, тъй че отначало тя едва можа да го задържи.

Но щом разбра как трябва да се люлее (а начинът беше: да го свиеш някак на кълбо и сетне да държиш здраво дясното му ухо и лявото краче, за да не може да се изправи), тя го изнесе навън на чист въздух.

„Ако не взема със себе си това дете – помисли си Алиса, – навярно ще го убият. Не е ли престъпление да го оставя тук?“

Тя изрече последните думи гласно. Малкото изгрухтя в отговор (то беше спряло вече да киха).

– Да не грухтиш! – каза Алиса. – Не е никак хубаво да се изказваш така!

Бебето пак изгрухтя. Алиса загрижено го загледа, за да разбере какво му е. Не можеше и дума да става: носът му бе много вирнат, по-скоро приличаше на зурла, отколкото на нос, а очите му бяха извънредно малки. Изобщо то никак не й се хареса.

„Но може само да е плакало“ – помисли си Алиса и погледна очите на бебето, за да види дали са насълзени. Не, не бяха.

– Ако мислиш да ставаш прасе, милото ми – каза Алиса сериозно, – да знаеш, че няма вече да те гледам. Затова внимавай!

Горкото мъниче изхълца (или изгрухтя, не можеше да се определи) и Алиса продължи да го носи, без да каже дума.

Тъкмо бе започнала да си мисли: „Ами сега, какво ще го правя у дома?“ – и то наново изгрухтя тъй силно, че тя разтревожено се загледа още веднъж в лицето му.

Тоя път не можеше да има съмнение: то не бе нищо друго – просто прасе. Алиса разбра, че е напълно безсмислено да го носи по-нататък.

Постави малкото на земята и много се зарадва, като видя, че то заприпка пъргаво навътре в гората.

„Ако пораснеше – каза тя на себе си, – щеше да стане страшно грозно дете. Но за прасе навярно е доста хубаво.“

И Алиса си спомни за някои познати деца, които можеха да станат чудесни прасета. „Само да знаех как става това!“ И тя се сепна, като видя изведнъж Червения котак, седнал на клона на едно дърво, което се намираше на няколко крачки от нея. Котака се усмихна, като видя Алиса.

„Изглежда добродушен“ – помисли си тя. Все пак той имаше много дълги нокти и остри зъби. Алиса разбра, че трябва да се отнася с уважение към него.

– Червен Котако – започна Алиса доста боязливо, защото не знаеше дали това име му се харесва; но котакът се усмихна още повече.

„Значи доволен е, поне засега“ – помисли Алиса и продължи:

– Би ли ми казал кой път да хвана оттук?

– Зависи накъде отиваш – отвърна Котака.

– Все едно накъде… – каза Алиса.

– Тогаз е все едно кой път ще вземеш – рече Котака.

– …само да стигна някъде. – добави Алиса, за да поясни.

– О, сигурно ще стигнеш – рече Котака, – но трябва да вървиш доста дълго…

Алиса разбра, че това не може да се отрече, и се опита да зададе друг въпрос:

– Какви хора живеят по тия места?

– В тая посока – рече Котака, като описа кръг с десния си крак – живее един Шапкар. А в тая посока – като замахна с другия – един Мартенски Заек. Иди при когото щеш. И двамата са побъркани.

– Но аз не искам да ида при побъркани – забеляза Алиса.

– А! Не може иначе – рече Котака. – Ние всички сме побъркани. Аз съм побъркан. Ти си побъркана.

– Отде знаеш, че съм побъркана! – каза Алиса.

– Сигурен съм – рече Котака, – иначе нямаше да дойдеш тука.

Алиса съвсем не мислеше, че това е истинско доказателство, но продължи:

– А отде знаеш, че ти си побъркан?

– Първо на първо – рече Котака – кучетата не са побъркани, нали? Приемаш ли това за вярно?

– Приемам, че е тъй – отговори Алиса.

– И тъй – продължи Котака, – виждаш, кучетата лаят, когато са ядосани, и махат опашка, когато се радват. А аз лая, когато се радвам, и махам опашка, когато съм ядосан. Значи съм побъркан.

– Ти не лаеш, а предеш – каза Алиса.

– Все едно – рече Котака. – Ще играеш ли днес с Царицата?

– Много ми се иска – отвърна Алиса, – но не съм поканена.

– Ще се видим там – рече Котака и изчезна.

Алиса никак не се учуди на всичко това. Тя беше вече свикнала на чудновати неща. И както си стоеше, загледана в мястото, където преди бе застанал Котака, внезапно той пак се яви.

– Ами… какво стана с бебето? – попита Котака. – За малко щях да забравя да те питам?

– Превърна се на прасе – тихо отвърна Алиса, сякаш нямаше нищо чудно, че той беше се върнал внезапно.

– Това и очаквах – рече Котака и пак изчезна.

Алиса изчака, надяваше се да го види пак, но той не се яви вече и след минутка-две тя се запъти натам, където ѝ се каза, че живее Мартенския Заек.

„Виждала съм шапкари – каза си тя. – А пък при Мартенския Заек непременно ще бъде по-забавно. И тъй като сега е месец май, навярно няма да е тъй луд, както през месец март.“

Тя каза това и погледна нагоре. И видя – Котака беше пак пред нея, седнал на клона на друго дърво.

– Какво каза: прасе ли? – запита Котака.

– Прасе – отговори Алиса. – А не може ли да не се явяваш и изчезваш тъй бърже? Зашеметяваш ме!

– Добре – рече Котака.

И тоя път той изчезна доста бавно; започна с крайчеца на опашката си и свърши с усмивката, която остана да се вижда още малко, след като цялото му тяло беше изчезнало.

„Наистина, често съм виждала котка без усмивка – помисли Алиса, – но сега видях усмивка без котка! Най-чудното нещо, което съм виждала в живота си!“

Тя повървя и съгледа къщата на Мартенския Заек. Помисли, че е неговата, защото комините изглеждаха като уши, а покривът беше от козина. Толкова голяма бе къщата, че Алиса реши да си гризне още малко от гъбата в лявата ръка, преди да се приближи.

Щом стигна шестдесет сантиметра височина, тя закрачи напред, ала някак плахо, като си каза:

„Ами ако се разбеснее! По-добре да бях отишла при Шапкаря!“

СЕДМА ГЛАВА
ЕДНА НЕОБИКНОВЕНА ЗАКУСКА

Под едно дърво пред къщата бе наредена маса, на която Мартенския Заек и Шапкаря пиеха чай. Между тях имаше една Катерица, заспала дълбоко; върху нея, сякаш бе възглавница, и двамата бяха облегнали лакти и приказваха.

„Много неудобно за Катерицата – помисли си Алиса. – Но сигурно не чувствува нищо, щом е заспала.“

Масата беше голяма, но и тримата бяха притиснати на единия й край.

– Няма място! Няма място! – извикаха те, като видяха, че Алиса иде.

– Има много място! – каза Алиса възмутена. И тя седна в едно голямо кресло на другия край на масата.

– Ще пиете ли малко вино? – покани я Мартенския Заек.

Алиса огледа масата, ала на нея имаше само чай.

– Не виждам никакво вино – забеляза тя.

– Няма вино – рече Мартенския Заек.

– Тогаз не беше толкова учтиво от ваша страна да ми предложите да пия – каза Алиса ядосана.

– Не беше толкоз учтиво от ваша страна да седнете, без да сте поканена – рече Мартенския Заек.

– Не знаех, че масата е ваша – каза Алиса. – Наредена е за повече от трима.

– Косата ви трябва да се подстриже – каза Шапкаря. Той се бе загледал в Алиса с голямо любопитство и това бяха първите му думи.

– Трябва да се научите да не правите забележки на хората – отсече строго Алиса. – Вие сте невъзпитан.

Шапкаря отвори широко очи, като чу това, ала каза само:

– Защо гарванът прилича на писалищна маса?

„Ето, сега ще се позабавляваме! – помисли Алиса. – Радвам се, че почнаха да задават гатанки.“

– Мисля, че мога да отгатна – добави тя гласно.

– Значи мислите, че можете да кажете отговора? – рече Мартенския Заек.

– Точно тъй – отвърна Алиса.

– Тогаз кажете туй, което мислите – продължи Мартенския Заек.

– Това и правя – бърже отвърна Алиса. – Поне… поне мисля туй, което казвам… то е все едно, нали…

– Ни най-малко не е все едно! – каза Шапкаря. – Та вие значи искате да кажете, че „Аз виждам туй, което ям“ е все едно като „Аз ям туй, което виждам“!

– Значи искате да кажете – добави Мартенския Заек, – че „Аз харесвам туй, което получавам“ е все едно като „Аз получавам туй, което харесвам“!

– Значи искате да кажете – добави Катерицата, която изглежда говореше в съня си, – че „Аз дишам, когато спя“ е все едно като „Аз спя, когато дишам“!

– Все едно е при тебе – каза Шапкаря.

Тук разговорът се прекъсна и те замълчаха, докато Алиса се мъчеше да си припомни всичко, което знаеше за гарваните и за писалищните маси; което всъщност не бе много нещо.

Шапкаря пръв наруши мълчанието.

– Кой сме днес? – запита той, като се обърна към Алиса.

Беше извадил часовник от джоба си, гледаше го обезпокоено, поклащаше го от време на време и го слагаше до ухото си.

Алиса помисли и сетне каза:

– Четвърти.

– Два дни назад! – въздъхна Шапкаря. – Казах ти, че масло не помага! – добави той, като погледна яростно Мартенския Заек.

– Беше най-хубавото масло – отвърна Мартенския Заек тихо.

– Да, но и трохи навярно са паднали вътре – изръмжа Шапкаря. – Не трябваше да го слагаш с ножа за хляб!

Мартенския Заек взе часовника и мрачно го погледна. Сетне го натопи в своята чаша чай и пак го погледна. Ала нищо по-добро не му хрумна и той повтори:

– Беше най-хубавото масло, знаеш много добре!

Алиса гледаше с голямо любопитство, надвесена над рамото му.

– Какъв смешен часовник! – каза тя. – Показва дните и месеца, а не колко е часът!

– Защо пък да показва колко е часът! – промърмори Шапкаря. – Вашият часовник показва ли коя година сме?

– Разбира се, че не – отговори с готовност Алиса. – Но то е, защото стои толкоз дълго време на същата година!

– Такъв е случаят и с моя – каза Шапкаря.

Алиса страшно се обърка. Забележката на Шапкаря изглеждаше съвсем безсмислена, а все пак беше казана на разбран език.

– Не разбирам – каза тя колкото се може по-учтиво.

– Катерицата пак заспа – каза Шапкаря и изля малко горещ чай на носа й.

Катерицата нетърпеливо поклати глава и без да отвори очи, рече:

– Разбира се, разбира се! Точно това исках и аз да кажа.

– Отгатнахте ли вече гатанката? – запита Шапкаря, като се обърна към Алиса.

– Не, отказвам се – отговори Алиса. – Какъв е отговорът?

– Нямам ни най-малка представа – каза Шапкаря.

– И аз нямам – рече Мартенския Заек. Алиса въздъхна уморена.

– Мисля, че бихте могли да употребите времето си за нещо по-полезно – каза тя, – отколкото да го хабите, като задавате гатанки, които нямат отговори.

– Ако познавахте времето тъй добре, както аз го познавам – каза Шапкаря, – нямаше да кажете, че го хабим. Времето е личност. Не може да се хаби една личност.

– Не разбирам какво искате да кажете – учуди се Алиса.

– Разбира се, че не! – възнегодува Шапкаря, като отхвърли глава назад. – Дори бих се осмелил да кажа, че никога не сте говорили с времето!

– Може би не – предпазливо отвърна Алиса. – Но зная, че трябва да спазвам времето, като удрям с крак, когато се уча да пея.

– А, ето защо – каза Шапкаря. – То не обича да го бият. А ако се отнасяш добре с него, ще направи с часовника, каквото поискаш. Например, да кажем, че е осем часът сутринта, тъкмо време за училище. Само трябва да пошепнеш на времето и за миг показалецът на часовника ще се завърти! Един и половина, време за обяд!

– Де да беше! – си рече шепнешком Мартенския Заек.

– Славно щеше да бъде, разбира се – каза Алиса замислена. – Но тогаз… знаете, не бих била гладна…

– Не веднага може би – каза Шапкаря. – Но вие можете да задържите показалеца на един и половина, докогато искате.

– Вие тъй ли правите? – запита Алиса.

Шапкаря тъжно поклати глава.

– Уви, не! – отговори той. – Ние се скарахме миналата година през месец март – тъкмо преди той да полудее, знаете (като посочи с лъжица Мартенския Заек)… беше на големия концерт, уреден от Царицата

Сърце. И аз трябваше да изпея: „Бръм, бръм, пчелице златна, дириш цветя ли…“ Знаете ли песента?

– Слушала съм нещо такова – отговори Алиса.

– Продължава, знаете – добави Шапкаря, – ей тъй: „Бръм, бръм, пчелице златна, в чайника падна…“

Тук Катерицата се размърда и почна да пее в съня си: „Бръм, бръм, бръм, бръм…“

Трябваше да я ощипят, за да спре.

– Едвам бях свършил първия куплет, когато Царицата скочи и извика: „Той ни убива времето! Отсечете му главата!“

– Това е дивашко! – възкликна Алиса.

– И оттогаз – тъжно продължи Шапкаря – то отказва да направи туй, за което го моля! Сега е винаги шест часът!

Бляскава мисъл озари Алиса.

– Затова ли има толкоз много прибори за чай на масата? – попита тя.

– Да, затова – отговори Шапкаря с въздишка. – Винаги е време за чай и ние няма кога да измием приборите.

– Значи непрестанно се местите наоколо? – запита Алиса.

– Точно тъй – отговори Шапкаря, – щом се изцапат приборите, и ние се преместваме.

– Но какво се случва, като стигнете пак до началото? – осмели се да попита Алиса.

– Не може ли да говорим за нещо друго – ги прекъсна Мартенския Заек, като се прозина. – Дотегна ми това. Предлагам младата госпожица да ни разкаже някоя приказка.

– Боя се, че не зная нито една – каза Алиса, доста уплашена от това предложение.

– Тогава Катерицата ще ни разправи! – извикаха и двамата – Събуди се, Катеричке!

И те едновременно я ощипаха от двете страни. Катерицата бавно отвори очи.

– Аз не спях – рече тя със слаб и дрезгав глас. – Чух, другари, всяка дума, която казахте!

– Разкажи ни приказка! – рече Мартенския Заек.

– Да, моля ви се! – каза Алиса.

– Започвай, по-бърже – я подкани Шапкаря, – иначе пак ще заспиш!

– Имало едно време три сестри – започна бързо Катерицата. – Казвали се Мими, Нини и Лили и живеели на дъното на един кладенец…

– С какво се хранели? – запита Алиса, която винаги се грижеше за яденето и пиенето.

– Хранели се със сироп – отговори Катерицата, като помисли малко.

– Не е възможно, много добре знаете – забеляза Алиса учтиво. – Биха се разболели.

– Те били болни – рече Катерицата, – много болни!

Алиса се помъчи да си представи този необикновен начин на живеене, но не можа да го проумее и зададе нов въпрос:

– Но защо живеели на дъното на кладенеца?

– Налейте си още малко чай – рече много сериозно Мартенския Заек на Алиса.

– Аз изобщо не съм пила – отвърна докачено Алиса. – Как мога да си налея още?

– Искате да кажете, че не можете да си налеете по-малко от нищо – каза Шапкаря. – То е лесно да си налеете, щом не сте си налели досега.

– Никой не ви пита за вашето мнение – отсече Алиса.

– Кой прави сега забележки на другите? – запита тържествуващ Шапкаря.

Алиса не знаеше какво да отговори, но си наля малко чай и си взе хляб с масло. Сетне се обърна към Катерицата и повторно запита:

– Защо живеели на дъното на кладенеца?

Катерицата пак помисли и рече:

– Защото от него извирал сироп.

– Няма такъв кладенец! – започна Алиса много ядосана, но Мартенския Заек и Шапкаря я прекъснаха: „Шт! Шт!“

А Катерицата забеляза намръщено:

– Щом не можете да се държите прилично, сама довършете приказката!

– Не, моля ви се, продължете! – замоли се Алиса. – Няма да ви прекъсвам. Може да има един такъв кладенец.

– Един ли! – възмути се Катерицата.

Но тя се съгласи да продължи приказката.

– И тъй, тия три малки сестри… се учели да чертаят, знаете…

– Какво черпели? – запита Алиса, недочула добре и забравила обещанието си.

– Сироп – рече Катерицата разсеяно.

– Искам чиста чаша – прекъсна ги Шапкаря. – Да се преместим понататък.

Той се премести, като казваше това, и Катерицата го последва. Мартенския Заек зае мястото на Катерицата, а Алиса с леко нежелание – мястото на Мартенския Заек. Само Шапкаря спечели, като се премести. На Алиса се падна място по-лошо и от предишното, тъй като Мартенския Заек току-що бе разлял чашата с мляко в чинията си.

Алиса не искаше да обиди Катерицата още веднъж и затова почна много предпазливо.

– Но аз не разбирам. Откъде черпели сиропа?

– Нали може да се черпи вода от кладенец за вода? – каза Шапкаря. – Защо тогава да не се черпи сироп от кладенец за сироп, а, глупачко?

– Но те били вътре, в кладенеца – каза Алиса на Катерицата, без да обръща внимание на Шапкаря.

– Разбира се, били – потвърди Катерицата.

– Ами как можели да дишат? – запита Алиса.

– Не можели да пишат – отвърна Катерицата. Този отговор така обърка Алиса, че тя остави Катерицата да говори доста дълго, без да я прекъсва.

– Те се учели да рисуват – продължи Катерицата, като се прозяваше и търкаше очи, примряла за сън – и рисували разни неща… всичко, което започва с буквата М…

– Защо с М? – попита Алиса.

– Защо не? – рече Мартенския Заек.

Алиса млъкна. По това време Катерицата бе вече затворила очи и заспиваше. Но Шапкаря я ощипа; тя пак се събуди, извика слабо и продължи:

– …всичко, което започва с буквата М, като например: мишемор, месечина, мисъл и множество, знаете… казва се и малцинство… А вие виждали ли сте някога картина на множество?

– Наистина, сега вие ме питате… – каза объркано Алиса – не мисля, че…

– Тогаз не говорете – отсече Шапкаря.

Алиса не можа да понесе тази обида. Тя стана и отвратена напусна масата.

Катерицата начаса заспа, а и другите не ѝ обърнаха ни най-малко внимание, макар Алиса да се обърна един-два пъти с надежда, че ще я повикат назад.

Алиса се обърна за последен път и видя как те се опитваха да пъхнат Катерицата в чайника.

„Каквото ще да става, не отивам там още веднъж! – си каза Алиса,

като навлезе в гората. – Никога не съм виждала такава закуска!“

Тъкмо изрече това и забеляза, че в едно от дърветата има врата.

„Чудно нещо! – каза си тя. – Но днес всичко е чудно. Мисля, най-добре ще бъде веднага да вляза.“

И Алиса влезе.

Тя пак се намери в дългата зала, и то близо до стъклената масичка

„Тоя път ще внимавам“ – си каза Алиса, взе малкия златен ключ и отключи вратата, която води към градината.

Сетне почна да гризе от гъбата (скрила си беше малко в джоба), докато стана около тридесет и пет сантиметра висока. После мина през тесния проход. И сетне – намери се най-подир в хубавата градина, сред ярките цветя и хладните водоскоци.

ОСМА ГЛАВА
ЦАРИЦАТА И НЕЙНОТО ИГРИЩЕ

Високо розово стъбло се издигаше до входа на градината. Розите, които растяха по него, бяха бели, ала наоколо стояха трима градинари, които усърдно ги мажеха с червено.

Алиса намери това за много чудно и се приближи, за да ги погледа. Тя чу как един от тях каза:

– Внимавай, Пет! Не ме пръскай така!

– Не съм крив – каза Пет намръщено. – Седем ме бутна!

Седем погледна и каза:

– Много хубаво правиш, Пет! Набеждаваш винаги другите!

– Ти по-добре да мълчиш! – отвърна Пет. – Не чух ли вчера Царицата – казваше, че заслужаваш да бъдеш обезглавен!

– Защо? – попита оня, който пръв се беше обадил.

– Не е твоя работа, Две! – каза Седем.

– Негова работа е! – каза Пет. – И аз ще му кажа защо: защото беше занесъл на готвачката луковици от лалета вместо лук.

Седем запокити четката си и тъкмо почна да се защищава:

– Всичко друго на света бих приел, но не и… – съгледа Алиса, която стоеше и ги наблюдаваше.

Той се спря. Другите също се огледаха. И всички се поклониха дълбоко.

– Можете ли да ми кажете – попита Алиса свенливо – защо боядисвате тия рози?

Пет и Седем не казаха нищо, а погледнаха Две. Две започна с нисък глас:

– Ами… всъщност виждате ли… госпожице, туй трябваше да бъде стъбло с червени рози, а погрешно сме посадили бяло розово стъбло. Царицата, ако узнае за това, ще заповяда да ни обезглавят. Тъй че, виждате, госпожице, гледаме с всички сили, преди да дойде, да…

Но тука Пет, който безпокойно гледаше навътре в градината, извика:

– Царицата! Царицата!

И тримата градинари мигом се хвърлиха по очи на земята.

Чу се шум от много стъпки. Алиса се обърна, любопитна да види Царицата.

Първом идеха десет войника, носеха чукове; всички бяха като тримата градинари: продълговати и плоски, ръцете и нозете им – на ъглите. После десет придворни; те бяха украсени от горе до долу с безценни камъни и вървяха двама по двама, както войниците. След тях идеха царските деца; и те бяха десет на брой и ръка в ръка, радостно подскачаха на двойки; цели украсени със сърца. Тях пък ги следваха гостите, мнозинството бяха царе и царици, и между тях Алиса позна Белия Заек. Той говореше бързо и неспокойно, усмихваше се на всичко, което му се кажеше, и мина без да я забележи. Подир него вървеше Момчето Сърце, което носеше царската корона на пурпурно възглавие от кадифе. И най-сетне, на края на това великолепно шествие, вървяха Царят и Царицата на сърцата.

Алиса се двоумеше дали не трябва да легне по очи на земята както тримата градинари. Но тя не бе чувала никога, че трябва да се прави така, когато минава шествие.

„За какво ли пък тогава е това шествие – си помисли тя, – ако хората трябва да лягат по земята, тъй че да не могат да го видят?“

И тъй, Алиса остана да чака на мястото си. Когато шествието стигна пред нея, всички се спряха и я изгледаха, а Царицата строго попита:

– Коя е тая?

Тя зададе тоя въпрос на Момчето Сърце, което в отговор само се поклони и усмихна.

– Глупак! – каза Царицата, като отметна глава нетърпеливо и се обърна към Алиса:

– Как се казваш, мое дете?

– Името ми е Алиса, ако благоволите, ваше величество – отговори Алиса много учтиво и добави само на себе си: „Че те всички приличат на карти за игра – и нищо друго! Защо да се боя от тях?“

– А кои са тия? – попита Царицата и посочи тримата градинари, които бяха налягали около розовото стъбло. Тя зададе тоя въпрос, както виждате, защото гърбовете им бяха като на всички други, тъй че не можеше да познае дали са градинари, войници или придворни, или пък нейни деца.

– Откъде да зная? – каза Алиса, учудена от смелостта си. – Не ми е работа.

Царицата почервеня от яд, изгледа я за миг и като див звяр изкрещя:

– Отсечете й главата! Отсечете…

– Глупости! – прекъсна я Алиса силно и решително.

Царицата млъкна.

Царят сложи ръка на рамото ѝ и рече кротко:

– Помислете, скъпа, тя е дете!

Царицата сърдито се отдръпна и каза на Момчето Сърце.

– Обърни ги!

Момчето стори това много предпазливо, с крака си.

– Станете! – извика Царицата пискливо.

И тримата градинари завчас скочиха на крака и почнаха да се кланят на Царя и на Царицата, на царските деца и на другите.

– Оставете това! – изписка Царицата. – Зашеметявате ме!

И като се извърна към розовото стъбло, продължи:

– Какво правехте тука?

– Ако благоволите, ваше величество… – каза Две много боязливо, като клекна на едно коляно – опитвахме се да…

– Виждам! – прекъсна го Царицата, която бе успяла вече да разгледа розите. – Отсечете им главите!

И шествието продължи нататък. Тримата войници останаха назад, за да обезглавят нещастните градинари, които се затичаха за помощ към Алиса.

– Нищо няма да ви направят! – каза Алиса и ги скри в една голяма саксия, която бе до нея. Тримата войници подириха насам-натам и спокойно се присъединиха към другите.

– Отсякохте ли им главите? – извика Царицата.

– Отсякохме ги, както благоволихте, ваше величество! – извикаха войниците дружно.

– Добре! – извика Царицата. – Знаеш ли да играеш на крокет?

Войниците мълчаха и гледаха Алиса, тъй като явно въпросът бе отправен към нея.

– Да! – извика Алиса.

– Ела тогаз! – изрева Царицата.

Алиса се присъедини към шествието, изпълнена с любопитство към всичко, което щеше да се случи с нея.

– А… хм… много хубаво е времето днес! – каза един боязлив глас до нея.

Тя вървеше до Белия Заек, който я гледаше страхливо.

– Много хубаво време – каза Алиса. – Къде е Херцогинята?

– Шт! Шт! – пошушна бърже Заека. Той безпокойно се озърна над рамото си, надигна се, доближи се до ухото и ѝ прошепна:

– Тя е осъдена на смърт.

– За какво? – попита Алиса.

– „За съжаление!“ ли каза? – попита Заека.

– О, не – отговори Алиса. – Мисля, че никак не е за съжаление. Казах: „За какво?“

– Тя издърпа ушите на Царицата… – започна Заека.

Алиса прихна да се смее.

– О, шт! – пошепна Заека уплашено. – Може да те чуе! Знаеш, Херцогинята закъсня много и Царицата каза…

– Всички по местата си! – извика Царицата с глас, приличен на рев.

Всички се разтичаха насам-натам, като се препъваха едни други. Но след малко се настаниха по местата си и играта почна.

На Алиса се стори, че никога по-рано не е виждала такова необикновено игрище за крокет. Цялото бе само трапчинки и издатини. Всяка топка бе жив таралеж, всеки чук – живо фламинго. За обръчи служеха войниците, които трябваше да се превиват на две и да стоят на ръце и на крака.

Отначало на Алиса се видя много мъчно да се справи с фламингото. Тя успя да вземе тялото му доста удобно под мишницата си, но току-речи, винаги, когато искаше да изправи шията му и да удари с главата му таралежа, то извиваше глава и я поглеждаше с такъв озадачен поглед, че тя прихваше да се смее. А когато бутваше главата му надолу и поискваше да почне отново, таралежът с нечувана дързост се разпущаше и се отдалечаваше. Освен това обикновено се намираше някоя трапчинка или издатина между нея и мястото, дето искаше да запрати топката, и тъй като превитите войници непрестанно се местеха из игрището, Алиса скоро заключи, че играта наистина е мъчна.

Всички играеха едновременно, без да чакат ред; през цялото време се караха и биеха за топките. Не след дълго Царицата се разяри. Тя обикаляше, удряше с крак и викаше, току-речи, всяка минута: „Отсечете му главата!“ или „Отсечете й главата!“

Алиса започна да се безпокои. Тя не беше се скарала още с Царицата, но знаеше, че всеки миг това може да се случи.

„А тогаз – помисли тя, – какво ще стане с мене? Страшно много обичат да обезглавяват хората тук. Чудя се, че има още живи.“

Тя си мислеше как да избяга, без да я видят, когато забеляза една странна поява във въздуха. Първо се замисли, но след като се взря добре, можа да различи една усмивка и си рече:

„Червения Котак. Сега ще има поне с кого да си приказвам.“

Алиса почака, докато се явят очите, и тогаз кимна:

„Няма смисъл да му говоря – си помисли тя, – докато не се появят ушите му или поне едно от тях.“

След миг пялата глава се появи и тогава Алиса пусна фламингото на земята и почна да разправя за хода на играта, много радостна, че има кой да я слуша. Котакът изглежда мислеше, че е достатъчно само да покаже главата си. Другата част от тялото му не се появи.

– Не играят правилно – започна да се оплаква Алиса. – И толкова се карат, че не може да се чуе какво казват… изглежда нямат никакви правила. Или ако имат, не ги спазват. И не можеш си представи колко е объркващо, когато всички неща на игрището са живи! Например обръчът, през който трябва да мине топката ми, отива чак на другия край на игрището! Трябваше сега да ударя таралежа на Царицата, но той избяга, като видя, че моят иде!

– Харесва ли ти се Царицата? – попита тихо Котака.

– Никак – каза Алиса, – тя е тъй… – Тъкмо тогава тя забеляза, че Царицата е близо зад нея и слуша, тъй че продължи: – …ловка, че е невъзможно друг да спечели играта.

Царицата се усмихна и отмина.

– С кого говориш? – попита Царя, като се приближи към Алиса, загледан е голямо любопитство в главата на Котака.

– С един мой приятел, с един Червен Котак – отговори Алиса. – Благоволете, ваше величество, да ви го представя.

– Никак не ми се харесва – каза Царя, – но ако иска, може да ми целуне ръка.

– По-добре не – забеляза Котака.

– Не ставай толкова лош – каза Царя. – Не ме гледай така!

Той застана зад Алиса, като каза това.

– Котките могат да гледат царе – каза Алиса. – Чела съм го някъде – не мога да си спомня в коя книга.

– Не е важно, трябва да се махне – каза Царя много настойчиво и повика Царицата, която минаваше наблизо. – Мила, заповядайте да махнат тоя котак.

Царицата знаеше само един начин, за да премахва мъчнотиите, големи и малки.

– Отсечете му главата! – извика тя, без дори да го погледне.

– Аз сам ще доведа палача – каза Царя услужливо и бърже се отдалечи.

Алиса искаше да иде и види как върви играта, когато чу гласа на Царицата да пищи гневно. Тя беше чула как наказа трима играчи със

смърт, само защото сбъркали реда си, и се боеше и за себе си, тъй като в безредицата мъчно можеше да различи кога й е редът. И тръгна да дири своя таралеж.

Таралежът се бе впуснал в борба с друг таралеж и Алиса намери за удобно да удари единия с другия. Единствена пречка беше нейното фламинго; избягало бе на другия край на градината, дето Алиса можа да го види, докато то се мъчеше несръчно да кацне на някое дърво.

Додето улови фламингото и го донесе, борбата беше свършила, и двата таралежа бяха изчезнали.

„Не е много важно – помисли Алиса, – тъй като сега всички обръчи са махнати оттук.“

Тя мушна фламингото под мишницата си, за да не би да избяга пак, и се върна да поговори с приятеля си.

Като стигна до Червения Котак, Алиса се учуди на голямата тълпа, която се беше събрала около него. Палача, Царя, и Царицата се бяха впуснали в някаква разправия и говореха едновременно; всички други мълчаха и изглеждаха много смутени. Щом се появи Алиса, и тримата я замолиха да разреши въпроса; повториха й всеки своите основания. Но тъй като говореха едновременно, тя не можа да разбере какво точно искат да кажат.

Палача казваше, че не може да се отсече глава, щом няма тяло, от което да се отсече; че никога по-рано не му е била възлагана такава задача и че той няма на стари години да почне да се учи.

Царя казваше, че всяко нещо, което има глава, може да се обезглави, и че не бива да се говорят такива безсмислици.

Царицата казваше, че ако нищо не се направи още тая секунда, ще заповяда да обезглавят всички наоколо. (Тая последна бележка бе накарала събраните да се загрижат и замислят.)

На Алиса и хрумна да каже само това:

– Той принадлежи на Херцогинята. По-добре питайте нея.

– Тя е в затвора – каза Царицата на Палача. – Доведи я тука!

Палача полетя като стрела.

Главата на Котака започна да изчезва, щом Палача си отиде, и докато се върне с Херцогинята, съвсем се изгуби.

Царя и Палача се втурнаха лудо да я дирят на всички посоки, а останалите почнаха пак да играят.

ДЕВЕТА ГЛАВА
ИСТОРИЯТА НА ЛИГАВАТА КОСТЕНУРКА

– Не можеш си представи колко се радвам, че те виждам, мила, скъпа приятелко! – каза Херцогинята и улови нежно Алиса под ръка.

И те тръгнаха заедно.

Алиса се радваше, че Херцогинята е в такова добро настроение и си помисли: може би само пиперът е бил виновен за нейната грубост при тяхната среща в кухнята.

„Когато аз стана Херцогиня – си каза Алиса (с глас, от който се разбра, че тя се съмнява дали ще се случи това някой ден), – в кухнята ми няма да има пипер. Супа може да се готви и без пипер… А изглежда винаги той прави хората избухливи – продължи тя много доволна, че е открила ново правило. – Оцетът ги прави кисели, лайкучката – горчиви, а… а захарта прави децата благи! Да знаеха само това хората, нямаше толкова да я пестят…“

В тая минута тя вече бе забравила съвсем Херцогинята и се поизплаши, когато чу гласа и близо до ухото си.

– Мислиш за нещо друго, мила, й забравяш да приказваш с мене. Не мога да ти кажа още сега каква е поуката от това, но след малко ще си я припомня.

– Може би няма поука – позволи си да забележи Алиса.

– Ей, че си дете! – каза Херцогинята. – Всичко си има поука, стига да знаеш да я намериш.

И тя се притисна по-близо до нея, като каза това.

На Алиса не се хареса, че тя се притиска тъй близо до нея; първо, защото Херцогинята беше много грозна; и второ, защото бе тъкмо толкоз висока, колкото да облегне брадичката си на Алисиното рамо. А брадичката й беше много остра. Но Алиса не искаше да бъде неучтива и се опита да понесе тая неприятност.

– Играта върви много по-добре сега – каза Алиса, само за да поддържа разговор.

– Вярно – каза Херцогинята. – И поуката от това е: „О! Любовта върти света“.

– Някой ми бе казал – прошепна Алиса, – че се върти, защото всеки си гледа работата…

– А, да! То е все същото – каза Херцогинята, като заби острата си

брадичка в рамото на Алиса; после продължи: – И поуката от това е: „Грижа полагай за смисъла – не как си думите писала“.

„Колко много обича да дири поука във всичко!“ – си помисли Алиса.

– Ти се чудиш, нали, защо не съм те прегърнала? – попита Херцогинята след малко. – Причината е, че се съмнявам в благодушието на твоето фламинго. Да направя ли опит?

– Може да ви ухапе! – предупреди я Алиса.

– Имаш право – каза Херцогинята, – фламингото щипе като горчица. И поуката от това е: „Птици с една перушина – сбират се в съща дружина“.

– Само че горчицата не е птица – забеляза Алиса.

– Имаш право, както винаги – отвърна Херцогинята. – И колко ясно само знаеш да се изразяваш!

– Минерал е, мисля… – рече Алиса.

– Разбира се, минерал! – каза Херцогинята, която изглежда бе готова да се съгласи с всичко, което Алиса каже. – Наблизо се издига висока планина и в нея има богата мина за горчица. И поуката от това е: „Богатство колко планина – се трупа, знай, с горчивина“.

– О! Зная – възкликна Алиса, която не обърна внимание на онова, което Херцогинята й каза. – Горчицата е растение. Не изглежда така, но е растение.

– Напълно съм съгласна с тебе – каза Херцогинята. – И поуката от това е: „Каквато си – бъди такава – за друга не се представяй!“… Или по-просто казано: „Не си представяй никога, че не си друго освен това, което би могло да се види на други, че това, което си била или би могла да бъдеш, не е било друго освен това, което си била или би могло да им се види друго“.

– Мисля, че щях да го разбера по-добре – каза Алиса много учтиво, – ако можех да го видя написано на книга. Но тъй както го казвате, не мога да следя всичко.

– Туй не е нищо в сравнение с това, което бих могла да кажа, ако само пожелаех – отговори поласкана Херцогинята.

– Моля, не си правете труд да го казвате по-дълго – каза Алиса.

– О, туй съвсем не е труд! – отвърна Херцогинята. – Аз ти подарявам всичко, което съм казала досега.

„Хубав подарък! – си помисли Алиса. – Добре че и на рожден ден не дават такива подаръци.“

Но тя не посмя да го каже гласно.

– Пак ли се замисли? – попита Херцогинята, като отново я бодна с острата си брадичка.

– Аз имам право да мисля – отговори сухо Алиса, която бе започнала да се ядосва.

– Рече го толкоз право – каза Херцогинята, – колкото и прасетата… да летят. И поу…

Ала тук за голяма почуда на Алиса гласът на Херцогинята замря, и то на най-обичната ѝ дума „поука“ и ръката, която бе хванала нейната, започна да трепери. Алиса вдигна очи. Пред тях стоеше Царицата със скръстени ръце, намръщена като гръм.

– Хубаво време… ваше величество… – започна боязливо и тихо Херцогинята.

– Слушай! Предупреждавам те за последен път – извика Царицата и тропна с крак: – или ти трябва да се махнеш, или твоята глава ще бъде отсечена, и то още сега! Избирай!

Херцогинята избра и изчезна начаса.

– Да продължим играта – каза Царицата на Алиса.

Алиса се боеше да каже нещо и бавно я последва към игрището.

Другите гости бяха използвали отсъствието на Царицата и си почиваха на сянка. Но щом я видяха, за миг почнаха пак да играят. А Царицата само каза, че една секунда закъснение би им струвала живота.

През цялото време на играта тя не спря нито за минута да се кара с другите играчи и да вика: „Отсечете му главата!“ или „Отсечете ѝ главата!“ Войниците откарваха в затвора тия, които тя наказваше. Разбира се, войниците, които правеха това, преставаха да служат за обръчи. Тъй че след около половин час нямаше никакви обръчи на игрището и всички играчи – с изключение на Царя, Царицата и Алиса – бяха в затвора, осъдени на смърт.

Тогава Царицата, цяла запъхтяна, спря и запита Алиса:

– Видя ли вече Лигавата Костенурка?

– Не – отговори Алиса. – Но защо се нарича лигава?

– Защото, ако направят супа от нея, ще стане лигава – каза Царицата.

– Кой, Костенурката ли? – запита Алиса.

– Не! Супата – отговори Царицата.

– Защо ще стане лигава? – осмели се да попита Алиса.

– Защото цял ден се лигави – каза Царицата.

– Супата ли? – учуди се Алиса.

– Не! Костенурката – отвърна нетърпеливо Царицата.

– Никога не съм я виждала, нито пък съм чувала за нея – каза Алиса.

– Ела тогаз! – каза Царицата. – Тя ще ти разправи историята си.

Като тръгнаха, Алиса чу как Царя тихо каза: „Всички сте помилвани“.

„А! Това е хубаво“ – си каза Алиса, на която бе станало мъчно, че Царицата е осъдила толкова души на смърт.

Те скоро срещнаха един Грифон, който спеше на слънце. (Ако не знаете какво е Грифон, погледнете картината!)

– Стани, ленивецо – каза Царицата, – и заведи тая млада госпожица да види Лигавата Костенурка и да чуе историята ѝ. Аз трябва да се върна и да се погрижа за някои присъди, които произнесох преди малко.

Тя се отдалечи и остави Алиса само с Грифона.

Животното никак не се хареса на Алиса, но тя си помисли, че няма да е по-опасно да остане при него, отколкото да тръгне след тая жестока Царица; тъй че тя почака.

Грифона се надигна и потърка очите си. Сетне проследи с поглед Царицата, докато изчезне. И се изкиска.

„Колко смешно!“ – рече той, току-речи, само на себе си.

– Какво е смешно? – попита Алиса.

– Ами че… тя – отговори Грифона. – Всичко това е само въображение. Присъдите, знаеш, никога не се изпълняват. Ела!

„Тук всички казват – ела! – си помисли Алиса, като тръгна бавно след него. – Никога в живота не са ми заповядвали толкова, колкото сега! Никога!“

Те повървяха и съзряха в далечината Лигавата Костенурка, седнала тъжна и самотна на края на една скала. Като наближиха, Алиса я чу да въздиша – сякаш сърцето ѝ ще се разкъса. Тя я съжали от все сърце.

– Защо скърби? – попита Алиса. И Грифона отговори горе-долу със същите думи, като преди:

– Всичко това е само въображение. Тя, знаеш, няма защо да скърби. Ела!

Те се приближиха до Лигавата Костенурка, която ги погледна с големи очи, изпълнени със сълзи, ала не продума нищо.

– Тая млада госпожица тука – рече Грифона – желае да чуе твоята история.

– О! Да, Ще ѝ я разкажа – рече Лигавата Костенурка с дълбок и кух глас. – Седнете и не казвайте нито дума, докато не свърша.

Те седнаха. Няколко минути никой не проговори. Алиса си

помисли:

„Не виждам как ще може да свърши, ако не започне“.

Но тя почака търпеливо.

– Едно време… – почна най-после с дълбока въздишка Лигавата Костенурка.

След тия думи последва дълго мълчание, прекъсвано само от случайните възклицания на Грифона: „Хжкррр!“ – и от непрестанното силно хълцане на Лигавата Костенурка.

На Алиса ѝ се искаше да стане и да каже: „Благодаря ви за вашата увлекателна история!“, но тя помисли, че не може да няма още за разправяне, и продължи да седи мирно на мястото си, без да каже нещо.

– …когато бяхме малки – добави Лигавата Костенурка малко поспокойно, макар че си похълцваше от време на време, – ходехме на училище в морето. Учителка ни беше една стара Костенурка… наричахме я Ученурка…

– Защо я наричахте Ученурка? – попита Алиса.

– Защото ни учеше! – отговори Лигавата Костенурка раздразнена. – Ти наистина си много тъпа!

– Не те ли е срам да задаваш такива прости въпроси? – рече Грифона.

И те млъкнаха и вторачиха очи в Алиса, която бе готова да потъне в земята.

Най-сетне Грифона каза на Лигавата Костенурка:

– Карай, стара приятелко! Да не я протакаш цял ден!

И Лигавата Костенурка продължи с тия думи:

– Да, ходехме на училище в морето, макар може би да не вярваш…

– Не съм казала, че не вярвам! – прекъсна я Алиса.

– Казала си! – рече Лигавата Костенурка.

– Дръж си езика! – добави Грифона, преди Алиса да успее да каже нещо.

Лигавата Костенурка продължи:

– Ние получавахме отлично образование… наистина имахме училище всеки ден!

– И аз имам училище всеки ден – каза Алиса. – Няма защо да се гордеете с това!

– Имаш ли извънредни предмети? – запита Лигавата Костенурка малко обезпокоена.

– Да! – отговори Алиса. – Учим френски и пиано.

– А пране? – запита Лигавата Костенурка.

– Разбира се, че не! – възмути се Алиса.

– А! Тогаз вашето училище не е много добро – рече с голямо облекчение Лигавата Костенурка. – Нашето беше пансион и се плащаше отделно не само за френски и пиано, но и за пране. На сметката винаги имаше напечатано: „Извънредни: Френски Пиано Пране“.

– Навярно не ви е трябвало много – каза Алиса, – щом сте живели на дъното на морето…

– Нямах възможност да плащам за извънредни часове – издума с въздишка Лигавата Костенурка. – Записах само задължителните.

– Какви предмети имахте? – попита Алиса.

– Чешене и пискане, разбира се. Те бяха най-важните – отговори Лигавата Костенурка. – И сетне… различните подразделения на арисметиката – съдиране, изяждане…

– Избаждане! – поправи я Грифона.

– Съвсем не разбирам… как… – каза Алиса учудена.

– Не разбираш! – възкликна Грифона, като вдигна в почуда нокти.

Алиса проследи с поглед движението му и като видя над главата си дългите му, зловещо извити нокти, разбра.

– О, да, да! – побърза тя да го увери. И тъй като не искаше вече да се приказва за това, обърна се към Лигавата Костенурка и запита:

– Какво друго имахте?

– Ами… имахме лудория – отговори Лигавата Костенурка, като изброи предметите на ципите на едната си лапа. – Стара и нова лудория и мореография. Сетне… краснопискане и бесуване. Учителката ни по бесуване беше една голяма змия, идеше един път в седмицата. Тя ни преподаваше въртеж на кръгове.

– Какво е това? – попита Алиса.

– Ами… сама не мога да ти го покажа – рече Лигавата Костенурка. – Остарях, кокалите ми са се втвърдили вече. А пък Грифона не го е учил никога.

– Нямах време – рече Грифона. – Но затова пък имах часове при учителя по класически предмети и естествознание. Той беше голям плъх. Постоянно се ровеше и четеше в една книга, на която заглавието беше: „ОБИР И ЛИВАДА“.

– Какво имахте при него? – запита Алиса любопитно, защото това й припомни смътно мъчното заглавие на една книга, в която по-големият й брат четеше за някакви древни битки.

– Класове, естествено! – нетърпеливо отвърна Грифона, когото простите въпроси на Алиса дразнеха.

– О, да! – потвърди Костенурката, като изхълца и закри с лапи очите си.

– О, да!… О, да! – поде с дълбока въздишка Грифона; и той закри очите си с нокти, унесен в спомени…

Алиса побърза да заговори за друго.

– Ами колко часа на ден имахте? – попита тя.

– Дванайсет – отговори Лигавата Костенурка.

– Защо толкоз много? – запита Алиса.

– Защото денят има дванайсет часа – отговори Лигавата Костенурка. – Но те намаляваха всеки ден.

– Как така! – зачуди се Алиса.

– Защото денят намалява – обясни й Лигавата Костенурка. – А ти знаеш ли защо намалява?

– Не – призна Алиса плахо.

– Защото времето си отзима всеки ден по малко – обясни й Лигавата Костенурка. – И затова времето, през което има училище, се нарича зима.

Всичко това бе ново за Алиса и тя се поразмисли, преди да зададе въпроса:

– А защо, когато няма училище, времето се нарича лято?

– Стига сте говорили за училище и уроци! – прекъсна ги настойчиво Грифона. – Разкажи й нещо за игрите!

ДЕСЕТА ГЛАВА
ТАНЦЪТ НА МОРСКИТЕ РАЦИ

Лигавата Костенурка въздъхна дълбоко и избърса с лапа очите си. Тя погледна Алиса и се опита да проговори, но хълцане задави гласа й.

– Също като че ли има кокал в гърлото си – рече Грифона и започна да я друса и тупа по гърба.

Най-сетне Лигавата Костенурка се съвзе. Сълзи заливаха страните й, като продължи:

– Може да не си живяла много под морето („Не съм“ – каза Алиса) и никога да не си се запознавала с рак (Алиса поиска да каже: „Веднъж вкусих…“, но бърже се възпря и рече: „Не, никога!“) – тъй че не можеш си представи дори колко хубав и весел е танцът на морските раци!

– Вярно – каза Алиса. – Какъв е тоя танц?

– Ами… ето какъв – рече Грифона: – нареждаш се първо в една редица… на морския бряг…

– Две редици! – извика Лигавата Костенурка. – Тюлени, костенурки и тъй нататък… Сетне, след като изчистиш медузите от пътя си…

– Туй обикновено трае доста време – забеляза Грифона.

– …правиш крачка напред…

– Всеки си има по един рак за другар! – извика Грифона.

– Разбира се – рече Лигавата Костенурка, – правиш две крачки напред, хващате се един за друг…

– …сменяваш рака си и се връщаш обратно по същия път – продължи Грифона.

– Сетне знаеш – продължи Лигавата Костенурка, – хвърляш…

– Раците! – изкрещя Грифона, като скочи във въздуха.

– …колкото може по-надалече в морето…

– Плуваш подир тях! – изрева Грифона.

– Премяташ се веднъж в морето! – извика Лигавата Костенурка, като подскачаше лудо наоколо.

– Пак сменяваш рака си! – изпищя Грифона.

– И се връщаш на брега. Туй е първата стъпка – рече Лигавата Костенурка, като понижи внезапно глас.

И тя, както и Грифона, след като бяха скачали като луди наоколо, пак седнаха, натъжени и тихи, и се вгледаха в Алиса.

– Трябва да е много хубав танц – каза несмело Алиса.

– Искаш ли да го видиш? – рече Лигавата Костенурка.

– Много искам! – отговори Алиса.

– Ела да опитаме първата стъпка! – рече Лигавата Костенурка на Грифона. – Може, знаеш, и без раците. Кой ще пее?

– О, ти пей! – рече Грифона. – Аз съм забравил думите.

И тъй, те важно започнаха да танцуват около Алиса, настъпваха я сегиз-тогиз, когато минаваха много наблизо, и махаха с нокти и лапи, за да спазват такта. В това време Лигавата Костенурка пееше много бавно и тъжно:

„Бързай, че играе цялата редица“ –
на охлюва рече тъй една белица.
„Чуеш, конят морски – ох! – след нас препуска,
моята опашка тъпче все и хруска!

Костенурки, раци, трески –
там играят тоя танц.
Щеш ли ти, не щеш ли,
щеш ли да играеш тоя танц?
Щеш, не щеш ли, щеш,
не щеш ли да играеш тоя танц?“

Веселба е чудна – стига до небето,
„Щом ни вдигнат – право с раците в морето!“
Охлювът не иска, плахо той изрече:
„Много е далече, много е далече!“

Рече: той не може,
той не ще играе тоя танц.
Той не ще, не може,
той не ще играе тоя танц.
Той не може,
не ще може да играе тоя танц.

„Щели да ни хвърлят толкова далеко – нищо!“ –
увери го тя и тръгна леко.
„Колкото в морето по-далеч се взираш,
толкоз по-наблизо и брега намираш.

Ах, любими, не плаши се,
с мене се хвани на танц!

Щеш ли ти, не щеш ли,
щеш ли да играеш тоя танц!
Щеш, не щеш ли,
щеш, не щеш ли да играеш тоя танц?“

– Благодаря ви, много е забавно да се гледа тоя танц – каза Алиса зарадвана, че най-после се е свършил. – Много ми хареса чудната песен за белицата!

– О, колкото за белицата… – рече Лигавата Костенурка – те… виждала си, разбира се?

– Да – отговори Алиса, – виждала съм, у дома често вечер…

Но тя се сепна навреме и не доизказа думата.

– Щом си ги виждала вечер, може да не знаеш точно какви са? – рече Лигавата Костенурка.

– Мисля, че зная – отговори Алиса замислена. – Месото на тия риби е бяло, отгоре са опържени и опашките им са свити.

– Колкото за опърженото – рече Лигавата Костенурка, – грешиш; опърженото би се измило от водата. Но за опашките им – вярно е, свити са. И причината… (тук Лигавата Костенурка се прозина и затвори очи) – я й разправи за причината и… тъй нататък… – рече тя на Грифона.

– Причината е – рече Грифона, – че искаха да идат с раците на танц. И тъй: хвърлили ги в морето. И тъй: нагълтали се със солена вода. И тъй: сега си свиват опашката. Туй е всичко.

– Благодаря ви – каза Алиса, – много любопитно наистина! Никога не съм знаела толкоз много за белицата.

– Ами за треската какво знаеш? – запита я Грифона.

– Веднъж бях яла много бели черници… – започна Алиса.

– Искаш да кажеш белини – забеляза Грифона.

– Черници! – повтори Алиса.

– Все едно – съгласи се Грифона. – В морето черниците се наричат белици.

– Ядох черници и се разболях – продължи Алиса, – имах бодежи в стомаха и треска…

– Не е вярно, че треската боде! – пресече я Грифона.

– О, че треските бодат – бодат! – отвърна Алиса. – Но аз не искам туй да кажа… аз имах… огница… – се помъчи да му обясни тя.

– О, да! – рече Грифона. – Вярно е, че треските палят огъня.

– Туй си е вярно – повтори Алиса в недоумение, – но в морето… как могат риби…

– Разбира се, че могат! – отсече Грифона доста нетърпеливо. – И най-малката рибка знае това.

– Да бях на мястото на белицата – каза Алиса, която все още мислеше за песента, – щях да кажа на морския кон: „Моля, не ходи подире ни! Не те искаме с нас!“

– Но те са го искали! – рече Лигавата Костенурка, като се сепна.

– Вярно ли? – почуди се Алиса.

– То се знае – отговори Лигавата Костенурка. – Никоя умна речна риба не излиза пешком на разходка по морето.

– Затова, разбра ли?! – добави Грифона натъртено. – А сега да чуем нещо за твоите приключения.

– Мога да ви разправя приключението си, само че ще трябва да почна от тая сутрин – каза Алиса скромно. – Безсмислено е да започна от вчера, защото вчера не бях същата.

– Обясни това – рече Лигавата Костенурка.

– Не, не! Първо приключенията – рече Грифона нетърпеливо. – Обясненията траят винаги страшно дълго!

И тъй, Алиса почна да им разправя за своите приключения от оня миг, когато бе видяла Белия Заек за първи път.

Отначало тя се смути: животните, се доближиха: едното от лявата, другото от дясната ѝ страна и тъй широко отвориха очи и раззинаха уста! Но като продължи, тя малко по малко доби смелост.

Слушателите ѝ запазиха пълно мълчание, докато разправи как бе повторила пред Гъсеницата татко Уилям и как всички думи се бяха изменили. При това Лигавата Костенурка пое дълбоко дъх и рече:

– Много чудно!

– По-чудно не може да бъде! – рече Грифона.

– „Всичките думи бяха се изменили“ – повтори Лигавата Костенурка умислено. – Бих искала да я чуя. Кажи ѝ да почне.

Тя погледна Грифона: сякаш мислеше, че той има някаква власт над Алиса.

– Стани и кажи: „Чух гласа на ленивеца!“ – рече Грифона.

„Тия животни как заповядват само и ме карат да си повтарям уроците! – помисли си Алиса. – Все едно, че съм на училище сега“.

Както и да е, тя стана и започна да повтаря стихотворението. Но в главата ѝ още се играеше танцът на морските раци, тъй че тя едва ли знаеше какво казва. И наистина думите, които изрече, бяха много особени:

„Беше топло лятно пладне: чух гласа на Рака – цял червен като

извряка: «Кой ще ме излапа!» После той с носа си – съща волна чучулига – своя пояс и нозете взе завчас да вдига. Знай да кряка, стига само пясък сух да има и хвалбата му тогава е неизразима, няма страх и пред акули със око не мига! Но пред него, щом акула гладна се намери, и гласът му плахо, плахо почва да трепери.“

– Никак не прилича на туй, което аз казвах, когато бях малък – рече Грифона.

– Аз пък, не съм го слушала никога – рече Лигавата Костенурка, – но ми се вижда голяма безсмислица.

Алиса не каза нищо. Тя седеше обхванала лице с ръцете и се чудеше: завинаги ли вече ще си остане всичко тъй чудновато!

– Бих искала да ми се обясни – рече Лигавата Костенурка.

– Тя не може да го обясни – рече бърже Грифона. – Продължавай!

– Но това за нозете? – настояваше Лигавата Костенурка. – Как, знаеш, е могъл да ги вдига с носа си?

– Това е първата стъпка за танц – каза Алиса. Но всичко това бе я страшно объркало и тя много искаше да заговори за друго.

– Продължавай! – повтори Грифона. – Започва: В съседната градина…

Алиса не посмя да не го послуша, макар да бе уверена, че пак всичко ще бъде погрешно. И тя продължи с разтреперан глас:

„В съседната градина аз рекох да намина: там тигър с кукумявка деляха си двамина една прекрасна плячка, като сланина вкусна. И тигърът се хвърли, и вече я не пусна, додето не изяде и сетната трошица. Пред празната паница остана кукумявката, тя ближеше и ножа, и голата лъжица – и все пак му не стига на тигъра гощавката – той чуден пир направи: изяде К…“

– Има ли смисъл да повтаряш всичко това – прекъсна я Лигавата Костенурка, – щом не обясняваш? Никога не съм чувала нищо пообъркано.

– Да, мисля, че е по-добре да спреш – рече Грифона.

Алиса, не ще и дума, само се зарадва.

– Да опитаме ли още една стъпка от танца на морските раци? – продължи Грифона. – Или искаш Лигавата Костенурка да ти изпее някоя друга песен?

– О! Една песен, моля, ако Лигавата Костенурка обича… – отговори Алиса тъй настойчиво, че Грифона някак обиден рече:

– Хм! Няма да се угажда на всекиго. Изпей и супа от костенурка, искаш ли, драга приятелко?

Лигавата Костенурка въздъхна дълбоко и започна да пее с глас, задавян от хълцане:

Супа за вечеря, супа за обяд,
винаги си първа ти на тоя свят!
Супа топла, блажна, мазна и зелена –
супа с Костенурка и вода сварена!
Супа за обяда, супа превъзходна!
Супа за вечеря, супа превъзходна!
Су-у-па превъз-ход-на! Су-у-па превъз-ход-на!
Су-у-па за-а ве-е-че-е-ря,
супа превъзходна, превъзходна!
Супа за вечеря, супа за обяд,
нищо са пред тебе, пуйка, шоколад!
Кой ще иска друго – щом му дадат супа!
Кой не дава всичко за паница супа,
за паница супа, супа превъзходна,
за паница супа, супа превъзходна!
Су-у-па превъз-ход-на! Су-у-па превъз-ход-на!
Су-у-па за-а ве-е-че-е-ря, супа превъзходна, пре-възход-на!

– Още веднъж! – извика Грифона. Току-що Лигавата Костенурка бе започнала да повтаря, чу се вик в далечината: „Делото започва“!

– Ела! – викна Грифона и като улови Алиса за ръката, забърза, без да дочака края на песента.

– Какво дело? – запита Алиса, запъхтяна от тичане.

Но Грифона отговори само:

– Ела!

И затича още по-бързо.

Носени от лекия ветрец, който гонеше и двамата, все по-слабо и по-слабо се чуваха тъжните думи:

Су-у-па за-а ве-е-че-е-ря,
супа превъзходна, превъзходна!

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА
КОЙ ОТКРАДНА БАНИЧКИТЕ?

Царя и Царицата на Сърцата седяха вече на своя трон, когато те пристигнаха. Наоколо се бе събрала голяма тълпа – различни малки птички и животни, както и всички карти.

Пред тях стоеше Момчето, вързано във вериги. Пазеха го двама войници. Близо до Царя стоеше Белия Заек, с тръба в едната ръка и свитък хартия в другата.

В средата на съдебната зала имаше маса, а на нея – голяма чиния с банички. Те изглеждаха толкова хубави, че на Алиса й се прияде.

„Само да свърши по-скоро – помисли си тя, – та да почнат да черпят!“

Но тъй като нямаше никакви изгледи да свършат веднага, тя почна да гледа наоколо си и да дири занимание.

Никога не бе влизала в съдилище, но бе чела за него в книги и остана доста доволна от себе си, като видя, че знае имената, току-речи на всички неща, които се намираха там.

„Съдията – каза си тя, – лесно се познава: носи голяма перука.“

Съдията между другото беше самият Цар, носеше корона върху перуката си. Туй бе доста неудобно и разбира се, никак не му приличаше.

„А зад тая преграда – помисли Алиса – тия дванайсет същества (виждате, тя беше принудена да каже «същества», защото някои от тях бяха животни, а други – птици), които седят там… мисля, са съдебни заседатели.“

Тя повтори и потрети с гордост последната дума, защото мислеше, и то с право, че не много момичета на нейната възраст разбират напълно значението й. (Във всеки случай всичко това не бе кой знае колко важно.)

Дванадесетте съдебни заседатели усърдно пишеха на плочи.

– Какво правят? – пошушна Алиса на Грифона. – Няма защо да пишат, преди делото да почне.

– Пишат си имената – прошепна Грифона, – боят се да не ги забравят, преди да свърши делото.

– Глупости! – високо и възмутено почна Алиса, но бърже се възпря, защото Белия Заек извика: „Тишина!“, Царицата сложи очила и безпокойно се огледа да види кой говори.

Алиса забеляза, все едно като че ли гледаше над раменете им, че всички съдебни заседатели записваха на плочите „глупости!“ и дори долови, че един от тях не знаеше как се пише думата и питаше съседа си да му каже.

„На какво ли ще заприличат плочите им, докато делото се свърши!“ – помисли Алиса.

Един от съдебните заседатели имаше молив, който скърцаше. Такова нещо, разбира се, Алиса не можеше да понесе. Тя обиколи залата, спря зад него и скоро издебна случай да му го отнеме. Алиса го направи с такава бързина и ловкост, че клетото съдебно заседателче (беше Перцето, Гущера) не смогна дори да разбере какво стана с молива му. И тъй, след като го подири навред, се принуди да пише през останалото време с пръст! А туй беше безсмислено, защото пръстът не оставяше никакъв белег на плочата.

– Вестителю, прочети обвинението – каза Царя.

Тогаз Белия Заек наду триж тръбата, разгъна свитъка хартия и прочете следното:

Царицата на Сърцата
опече сладки за децата.
Открадна ги Момчето смело…
И против него има дело!

– Обмислете присъдата – каза Царя на съдебните заседатели.

– Още не, още не! – прекъсна го бърже Заека. – Има още много преди това!

– Повикай първия свидетел – каза Царя.

Белия Заек наду триж тръбата и извика: „Първият свидетел!“

Първият свидетел беше Шапкаря. Той влезе с чаша чай в едната ръка и с резен хляб с масло – в другата.

– Моля прошка, ваше величество – започна той, – че ги нося със себе си. Но още пиех чая си, когато ме повикаха.

– Трябваше да си го изпил – каза Царя. – Кога започна?

Шапкаря погледна Мартенския Заек, който, хванат под ръка от Катерицата, го бе последвал до съдилището.

– На четиринайсети март, мисля, тогава – каза той.

– Петнайсети – рече Мартенския Заек.

– Шестнайсети – рече Катерицата.

– Запишете това! – каза Царя на съдебните заседатели.

И съдебните заседатели жадно написаха и трите числа на плочите, после ги събраха и превърнаха полученото в шилинги и пенита.

– Свали си шапката – каза Царя на Шапкаря.

– Не е моя – каза Шапкаря.

– Открадната! – възкликна Царя и се обърна към съдебните заседатели, които веднага си взеха бележка.

– Аз ги продавам – добави Шапкаря, за да обясни. – Сам аз нямам шапка. Шапкар съм.

Тук Царицата сложи очилата си и втренчи изпитателно поглед в Шапкаря, който пребледня и се разтрепери.

– Твоите показания – каза Царя. – И не трепери така, инак ще заповядам да те обезглавят веднага!

Свидетелят изглежда никак не се насърчи от тия думи. Той се местеше от единия си крак на другия, поглеждаше неспокойно Царицата и в стеснението си отхапа голям къс от чашата вместо от хляба с масло.

Тъкмо по това време Алиса изпита някакво странно чувство, което първо доста я смути, додето тя разбере какво е. Пак бе започнала да расте; отначало помисли да стане и напусне съда. Но като разсъди, реши да седи на мястото си, додето залата я побира.

– Не може ли да не се бутате така? – рече Катерицата, която беше до нея. – Едвам дишам!

– Правя го без да искам – каза Алиса кротко. – Раста.

– Нямате право да растете тука! – рече Катерицата.

– Не говорете глупости – каза Алиса по-смело, – много добре знаете, че и вие растете.

– Да, но аз раста с малко по-умерена бързина – рече Катерицата, – не по такъв смешен начин.

И тя се надигна силно намръщена и отиде на другата страна на съдебната зала.

През цялото време Царицата нито за миг не сне очи от Шапкаря и точно когато Катерицата минаваше на другата страна на залата, тя каза на едного от разпоредителите в съда:

– Донеси ми списъка на певците от последния концерт.

Шапкаря тъй силно се разтрепери, че и двете му обувки се изуха.

– Твоите показания! – повтори Царя ядосан. – Инак, трепериш не трепериш, ще заповядам да те обезглавят!

– Аз съм беден човек, ваше величество… – започна Шапкаря с разтреперан глас, – и не бях почнал да пия чая си… не преди седмица или толкоз… и при това… намаляваше хлябът с маслото… и бръмчеше

чаят…

– Бръмчеше какво? – каза Царя.

– …започна пчелата… – отговори Шапкаря.

– Разбира се, пчелата бръмчи! – каза Царя остро. – Да не ме вземеш за невеж? Продължавай!

– Аз съм беден човек… – продължи Шапкаря – …и след това помногото неща бръмчаха… само че Мартенския Заек каза…

– Не съм! – прекъсна го Мартенския Заек бърже.

– Каза! – повтори Шапкаря.

– Отричам! – рече Мартенския Заек.

– Той отрича – каза Царя. – Прескочи тая част.

– Добре, но Катерицата каза… – продължи Шапкаря, като неспокойно се обърна да види дали и тя ще отрече.

Но Катерицата нищо не отрече; тя спеше тежък сън.

– След това – продължи Шапкаря – отрязах още малко хляб с масло…

– Но какво каза Катерицата? – запита един от съдебните заседатели.

– Не мога да си спомня – отговори Шапкаря.

– Трябва да си спомниш – забеляза Царя, – инак ще заповядам да те обезглавят.

Клетият Шапкар изпусна чашата и хляба с масло и падна на едно коляно.

– Аз съм беден човек, ваше величество… – започна той – жално ще бъд…

– Жално е, че не знаеш да говориш – каза Царя.

Едно от гвинейските прасета започна да ръкопляска, но веднага го възпрепятстваха разпоредителите на съда. (Тъй като думата е доста мъчна, просто ще ви обясня какво направиха. Донесоха голяма платнена торба, която се връзваше на края с връв, пуснаха вътре гвинейското прасе с главата надолу и седнаха отгоре.)

„Хубаво, че видях най-после как се прави – помисли Алиса. – Толкова често съм чела във вестниците, че: «през време на делото, и накрая, някои от присъстващите измежду публиката се опитаха да ръкопляскат, но бидоха незабавно възпрепятствани от разпоредителите на съда», а никога досега не знаех какво значи.“

– Ако това е всичко, което знаеш, можеш да почакаш долу – продължи Царя.

– Не мога да ида по-долу – каза Шапкаря. – И без това съм на пода.

– Тогава можеш да седнеш – отвърна Царя.

Тук другото гвинейско прасе започна да ръкопляска, но биде незабавно възпрепятствано.

„Отървахме се от гвинейските прасета – помисли Алиса. – Сега ще тръгне по-добре.“

– По-добре бих сторил да изпия чая си – каза Шапкаря и погледна угрижено Царицата, която четеше списъка на певците.

– Можеш да си вървиш – каза Царя. Шапкаря бързо напусна залата, без дори да се спре и обуе обущата си.

– И също му отсечете главата вънка – добави Царицата на едного от разпоредителите.

Но Шапкаря изчезна от погледа им, преди разпоредителят да стигне до вратата.

– Повикай следващия свидетел! – каза Царя.

Следващият свидетел беше готвачката на Херцогинята. Тя носеше кутия с пипер в ръката си. Алиса се досети, че е готвачката, дори преди тя да беше влязла в съда, по това, че всички, които бяха до вратата, почнаха изведнъж да кихат.

– Твоите показания – рече Царя.

– Нямам! – каза готвачката. Царят неспокойно погледна Белия Заек, който рече ниско:

– Ваше величество трябва да разпита тая свидетелка.

– Добре, щом трябва – трябва – каза Царя натъжено и като скръсти ръце и се намръщи на готвачката тъй, че очите му току-речи се изгубиха под веждите, каза с дълбок глас: – От какво се правят сладки?

– От пипер, най-много – отговори готвачката.

– От сироп – обади се един сънлив глас зад нея.

– Хванете тая Катерица! – изкряска Царицата. – Отсечете главата на тая Катерица! Изхвърлете тая Катерица! Запушете ѝ устата! Ощипете я! Отрежете ѝ мустаците!

Настъпи безредие за няколко минути. Всички се втурнаха да изтикват Катерицата навън. Додето се наредят пак по местата си, готвачката изчезна.

– Няма нищо! – каза Царя с голямо облекчение. – Повикай следващия свидетел.

И той ниско добави на Царицата:

– Наистина, мила, ти трябва да разпиташ тоя свидетел. Хваща ме много силно главоболие от разпита.

Алиса наблюдаваше как Белия Заек се мъчеше да прочете нещо в списъка и много любопитстваше да види какъв ще бъде следващия

свидетел – „защото поне досега не са събрали никакви доказателства и показания“ – си каза тя. Представете си нейното учудване, когато Белия Заек прочете гласно, със своя дрезгав, тънък гласец:

„Алиса!“

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА
ПОКАЗАНИЯТА НА АЛИСА

– Тук! – извика Алиса; в бързината и вълнението си забрави колко бе пораснала през последните няколко минути и скочи тъй бърже, че катурна с края на престилката си преградата на съдебните заседатели, а и самите тях върху главите на тия, които бяха долу.

Съдебните заседатели се валяха наоколо и много ѝ напомняха стъкленото кълбо със златни рибки, което преди седмица случайно бе катурнала.

– О, моля извинете! – възкликна тя силно разтревожена и почна да ги събира колкото може по-бързо, защото в ума ѝ все още се въртеше случката със златните рибки; струваше ѝ се, че ако не ги събере и сложи веднага зад преградата, ще умрат.

– Разглеждането на делото не може да продължи – каза Царя много важно, – додето всички съдебни заседатели не се върнат по местата си – всички – повтори той силно подчертано и се взря изпитателно в Алиса.

Тя погледна към преградата и видя, че в бързината бе пъхнала Гущера с главата надолу. Горкото животинче не можеше да мръдне, махаше само жално опашката си. Тя бърже го извади и сложи обратно, както трябва.

„Не че е много важно! – каза си тя. – Уверена съм, че и тъй, и инак няма да е от голяма полза за делото.“

Щом като се посъвзеха от уплахата поради катурването и след като техните моливи и плочи се намериха и върнаха, съдебните заседатели усърдно се заеха да пишат едно изложение върху случката – всички с изключение на Гущера, който изглежда бе толкова замаян, че можеше само да седи с отворена уста и да зяпа нагоре към свода на залата.

– Какво знаеш за тая работа? – попита Царя Алиса.

– Нищо – отговори Алиса.

– Съвсем нищо? – настоя Царя.

– Съвсем нищо – каза Алиса.

– Много важно – каза Царя, като се обърна към съдебните заседатели.

Тъкмо почнаха да записват това на плочите, когато Белия Заек се намеси:

– Маловажно иска да каже, ваше величество разбира се – продума

той много почтително, но се намръщи и го изгледа сърдито.

– Маловажно, разбира се, исках да кажа – побърза да се поправи Царя и продължи да си говори с нисък глас: – важно… маловажно… маловажно… важно… – сякаш опитваше коя дума звучи по-добре.

Някои от съдебните заседатели записаха „важно“, а други – „маловажно“. Алиса забеляза това, защото бе доста близо до тях и можеше да надникне в плочите им.

„Но то е все едно“ – помисли си тя.

Точно тогаз Царя, който бе се заел да пише нещо, извика:

– Тишина! – и прочете от бележника си: – Правило Четиридесет и второ. Всеки, който е по-висок от един километър, трябва да напусне съдебната зала.

Всички погледнаха Алиса.

– Аз не съм един километър – каза Алиса.

– Да – каза Царя.

– Близо два километра – добави Царицата.

– И тъй да е, пак няма да си ида – отвърна Алиса. – И после, такова правило не съществува: сега го измислихте.

– Това е най-старото правило в книгата – каза Царя.

– Тогаз трябваше да бъде първо – отвърна Алиса.

Царя пребледня и мигом затвори бележника си.

– Обмислете присъдата – каза той на съдебните заседатели с тих, треперещ глас.

– Има да се събират още показания, ако благоволите, ваше величество – каза Белия Заек, като подскочи. – Това късче хартия току-що е било намерено.

– Какво е? – запита Царицата.

– Не съм го отворил още – каза Белия Заек, – но изглежда писмо, писано от обвиняемия на… някого.

– Навярно тъй е – каза Царя, – освен ако не е било писано на никого – нещо, което, знаете, не е обикновен случай.

– Кому е отправено? – запита един съдебен заседател.

– Никому – отговори Белия Заек. – Изобщо не е писано нищо на външната страна.

Той разгъна хартията, като говореше – и добави:

– Никакво писмо: това е сбирка стихове.

– Почеркът на обвиняемия ли е? – запита друг съдебен заседател.

– Не е – отвърна Белия Заек. – И това е най-чудното. (Съдебните заседатели до един се нацупиха.)

– Трябва да е подражавал някой друг почерк – каза Царя. (Съдебните заседатели до един се развеселиха.)

– Благоволете, ваше величество – каза Момчето, – аз не съм го писал и те не могат да докажат обратното. Няма подпис на края.

– Толкоз по-зле, че не си се подписал – каза Царя. – Ти бездруго си мислил зло, инак като всеки честен човек щеше да се подпишеш.

Думите бяха приети от присъстващите с общо ръкопляскане. Това наистина беше първото умно нещо, което Царя бе казал тоя ден.

– Туй доказва, разбира се, неговата вина – каза Царицата, – тъй че отсеч…

– Нищо подобно не доказва! – каза Алиса. – Та вие дори не знаете какви са тия стихове.

– Прочети ги – каза Царя.

Белия Заек сложи очила.

– Отде да започна, ако благоволите, ваше величество? – попита той.

– Започни от началото – каза Царя важно – и продължавай, докато стигнеш края; сетне спри.

Мъртва тишина настъпи в съдебната зала, когато Белия Заек прочете следните стихове:

Казаха ми, че ти си бил при нея,
че питал си какво съм, колко струвам.
Казала ти, че всичко аз умея
и че не мога само аз да плувам.

Вест пратил им, че винаги съм тамо
(и всичко се узна от нас навреме):
ако ли все тъй настоява само –
ти мислиш ли какво ще стане с тебе?

Едно й дадох аз, той две му прати,
вий дадохте ни три. Но окрилени
те хвръкнаха към нейните палати,
макар да бяха всичките при мене.

Ако ни хванат, мене или нея,
и вас замесят в туй ужасно дело,
не се плашете! – каза той. – Ще пеем
и ще докажем черно, че е бело.

Помислих си: това са празни речи –
(тя страшна е, когато се разсърди!)
пред него и пред нас се ти изпречи
и между нея, затова не мърдай –

да не узнаеш никога каква е,
с каква голяма обич ги ценеше! –
И нека всичко туй остане в тайна,
което между мен и тебе беше.

– Най-важните показания, които чухме досега – каза Царя и потърка ръце, – тъй че нека съдебните заседатели…

– Ако някой от тях може да обясни какво значи това – каза Алиса (толкова бе пораснала в последните няколко минути, че не се боеше вече да го прекъсне), – ще му дам, каквото поиска. Аз не вярвам да има и капка смисъл в това.

Всички съдебни заседатели написаха на плочите си: „Тя не вярва да има и капка смисъл в това“, ала никой от тях не се опита да обясни съдържанието на късчето хартия.

– Ако няма смисъл – каза Царя, – спасяваме се от голямо главоболие: знаете, няма нужда да се мъчим да го търсим. И все пак не зная… – продължи той, като гладеше късчето хартия на коляното си и го гледаше с едно око – …струва ми се, намирам малко смисъл… „не мога само аз да плувам“… нали не можеш да плуваш? – добави той и се обърна към Момчето.

Момчето тъжно поклати глава:

– Изглеждам ли, че мога? – отвърна то. (Изглеждаше, че не – тъй като цялото бе направено от мукава.)

– Дотук добре – каза Царя и продължи да мърмори стиховете под носа си: – „И всичко се узна от нас навреме“… това, разбира се, е съдът… „Ако ли все тъй настоява само“… това трябва да е Царицата… „Ти мислиш ли какво ще стане с тебе“… наистина, какво!… „Едно и дадох аз, той две му прати“… навярно това е, знаеш, направил със сладките…

– Но по-нататък се казва: „Те хвръкнаха към нейните палати“ – каза Алиса.

– Разбира се, ето ги там! – каза Царя тържествено и посочи сладките на масата. – Нищо не може да бъде по-ясно от това. И после: „Тя страшна е, когато се разсърди“… мисля, ти никога не се сърдиш, нали,

мила? – каза той на Царицата.

– Никога! – извика Царицата яростно и захвърли една мастилница върху Гущера. (Клетото Перце бе спряло да пише с пръст, защото на плочата не оставаше никакъв белег. Но сега то почна бърже пак да пише, топеше мастилото, което шуртеше по лицето му, докато засъхна.)

– Тогаз и тия думи не те сърдят – каза Царя и огледа цялата зала с усмивка. Мъртво мълчание.

– Това е шега! – добави Царя ядосано. Всички се засмяха.

– Нека съдебните заседатели обмислят присъдата – каза Царя най-малко за двадесети път тоя ден.

– Не, не! – каза Царицата. – Първо решението – после присъдата.

– Вятър! – каза Алиса гласно. – Как може решението първо!

– Дръж си езика! – каза Царицата почервеняла.

– Няма! – отвърна Алиса.

– Отсечете ѝ главата! – извика Царицата с всичка сила.

Никой не се помръдна.

– Кой ви обръща внимание? – каза Алиса. (Тя вече бе стигнала своята обикновена големина.) – Вие сте само карти за игра!

При това всички карти се надигнаха във въздуха и полетяха върху ѝ. Тя извика слабо, полуизплашена, полуядосана и се опита да ги набие, но се намери на скамейката – сложила глава върху коленете на сестра си, която нежно отмахваше от лицето ѝ няколко сухи листа, отронили се от надвисналите дървета.

– Събуди се, Алиса, мила! – каза сестра ѝ. – Знаеш ли колко дълго спиш!

– О, сънувах такъв чуден сън! – каза Алиса.

И тя разправи на сестра си, доколкото си спомняше, всички тия чудни свои приключения, за които четохте досега. Когато свърши, сестра ѝ я целуна и каза:

– Наистина, мила, чуден сън! Но сега влез бърже вътре да пиеш чая си. Става късно.

И тъй Алиса стана и се завтече, като мислеше, доколкото ѝ позволяваше тичането, за своя чуден сън.

Но сестра ѝ продължи да седи там, както по-рано – облегнала глава на ръката си. Тя гледаше залеза и мислеше за малката Алиса, за нейните чудесни приключения и сама някак се унесе и почна да сънува. Ето нейния сън:

Сънува първо малката Алиса и малките ръце още веднъж обхващат коленете ѝ, и светналите зачудени очи пак я гледат – тя чува нейния

глас, вижда как мило отмята глава, за да отхвърли назад развяната си коса, която винаги пада в очите ѝ, и както слуша – или ѝ се струва, че слуша – мястото наоколо цяло се оживява от чудните същества из съня на нейната малка сестра.

Високата трева шумоли пред нозете ѝ, когато Белия Заек избързва край нея – изплашената мишка пляска в своя бяг из близкия вир – тя чува да тракат чаши за чай, когато Мартенския Заек и неговите другари разделят своята вечна закуска – и дрезгавият глас на Царицата заповядва да отсекат главите на нейните нещастни гости – още веднъж прасето бебе киха на коленете на Херцогинята, паници и блюда се трошат наоколо му – още веднъж крещи Грифона, скърца моливът на малкия Гущер и се задушават възпрепятстваните гвинейски прасета – всичко това изпълня въздуха, примесено с далечното хълцане на клетата Лигава Костенурка.

Така седеше тя, затворила очи, и си мислеше, че се намира в Страната на чудесата, макар да знаеше, че щом ги отвори, и всичко пак ще изчезне, само тревата ще шумоли от вятъра и във вира ще пляскат разлюлените тръстики – вместо чашите за чай ще прозвучат звънчетата на агънцата и дрезгавият вик на Царицата ще стане глас на овчарче, а киханието на бебето, крясъкът на Грифона и всички други чудновати звуци ще се стопят (тя знаеше) в смътната глъч на шумното и оживено имение и в далечината мученето на кравите ще замести тъжното хълцане на Лигавата Костенурка.

Най-сетне тя си представи как същото това нейно сестриче ще стане един ден голяма жена и как то ще скъта и до зряла възраст скромното и нежно сърце на своето детство; и как ще събира край себе си други малки деца и ще просветлява и чуди техните очи с безбройни чудни приказки, може би дори и с един сън, сънуван в далечното минало, за Страната на чудесата: и как то ще взима присърце всички тези невинни скърби и невинни радости, като си спомня за своето детство и за щастливите летни дни.

КРАЙ

Lewis Carroll
Alice in Wonderland

Източник: http://bezmonitor.com (през http://sfbg.us)
Сканиране, разпознаване и редакция: Гларус
Публикация:
АЛИСА В СТРАНАТА НА ЧУДЕСАТА. АЛИСА В ОГЛЕДАЛНИЯ СВЯТ. 1996. Изд. Пан, София. Биб. Вечните детски романи, №1. Приказни повести. IV изд. Превод: [от англ.] Лазар ГОЛДМАН (Алиса в страната на чудесата) и Стефан ГЕЧЕВ (Алиса в огледалния свят). Художник: Джон ТЕНИЪЛ. С ил. Формат: 20 см. Страници: 254.

Луис Карол

Алиса в огледалния свят

ПЪРВА ГЛАВА
ОГЛЕДАЛНАТА КЪЩА

Едно беше сигурно – бялото коте нямаше никаква вина. За всичко беше виновно черното коте. Защото през това време старата котка миеше муцунката на бялото коте (а то стоеше сравнително доста мирно); така че, виждате, то в никакъв случай не можеше да бъде замесено в провинението.

Дайна миеше муцунките на децата си по следния начин: най-напред натискаше клетото животинче с едната лапа по ухото, а с другата започваше да търка муцунката му на обратната страна, като почваше от носа. И тъкмо сега, както казах, тя се беше заловила здравата с бялото коте, което лежеше мирничко и дори се опитваше да мърка – навярно защото усещаше, че всичко това се прави за негово добро. Но Дайна беше измила черното коте рано следобед и докато Алиса седеше свита в един ъгъл на голямото кресло, като ту си мислеше нещо, ту задрямваше, котето се впусна в дълга игра с кълбото прежда, което Алиса преди това беше почнала да навива. Котето търкаляше кълбото насам-натам, докато то се размота. И сега преждата лежеше развита и объркана, а в средата й котето гонеше опашката си.

– Ах ти, лошо, лошо животинче! – извика Алиса, като вдигна котето и го целуна лекичко, за да му покаже, че е изпаднало в немилост. – Наистина Дайна трябва да те възпитава по-добре! Трябва, Дайна, чуваш ли! – добави тя, като погледна с упрек старата котка и й заговори с най-строг глас. После се покатери на креслото заедно с котето и с кълбото и започна отново да го навива. Но тя не можеше да прави това много бързо, защото през цялото време говореше ту на себе си, ту на котето. Кити седеше кротко на коляното й и се преструваше, че наблюдава как върви навиването, като от време на време слагаше леко едната си лапичка на кълбото, сякаш искаше да помогне в работата.

– Знаеш ли какъв празник е утре, Кити? – подхвана Алиса. – Щеше да се сетиш, ако беше дошла с мене на прозореца. Само че тъкмо тогава Дайна те миеше и ти не можа да дойдеш. Видях момчетата, те носеха съчки за празничния огън. Да знаеш колко съчки и клони носеха, Кити! Само че беше толкова студено и заваля такъв силен сняг, че те се разотидоха. Нищо, Кити, утре ще отидем да видим празничния огън.

При тези думи Алиса намота два-три пъти прежда около врата на

котето, за да види как ще му прилича. То се уплаши, подскочи, кълбото се търкулна на пода и пак се размота.

– Знаеш ли, Кити, толкова се ядосах – продължи Алиса, когато се настаниха удобно на креслото, – като видях каква пакост си направила, че за малко щях да отворя прозореца и да те хвърля на снега! И ти си го заслужаваш, малко, пакостно животинче! Какво ще кажеш за свое оправдание? Не ме прекъсвай! – продължи Алиса, като вдигна пръст. – Сега ще изброя всичките ти провинения. Първо, ти измяука два пъти, докато Дайна те миеше тази заран. Не можеш да отречеш това, Кити: чух те! Какво казваш? (Тя си представяше, че котето отговаря нещо.) С лапа ти бъркнала в окото, така ли? Но това си е твоя грешка, защото си държиш очите отворени. Ако беше ги стиснала здраво, нищо нямаше да се случи. Значи не се оправдавай вече, ами слушай! Второ, ти дръпна Снежанка за опашката, когато слагах пред нея чинийката с мляко. Какво? Била си гладна ли? А откъде знаеш, че и тя не е била гладна? Сега трето, ти размотаваше по малко прежда от кълбото всеки път, когато не те гледах!

– Това са трите ти провинения, Кити, а ти не си наказана още за нито едно от тях. Знаеш ли какво? Ще ти събера всичките наказания за идущия петък… Представи си, че събират и моите наказания! – продължи тя, като говореше повече на себе си, отколкото на котето. – Какво ли ще ми направят на края на годината? Предполагам, че когато дойде денят, ще ме пратят в затвора. Или… я чакай! Да предположим, че всяко наказание е да си легна без вечеря. Тогава, като дойде нещастния ден, ще трябва да си легна без петдесет вечери!… Е, какво, това не е чак толкова страшно. Предпочитам да си легна без петдесет вечери, отколкото да ме накарат да ги изям на един път!

– Чуваш ли как пада снегът по прозореца, Кити? Колко мило и нежно почуква! Също като че ли някой целува целия прозорец отвън. Чудя се дали снегът обича дърветата и полята, та ги целува толкова нежно! После той ги покрива, знаеш, с бяло одеяло и може би им казва: „Спете, милички, докато пак дойде лято“. А като се събудят през лятото, Кити, те се обличат целите в зелено и танцуват, когато духа вятър – о, това е толкова хубаво! – извика Алиса, пусна кълбото и плесна с ръце. – И толкова ми се иска да е вярно! Сигурна съм, че на гората й се приспива наесен, когато листата започват да жълтеят.

– Кити, можеш ли да играеш шах? Не се смей, мила, питам те сериозно. Защото когато преди малко играехме, ти гледаше така, като че ли разбираш. А когато казах „шах!“, ти измърка. Наистина това щеше да

бъде чудесен мат, Кити, и аз щях да спечеля, ако не беше този отвратителен Конник, който се втурна между фигурите ми. Кити, мила, нека си представим…

Бих искал да мога да ви опиша половината случаи, при които Алиса казваше любимата си фраза „нека си представим“. Вчера например тя спори дълго със сестра си, защото беше казала: „Нека си представим, че сме царе и царици“, а сестра й, която обичаше да бъде точна, възрази, че това е невъзможно, защото са само две. Накрая Алиса се принуди да каже: „Е, добре, тогава ти ще си едната царица, а аз ще бъда всички останали царе и царици“. Друг път уплаши не на шега старата си бавачка, като й извика неочаквано на ухото: „Бавачке, нека си представим, че съм гладна хиена, а ти – кокал!“

Но ние се отклонихме от речта на Алиса пред котето.

– Нека си представим, че ти си Черната Царица, Кити! Знаеш, ако си скръстиш лапите, ще заприличаш съвсем на нея. Хайде, миличка, опитай, моля ти се!

Алиса взе Черната Царица от масата и я сложи пред котето, за да види то как трябва да си скръсти лапите. Но опитът излезе неуспешен, главно, както каза Алиса, защото котето не искаше да си сложи ръцете правилно. За да го накаже, тя го вдигна пред огледалото, за да види само колко е непослушно.

– И да знаеш, че ако не си послушна – прибави тя, – ще те сложа в Огледалната Къща. Какво ще правиш тогава?

– Сега да щеш само да слушаш, Кити, и да не говориш толкова много, ще ти разкажа всичко, каквото си мисля за Огледалната Къща. Първо, стаята, която виждаш в огледалото, е също като нашата, само че нещата са наопаки. Мога да видя цялата стая, като се кача на стола пред камината, цялата освен една мъничка част точно зад камината. Ах, толкова ми се иска да видя и това мъничко ъгълче. И така ми се ще да знам палят ли и там огън през зимата. Не можеш нищо положително да кажеш, освен че когато нашата камина пуши, тогава и в другата стая се вижда пушек. Но това може да е нарочно, само да се правят, че уж и те имат огън. После книгите им приличат много на нашите, но думите са обърнати. Знам това, защото веднъж държах една наша книга пред огледалото и тогава и те държаха една книга в другата стая.

– Дали ще ти хареса да живееш в Огледалната Къща, Кити? Чудя се дали ще ти дават и там мляко? Но може би огледалното мляко не е добро за пиене… И, о, Кити, сега идваме до коридора. Можеш да видиш само мъничко от коридора в Огледалната Къща, ако отвориш широко

вратата на нашата стая. Това, което виждаш, прилича съвсем на нашия коридор, само че по-нататък той може да е съвсем различен, знаеш. О, Кити, колко знаменито ще бъде да можем да отидем в Огледалната Къща! Сигурна съм, че в нея има, о, такива чудесни неща! Нека си представим, че можем някак да влезем в нея. Нека си представим, че стъклото става леко като тюл, така че можем да минем през него. Я, наистина, то се превръща в мъгла! Сега ще бъде много лесно да минем…

Докато казваше това, Алиса се покатери на камината, макар че навярно сама не знаеше как се намери там. И наистина стъклото започна да се превръща в тънка сребриста пара. Следващия миг Алиса мина през него и леко скочи в Огледалната Стая. Най-напред тя погледна дали камината гори и остана много доволна, че в нея намери истински огън, който гореше така буйно, както и в тяхната стая.

„Значи тука ще ми бъде топло колкото и в старата стая – помисли Алиса. – Всъщност още по-топло, защото тука никой няма да ме пъди от огъня. Ах, колко смешно ще бъде, като ме видят през стъклото, а няма да могат да дойдат при мене!“

После тя започна да се оглежда и забеляза, че това, което можеше да се види от старата стая, беше съвсем обикновено и неинтересно, но всичко останало беше до невероятност различно. Например картините, които висяха на стената зад камината, изглеждаха като живи, а старият часовник на камината (знаете, в огледалото вие виждате само гърба му) имаше лице на старче, което й се усмихваше.

„Тяхната стая не е толкова добре разтребена като нашата“ – си помисли Алиса, забеляза няколко шахматни фигури, паднали в пепелта. Но в същия миг извика „о!“ от учудване и се отпусна на колене и ръце, за да ги разгледа. Защото шахматните фигури се разхождаха две по две!

– Ето Черния Цар и Черната Царица – каза Алиса шепнешком, за да не ги уплаши. – А това е Белия Цар и Бялата Царица, седнали на края на лопатата… А ето двата Топа, те се разхождат, хванати за ръка… Не вярвам, че могат да ме чуят – продължи тя, като наведе още повече глава. – Почти съм сигурна, че не могат и да ме видят. Усещам някак, че ставам невидима…

Изведнъж нещо изпищя на масата зад Алиса и тя обърна глава тъкмо навреме, за да види една Бяла Пионка, която се търкаляше и риташе. Алиса я наблюдаваше с голямо любопитство, за да разбере какво ще стане по-нататък.

– Това е гласът на детето ми! – извика Бялата Царица, като се спусна край Царя така стремително, че го събори в пепелта. – Моето мило

Лили! Моето царствено котенце! – И тя започна да се катери трескаво по решетката на камината.

– Царствена глупачка! – каза Царя, като си потърка носа, който беше ударил при падането. Той с право беше малко сърдит на Царицата, защото беше покрит с пепел от главата до краката.

Алиса реши да им помогне и тъй като горкичката Лили се задушаваше от писъци, вдигна бързо Царицата и я сложи на масата до кресливата й дъщеричка.

Царицата пое дъх и седна. Тя се беше задъхана от бързане. Известно време тя притискаше мълчаливо малката Лили до гърдите си. Щом се поокопити, извика на Белия Цар, който седеше мрачен сред пепелта:

– Пази се от вулкана!

– Какъв вулкан? – каза Царя и погледна тревожно към огъня, като че ли там беше най-вероятно да се намира някой вулкан.

– Той… ме… изхвърли… – отвърна Царицата, която беше все още задъхана. – Опитай се да дойдеш тука горе… по обикновения начин… да не те изхвърли и тебе!

Алиса гледаше как Белия Цар се закатери бавно по решетката и накрая каза:

– Както си тръгнал, ще ти трябват часове и часове, докато стигнеш до масата. По-добре да ти помогна, нали? – Но Царя не обърна внимание на въпроса й. Съвсем ясно беше, че той нито я вижда, нито я чува.

И така, Алиса го улови много внимателно и го вдигна във въздуха по-бавно от Царицата. Но преди да го сложи на масата, си помисли, че ще е добре да го поизтупа, защото беше цял покрит с пепел.

Тя разказваше по-късно, че не била виждала в живота си такава гримаса, каквато направил Царят, когато се намерил във въздуха, държан от невидима ръка, която го чистела. Той беше прекалено смаян, за да може да извика, само устата и очите му се разтваряха все по-широко и по-широко, ставаха все по-кръгли и по-кръгли, докато Алиса се разсмя така, че ръката й се разтрепера и за малко щеше да го изпусне на пода.

– Моля ти се, не прави такива гримаси, драги! – извика тя, забравила напълно, че Царя не може да я чуе. – Така силно ме разсмиваш, че едва успявам да те държа. И не си отваряй толкова широко устата. Всичката пепел влиза в нея… Е, сега, мисля, че си доста чист – прибави тя, като приглади косата му и го сложи на масата до Царицата.

Царя падна веднага по гръб и остана неподвижен. Алиса се уплаши от това, което беше направила, и тръгна из стаята, за да види дали има

някъде вода да го напръска. Но тя намери само едно шише мастило и като се върна с него при масата, видя, че Царя се беше свестил и разговаряше шепнешком с Царицата, толкова тихо, че Алиса едва успя да чуе какво си казваха. Царя казваше:

– Уверявам те, мила, вледених се от страх чак до върха на мустаците си.

На това Царицата отговори:

– Ти нямаш мустаци.

– Ужаса на онзи миг – продължи Царя – няма никога, никога да го забравя!

– Ще го забравиш положително – отвърна Царицата, – ако не си го запишеш.

Алиса наблюдаваше с голямо любопитство как Царя извади един грамаден бележник и започна да записва. Внезапна мисъл мина през главата й: тя хвана края на молива, който стърчеше доста над рамото на Царя, и започна да пише вместо него.

Горкият Цар гледаше озадачен и нещастен. Известно време той се бори мълчаливо с молива, но Алиса беше много по-силна и най-после той рече задъхан:

– Мила, аз наистина трябва да си купя по-тънък молив. Просто не мога да си служа с този – той пише разни неща, които аз не искам…

– Какви неща? – запита Царицата, като надникна в бележника. (Там Алиса беше написала: „Белия Конник се хлъзга по ръжена. Той едва пази равновесие.“) – Това не е бележка за твоето приключение!

На масата до Алиса лежеше една книга. Както наблюдаваше Белия Цар (защото тя още се боеше малко за него и държеше готово мастилото да го полее, ако пак му стане лошо), Алиса обръщаше страниците, за да намери някъде нещо, което да може да прочете. „Та това е написано на неразбираем език!“ – си казваше тя.

Написаното изглеждаше така:

ДЖАБЕРУОКИ

Бе сгладне и честлинните комбурси
тарляха се и свърцваха във плите;
съвсем окласни бяха тук щурпите
и отма равапсатваха прасурси.

Известно време тя беше твърде озадачена, но после я осени светла мисъл:

– Ах! Та това е Огледална книга сигурно! И ако я сложа пред огледалото, думите ще се покажат в правилния си вид!

Стихотворението, което Алиса прочете, беше следното:

ДЖАБЕРУОКИ

Бе сгладне и честлинните комбурси
тарляха се и сврецваха във плите;
съвсем окласни бяха тук щурпите
и отма равапсатваха прасурси.

„От Джаберуока бой се, сине мой!
От нокти хищни, зъби що раздират!
От Джубджуб бой се птицата и крий,
та зракът мощни да не те съзира!“

Той грабна своя остър меч в ръка
и дълги дни врагът заклет иска,
възправен сред безмеждната гора,
замислен край митичната река.

И както той замислено стоеше,
ей Джаберуока с огнени очи
цвифейки във леса довтасал беше,
рикае, мята снопове лучи.

Напред! Назад! Напред! Удри! Режи!
Свистеше мечът остър в синий вдух.
Остави звяра мъртъв да лежи,
препусна бързо коня остроух.

„Уби ли Джаберуока, сине мой?
Ела в прегръдките ми, храбра младост!
О, славен ден, охей! Охей! Охой!“
Той скачаше и цвифеше от радост…

Бе сгладне и честлинните комбурси
тарляха се и сврецваха във плите;
съвсем окласни бяха тук щурпите
и отма равапсатваха прасурси.

– Изглежда много хубаво – каза Алиса, като го прочете. – Само че е

извънредно трудно за разбиране! (Виждате ли, тя не искаше да признае дори на себе си, че изобщо никак не го разбира.) Усещам, че някак ми изпълва главата с идеи, само че не знам с какви! Във всеки случай някой убива нещо. Това във всеки случай е ясно…

„Но – помисли Алиса, като подскочи – ако не побързам, ще трябва да се върна обратно през огледалото, без да съм видяла как изглежда останалата част от къщата. Да погледна най-напред в градината!“

В миг тя изскочи от стаята и се спусна тичешком по стълбите. Всъщност това не беше тичане, а по-скоро нов начин да се слиза бързо и лесно по стълбите, както си каза Алиса: едва допря края на пръстите си до перилата и изведнъж полетя леко надолу, без даже да докосва стълбата с краката си. После тя прелетя през хола, щеше да мине и през вратата по същия начин, ако не се беше хванала за дръжката на вратата. Алиса беше малко замаяна от толкова летене и много се зарадва, че пак върви по обикновения начин.

ВТОРА ГЛАВА
ГРАДИНАТА НА ЖИВИТЕ ЦВЕТЯ

„Много по-добре ще мога да разгледам градината – си каза Алиса, – ако се кача на върха на оня хълм. Ето, тази пътека води право там… Всъщност не, не води – рече тя, след като повървя няколко метра по пътеката и отмина два-три остри завоя. – Но предполагам, че в края на краищата ще стигна догоре. Колко интересно криволичи тая пътека! Тя прилича повече на тирбушон, отколкото на пътека! Да… този завой води на върха, мисля… Не, не води! Отива обратно към къщата… Добре, тогава ще опитам по друг начин.“

Така и направи: тя вървеше нагоре, надолу, преминаваше завой след завой, но каквото и да правеше, винаги се връщаше към къщата. А веднъж, като взе завоя много по-бързо от обикновено, тя се хлъзна назад по него, преди да може да се задържи.

– Дума да не става – каза Алиса, като погледна къщата, предполагайки, че тя й противоречи. – Още не искам да се връщам. Знам, ще трябва да мина през огледалото обратно в старата стая… и тогава край на всичките ми приключения.

И така Алиса обърна гръб на къщата и тръгна още веднъж по пътеката, решена да върви направо, докато се изкачи на хълма. Няколко минути всичко се развиваше добре и тъкмо когато си казваше: „Наистина този път ще стигна…“, пътеката се изви внезапно, разтърси се (така описваше тя по-късно) и в следния миг Алиса видя, че крачи към вратата на къщата.

– Ох! Това е отвратително! – извика тя. – Никога не съм виждала такава нахална къща, да ти се изпречва постоянно на пътя. Никога!

А там, насреща, хълмът се виждаше ясно и на Алиса не й оставаше нищо друго, освен да тръгне отново. Този път тя стигна до широка леха, оградена с парички, с една върба по средата.

– О, мила Лилио – каза Алиса, като се обърна към една лилия, която се люлееше леко от подухването на вятъра. – Как бих искала да можехте да говорите!

– Ние можем да говорим – каза Лилията, – когато има някой, на когото заслужава да се говори.

Алиса беше толкова смаяна, че в първия миг не можа да каже нищо: просто дъхът й спря. Най-сетне, тъй като Лилията продължаваше

спокойно да се люлее, тя проговори срамежливо, почти шепнешком:

– А могат ли всички цветя да говорят?

– Така добре, както и ти – отвърна Лилията. – Само че много по-високо.

– Ние не почваме така разговор, знаеш – каза Розата. – И аз наистина се учудих, когато ти заговори. Казах си: лицето й не е лишено от изразителност, но пък не е и от най-умните. Все пак ти имаш правилен цвят, а това не е малко.

– Цветът няма значение – забеляза Лилията. – Ако само листицата й бяха извити малко по-нагоре, щеше да изглежда съвсем както трябва.

Алиса никак не обичаше да я критикуват и затова почна да задава въпроси:

– Не ви ли е страх понякога, като сте посадени тук самички, без някой да ви пази?

– Ами дървото в средата? – каза Розата. – Каква му е работата?

– Какво може да направи то, ако се яви някаква опасност? – запита Алиса.

– То може да ръмжи – отвърна Розата.

– То казва: „Въррр-бърррˮ! – извика една Паричка. – Затова се нарича Върба.

– И това ли не знаеш? – извика друга Паричка. Сега всичките парички започнаха да викат в хор и въздухът се изпълни с малки пискливи гласчета.

– Млъкнете! – извика Лилията, като се люлееше силно, цяла разтреперана от яд. – Те знаят, че не мога да ги достигна! – изпъшка тя и обърна треперещата си глава към Алиса. – Иначе нямаше да смеят да пищят така!

– Не се ядосвай – каза Алиса с помирителен глас и като се наведе към паричките, които пак бяха почнали да пискат, им прошепна: – Ако не млъкнете, да знаете, че ще ви откъсна.

Веднага настъпи мълчание и някои червени парички пребледняха от страх.

– Много добре! – извика Лилията. – Паричките са най-лоши. Заговориш ли, те почват да крещят в хор и това е достатъчно да те накара да увехнеш, като ги слушаш как пискат.

– Как умеете всички да говорите толкова хубаво! – каза Алиса, като се надяваше с тази похвала да поправи настроението на Лилията. – Аз съм ходила в много градини, но никъде не съм срещала цветя да говорят.

– Наведи се и пипни земята – каза Лилията. – Тогава ще разбереш.

Алиса докосна земята с пръсти.

– Много е твърда – каза тя. – Но какво значение има това?

– В повечето градини – отвърна Лилията, – правят лехите много меки, така че цветята непрестанно спят.

Това обяснение изглеждаше доста правдоподобно и Алиса беше доволна, че го научи.

– Никога досега не съм помисляла за това – каза тя.

– Според мене, ти изобщо никога за нищо не мислиш – забеляза строго Розата.

– Никога не съм виждала някой да изглежда толкова глупав – каза една Теменужка така внезапно, че Алиса подскочи, защото Теменужката не се беше обаждала досега.

– Мълчи! – викна Лилията. – Като че ли изобщо си виждала някого! Криеш си главата под листите и знаеш какво става по света толкова, колкото знае една пъпка!

– Има ли в градината други хора освен мене? – попита Алиса, която реши да не обръща внимание на неприятната забележка на Розата.

– Има едно друго цвете, което може да ходи като тебе – отговори Розата. – Чудно ми е как правите това! („Тебе пък всичко ти е чудно!“ – забеляза Лилията.) Но то е много по-разцъфнало от тебе.

– На мене ли прилича? – попита нетърпеливо Алиса, защото и мина през ума: „Някъде в градината живее друго момиченце!“

– Да, тя има същия груб израз като тебе, но е по-тъмна и листицата ѝ са по-къси, мисля.

– Те са по-извити нагоре, като на далия – каза Лилията, – не са наведени надолу като твоите.

– Но ти не си виновна за това – добави любезно Розата. – Ти си започнала да вехнеш, знаеш, а в такъв случай листицата винаги увисват.

Това никак не се хареса на Алиса и за да промени разговора, тя запита:

– Идва ли другата понякога насам?

– Мога да ти кажа, че скоро ще я видиш – отвърна Розата. – Тя е от оня вид, който има девет шипа, знаеш.

– Къде се намират те? – попита любопитно Алиса.

– Около главата ѝ, разбира се! – отвърна Розата. – Аз бях учудена, че ти нямаш. Мислех си, че всички вие непременно трябва да имате.

– Иде! – извика Шибоя. – Чувам стъпките ѝ – туп-туп! – по пясъчната алея.

Алиса се огледа нетърпеливо и видя, че това беше Черната Царица.

„Колко е пораснала!“ – помисли тя. Наистина Царицата беше порасnала. Когато Алиса я видя за пръв път в пепелта, тя нямаше и три сантиметра, а сега беше с глава и половина по-висока от самата Алиса!

– Това е от чистия въздух – каза Розата. – Прекрасен въздух имаме тука!

– Ще отида да я пресрещна – каза Алиса, защото, макар че цветята бяха доста интересни, тя помисли, че ще е много по-забавно да поприказва с една истинска царица.

– Няма да успееш – забеляза Розата. – Аз бих те посъветвала да тръгнеш по обратния път.

Съветът се стори безсмислен на Алиса. Тя не каза нищо и изведнъж се запъти към Черната Царица. За нейно учудване Царицата изчезна от погледа ѝ, а самата тя видя, че крачи пак към вратата на къщата. Малко ядосана, Алиса се обърна и погледна да види къде е Царицата. Най-после я забеляза доста надалеч. Тогава Алиса помисли, че този път наистина ще трябва да се опита да върви в обратната посока.

И сега тя сполучи напълно. Не беше вървяла и минута, когато се намери лице срещу лице с Черната Царица, и то точно пред хълма, на който се беше опитвала да се качи толкова време.

– Откъде идеш? – каза Черната Царица. – И къде отиваш? Гледай нагоре, говори ясно и не си играй непрестанно с пръстите.

Алиса изслуша тези напътствия и обясни с известно смущение, че е загубила пътя си.

– Не зная какво разбираш, като казваш „пътя си“ – каза Царицата. – Всички пътища тука са мои. Но как си попаднала изобщо тука? – прибави тя по-любезно. – Покланяй се, когато мислиш какво да отговориш, това спестява време.

Алиса се позачуди на тези думи, но усещаше твърде голямо страхопочитание към Царицата, за да не ѝ повярва.

„Ще проверя дали това, което казва, е наистина така – си помисли тя, – когато се върна в къщи някой път по-късно за вечеря.“

– Време ти е вече да отговаряш – каза Царицата, като погледна часовника си. – Отваряй си устата малко повече, когато говориш, и винаги казвай „ваше величество“.

– Исках само да разгледам градината, ваше величество…

– Правилно – каза Царицата и я потупа по главата, нещо, което никак не се хареса на Алиса. – Като каза „градина“, та се сетих: аз съм виждала такива градини, в сравнение с които тази прилича на пущинак.

Алиса не се осмели да се препира по този въпрос и продължи:

– …и реших да се изкача на върха на този хълм…

– Като каза „хълм“, та се сетих – прекъсна я Царицата. – Аз мога да ти покажа хълмове, в сравнение с които този изглежда като долина.

– Не, не е възможно! – рече Алиса, учудена, че най-после се осмели да й противоречи. – Хълм не може да бъде долина, знаете, това би било безсмислица.

Черната Царица поклати глава.

– Можеш да го наречеш „безсмислица“, ако искаш – каза тя. – Но аз съм чувала такива безсмислици, в сравнение с които моите думи изглеждат пълни със смисъл като цял речник.

Алиса се поклони пак, понеже се уплаши от тона на Царицата, по който личеше, че е малко обидена.

Те вървяха, без да говорят, докато стигнаха до върха на хълмчето.

Няколко минути Алиса оглеждаше мълчаливо местността. Беше наистина много интересна местност. Имаше множество малки, тесни поточета, които я пресичаха от край до край, а ивиците земя помежду им бяха разделени на квадрати с малки зелени плетове, които стигаха от поточе до поточе.

– Наистина земята прилича на голяма шахматна дъска! – каза найсетне Алиса. – Тука навярно има фигури, които се движат… така си е, има! – прибави тя радостно и сърцето й започна да бие бързо и възбудено. Тя продължи: – Една голяма шахматна игра се играе върху целия свят… ако това изобщо е целия свят, знаеш. О, колко радостно е това! Как бих желала и аз да участвувам в нея! Нищо, че ще бъда Пионка, само да мога и аз да играя. Но, разбира се, най-добре би било да съм Царица.

Като каза това, тя хвърли срамежлив поглед към истинската Царица. Но нейната събеседничка само се усмихна весело и каза:

– Това може лесно да се нареди. Ако искаш, ще станеш Пионка на Бялата Царица, понеже Лили е още много малка, за да участва в играта. И сега ти си в началото, във Втория квадрат. Като стигнеш до Осмия квадрат, ще станеш Царица.

Точно в този миг, неизвестно по каква причина, те започнаха да тичат.

Като размисляше по-късно, Алиса все не можеше да разбере как се случи така, че започнаха да тичат. Всичко, което си спомняше, беше, че тичаха уловени за ръце, а Царицата тичаше толкова бързо, че Алиса само се стремеше да не изостава. Въпреки това Царицата все викаше:

– По-бързо! По-бързо!

Но Алиса усещаше, че не може да тича по-бързо, макар че не й достигаше дъх да го каже.

Най-любопитното от всичко беше, че дърветата и другите неща около тях изобщо не променяха местата си – колкото и бързо да се движеха Алиса и Царицата, те сякаш не отминаваха нищо.

„Дали пък всички неща тичат заедно с нас?“ – помисли бедната, озадачена Алиса.

Но Царицата сякаш отгатна мислите й, защото извика:

– По-бързо! Не се опитвай да говориш.

На Алиса и през ум не й беше минало такова нещо. Напротив, струваше й се, че никога вече няма да проговори отново – така се беше запъхтяла. А Царицата пак извика:

– По-бързо! По-бързо! – и я повлече напред.

– Близо ли сме вече до там? – успя да изпъшка най-после Алиса.

– Близо до там! – повтори Царицата. – Ами че ние го отминахме преди десет минути! По-бързо!

Те продължиха да тичат известно време мълчаливо.

Вятърът свиреше в ушите на Алиса и почти изтръгваше косите от главата й, както тя си въобразяваше.

– Сега! Сега! – извика Царицата. – По-бързо! По-бързо! – И те затичаха толкова бързо, че полетяха във въздуха, като едва докосваха земята с краката си, докато изведнъж спряха, тъкмо когато Алиса остана съвсем без сили. Тя се намери седнала на земята, задъхана и замаяна.

Царицата я подпря на едно дърво и каза любезно:

– Сега можеш да си починеш малко.

Алиса се огледа крайно учудена.

– Какво! Възможно ли е да сме стояли под това дърво през цялото време? Всичко е така, както беше.

– Разбира се, така е – каза Царицата. – Как искаш да бъде иначе?

– В нашата страна – каза Алиса все още запъхтяна – обикновено ще стигнете някъде другаде, ако тичате много бързо, дълго време, както тичахме ние.

– Много е бавна вашата страна! – отвърна Царицата. – У нас, виждаш ли, тичаш, колкото можеш, за да останеш на същото място. Ако пък искаш да идеш другаде, трябва да тичаш два пъти по-бързо.

– Моля ви се, нека по-добре да не опитваме! – каза Алиса. – Аз съм много доволна, че седя тука, само че ми е много горещо и съм жадна.

– Знам какво ще ти хареса! – каза добродушно Царицата и извади

една кутийка от джоба си. – Вземи си една бисквита.

Алиса помисли, че няма да е възпитано да откаже, макар че съвсем не й се искаше бисквита. Затова тя взе една и я изяде насила Тя беше много суха и като я дъвчеше, й пресядаше както никога в живота й.

– Докато се разхлаждаш – каза Царицата, – ще започна измерването. – Тя извади от джоба си един сантиметър и се залови да измерва земята, като забиваше тук-таме колчета.

– На края на двата метра – каза тя, като заби едно колче, за да означи разстоянието – ще ти дам необходимите указания… Искаш ли още една бисквита?

– Не, благодаря – каза Алиса. – Една ми е напълно достатъчна.

– Надявам се, че жаждата ти е утолена – каза Царицата.

Алиса не знаеше какво да отговори, но за щастие Царицата не очакваше отговор, защото продължи:

– На края на трите метра ще ти ги повторя, тъй като ме е страх да не ги забравиш. На края на четирите метра ще ти кажа сбогом. А на петте метра ще си отида.

През това време тя заби всички колчета и Алиса я гледаше с голям интерес, докато тя се върна при дървото, а после започна да крачи бавно по начертаната линия. При колчето на двата метра тя се обърна рязко и каза:

– Една Пионка, знаеш, преминава два квадрата наведнъж при първия си ход. Затова ти трябва да минеш много бързо през Третия квадрат… с железница, мисля, и ще се намериш веднага в Четвъртия квадрат. Така. Този квадрат принадлежи на Туидълдум и Туидълди. Петият е повечето вода. Шестият принадлежи на Хъмпти-Дъмпти… Но ти не си вземаш бележки…

– Аз… аз не знаех че трябва да си вземам бележки… – смути се Алиса.

– Трябваше да кажеш – продължи Царицата с укор: – „Извънредно любезно е от ваша страна, че ми казвате веднага това…“ Както и да е, ще предположим, че си го казала… Седмият квадрат целият е горист, но един от конниците ще ти покаже пътя. А в осмия квадрат ще бъдем заедно царици и всичко ще е празник и веселба.

Алиса стана, поклони се и пак седна.

При следващото колче Царицата се обърна и каза:

– Когато не се сещаш за някоя дума, казвай я на чужд език, стъпвай с пръстите навън и помни коя си!

Този път не дочака Алиса да й се поклони, а продължи бързо до

следващото колче, където се обърна за миг, каза „сбогом“ и се затича към последното колче.

Как се случи, Алиса не можа да разбере, но щом стигна до следното колче, Царицата изчезна. Дали се изгуби във въздуха или изтича бързо в гората („А тя може да тича бързо!“ – помисли Алиса), не можа да се разбере. Но така или иначе, тя изчезна и Алиса си спомни, че е Пионка, и че скоро ще й дойде времето да тръгне.

ТРЕТА ГЛАВА
ОГЛЕДАЛНИ НАСЕКОМИ

Безспорно първата й работа беше да огледа местността, през която щеше да върви. „Също като че ли съм на урок по география – си помисли Алиса, като се вдигаше на пръсти, за да може да види малко по-далеч. – Главни реки няма никакви. Главни планини – аз стоя на единствената, но не ми се вярва тя да има име. Главни градове… Я, какви са тези същества, които събират мед там долу? Не може да са пчели – никой не може да види пчели от един километър, знаеш…“ Известно време тя наблюдаваше мълчаливо една пчела, която се въртеше между цветята и пъхаше хобота си в тях. „Също като обикновена пчела“ – помисли Алиса.

Но това беше всичко друго само не и обикновена пчела. Всъщност, както Алиса скоро откри, то беше слон и тази мисъл я порази…

"И какви големи трябва да са тия цветя! – беше следващата й мисъл. – Нещо като къщи без покрив, сложени на стебла!… И колко много мед трябва да има в тях! Май ще ида аз да ги… Не, няма още да ида! – продължи тя, като се спря тъкмо когато се беше затичала надолу и се опита да намери извинение, задето се върна така внезапно… – В никакъв случай няма да отида при тях без един голям клон, за да ги разпъдя… И колко смешно ще бъде, като ме попитат в къщи как съм прекарала разходката си. Ще кажа: „О, доста добре (тук Алиса отхвърли по обичая си коси назад), само че беше много прашно и горещо и слоновете много ме безпокояха…“

„Ще сляза по другия път – каза тя след малко. – Може би ще ида при слоновете по-късно. Освен това толкова искам да стигна в Третия квадрат!“

С това извинение тя се спусна по склона на хълма и прескочи първото от шестте поточета.

* * *

– Билети, моля – каза кондукторът, като пъхна глава през прозореца. Веднага всеки извади по един билет. Билетите бяха почти толкова големи, колкото и хората, и като че ли напълниха цялото купе.

– Хайде, покажи си и ти билета, дете! – продължи кондукторът и погледна сърдито Алиса. И голямо множество гласове казаха заедно

(„Също като хорова песен“ – помисли Алиса): „Не го карай да чака, дете! Неговото време струва хиляда монети една минута“.

– Страхувам се, че нямам билет – каза смутено Алиса. – Там, откъдето ида, нямаше гише за купуване на билети.

И пак хорът гласове продължи: „Нямаше място за никого там, откъдето тя иде. Земята там струва хиляда монети един сантиметър.“

– Не се извинявай! – каза кондукторът. – Трябваше да си купиш билет от машиниста.

И отново хорът гласове продължи: „Човекът, който кара машината. Само пушекът й струва хиляда монети едно пуф-паф.“

„Тогава няма смисъл да се говори!“ – помисли Алиса.

Този път гласовете не се присъединиха към нейния, защото тя не каза нищо гласно. Но за нейно голямо учудване те всички помислиха в хор (Надявам се, че разбирате какво значи да се мисли в хор, защото, да ви призная, аз не разбирам): „По-добре не казвай нищо. Езикът струва хиляда монети една дума!“

„Тази нощ ще сънувам хиляда монети, положително ще ги сънувам!“ – помисли Алиса.

Докато траеше всичко това, кондукторът я наблюдаваше отначало с телескоп, после – с микроскоп и най-после с бинокъл. Накрая той каза:

– Пътуваш по погрешна линия!

След това затвори прозореца и отмина по коридора.

– Такова малко момиче – каза господинът, който седеше срещу Алиса (той беше облечен в дрехи, направени от бяла хартия) – трябва да знае кой път да вземе, даже ако не знае собственото си име.

Един Козел, който седеше до господина в бяло, затвори очи и каза със силен глас:

– Тя трябва да знае пътя към гишето за билети, даже ако не знае азбуката.

До Козела седеше един Бръмбар. (Това купе беше много чудно, цялото претъпкано с разни пътници.) И понеже правилото изглежда беше всички да говорят един след друг, той продължи:

– Тя трябва да бъде върната оттук като багаж.

Алиса не можа да види кой седи до Бръмбара, но след това заговори един дрезгав глас.

– Смени машините!… – каза той, но се задави и бе принуден да млъкне.

„Гласът му беше като че ли трепти треска от дъска“ – помисли Алиса. И един извънредно мъничък глас каза на ухото й:

– Можеш да си направиш от това игрословица… нещо с „дъска“ и „треска“, знаеш.

После един много нежен глас каза отдалеч:

– Трябва да й сложим етикет: „Внимание, чупливо!“…

След това продължиха други гласове („Колко хора има в този вагон“ – помисли Алиса): „Трябва да я пратим по пощата, тъй като има глава на своите“… „Трябва да я изпратим като телеграма по жицата“… „Трябва сама да кара локомотива останалата част от пътя“ и други подобни.

Но господинът с дрехи от бяла хартия се наведе към Алиса и й пошепна на ухото:

– Не обръщай внимание на приказките им, мило, само си вземай билет за връщане всеки път, когато влакът спира.

– Дума да не става! – каза доста раздразнено Алиса. – Изобщо не мога да се возя дълго на тази железница. Аз пътувам за една гора и горя от желание да стигна по-скоро там.

– Можеш да си направиш една игрословица от това – каза гласчето на ухото й. – Нещо с „гора“ и „горя“, знаеш.

– Стига си ме ядосвал – каза Алиса, като се огледа напразно, за да види откъде идва гласът. – Ако толкова ти се иска да чуеш някаква игрословица, защо не си измислиш сам?

Гласчето въздъхна дълбоко. Явно, то беше много нещастно и на Алиса се поиска да му каже нещо топло, за да го утеши. „Ако само то бе въздъхнало като другите хора“ – помисли тя. Но това беше такава чудна, малка въздишка, че Алиса изобщо нямаше да я чуе, ако съществото не се беше приближило съвсем до ухото й. При това обаче то я гъделична и веднага изгони от ума й мисълта за своето нещастие.

– Знам, ти си приятел – продължи гласчето. – Мил приятел и стар приятел. И ти няма да ме обидиш, макар че съм насекомо.

– Какъв вид насекомо? – запита Алиса малко разтревожена. Всъщност тя искаше да разбере дали то хапе или не, но си помисли, че няма да е възпитано да попита направо.

– Как, значи ти не… – започна гласчето, но беше заглушено от острия писък на локомотива. Разтревожени, всички наскачаха и Алиса с тях.

Един кон, който си беше подал главата през прозореца, се обърна спокойно и каза:

– Няма нищо. Трябва да прескочим едно поточе.

Очевидно всички се задоволиха с това обяснение, макар че Алиса

се почувствува малко неспокойна при мисълта, че влакът ще скача.

„Във всеки случай ще ни закара до Четвъртия квадрат, а това е все пак много добре“ – си каза тя. В следния миг усети, че вагонът се изправя във въздуха и уплашена, тя се вкопчи в най-близкото нещо до нея. Това беше брадата на Козела.

Но брадата сякаш започна да се топи в ръката ѝ и тя се намери седнала спокойно под едно дърво, а Комара (защото той беше насекомото, с което разговаряха досега) се люлееше на едно клонче точно над главата ѝ, като ѝ вееше с крилца.

Без съмнение той беше много голям комар. „На ръст колкото пиле“ – помисли Алиса, но това вече не я безпокоеше много, след като беше разговаряла толкова време с него.

– …Значи ти не обичаш всички насекоми? – продължи Комара така спокойно, сякаш нищо не беше се случвало.

– Обичам ги, когато могат да говорят – отвърна Алиса. – Но там, откъдето ида аз, никое насекомо не знае да говори.

– Кои насекоми обичаш най-много в страната, от която идеш? – запита Комара.

– Изобщо аз не обичам много насекоми – поясни Алиса, – защото много ме е страх от тях, поне от по-големите. Но мога да ти кажа имената на някои от нашите насекоми.

– Без съмнение те знаят имената си, нали? – забеляза небрежно Комара.

– Никога не съм чувала, че ги знаят.

– Тогава каква полза да имат имена – каза Комара, – щом не ги знаят?

– Няма полза за тях – каза Алиса. – Но е полезно за хората, за да могат да ги именуват. Иначе защо изобщо нещата щяха да имат имена?

– Това не мога да кажа – отговори Комара. – Хей там, в онази гора, нещата нямат имена… Но както и да е. Започвай със списъка на вашите насекоми. Да не губим време.

– Най-напред имаме… Водно конче – започна Алиса, като броеше имената на пръстите си.

– Добре – каза Комара. – На половината път до оня храст можеш да видиш една Люлка конче. То е направено цялото от дърво и се движи, като се люлее от клонче на клонче.

– С какво се храни? – запита любопитно Алиса.

– Със сок и трици – отвърна Комара. – Карай по-нататък.

Алиса погледна с интерес Люлката конче и реши, че то е било

много наскоро пребоядисано – толкова лъскаво и мокро изглеждаше. После продължи:

– Сетне… Калинка-малинка…

– Погледни на клона над главата си – каза Комара. – Там ще видиш една Сладинка-малинка. Тялото й е направено от пита, крилата й са от чимширени листа, а главата й е една малина, натопена в сироп.

– А тя с какво се храни? – запита Алиса, както преди малко.

– С кашица от мляко и кълцан щрудел – отговори Комара. – Тя си прави гнездото в кутии за подаръци.

– После идва Хлебарката – продължи Алиса, след като разгледа внимателно насекомото със сиропената глава и си помисли, че ще е доста опасно за него, ако децата получат на Коледа някоя кутия, в която се е скрило.

– Погледни до крака си – каза Комара (Алиса си дръпна крака малко уплашена) – и ще видиш една Масло-с-хлебарка. Крилата й са от тънки филии хляб с масло, тялото й е от хлебна кора, а главата й е бучка захар.

– С какво се храни пък тя?

– Със слаб чай и каймак в него.

Сега Алиса се натъкна на нова мъчнотия.

– Да предположим, че не може да намери такива неща? – забеляза тя. – Какво ще стане тогава?

– Тогава ще умре, разбира се.

– Но това трябва да се случва много често – каза замислено Алиса.

– Постоянно се случва – отвърна Комара.

След този отговор Алиса помълча, потънала в размисъл. През това време Комара се забавляваше, като летеше и бръмчеше около главата й. Най-после той кацна пак на клончето и каза:

– Предполагам, че ти не искаш да си загубиш името?

– Разбира се, не! – отвърна Алиса малко обезпокоена. – Защо?

– Все пак не знам – продължи небрежно Комара. – Помисли си само колко удобно би било да се върнеш в къщи без името си. Например, ако учителката иска да те изпита, ще ти каже: „Ела тук…“ и после ще трябва да се откаже да те изпита, защото няма да знае какво име да извика. И, разбира се, тогава ти няма нужда да учиш уроците, знаеш…

– Това не може никога да се случи, сигурна съм – каза Алиса. – Учителката няма да се откаже да ме изпитва само за това. Ако не може да си спомни името, тя ще ми каже: „Ей, ти там!“, както казват непознатите хора.

– Аа! Ако ти каже: „Ей, ти там!“ и нищо повече – забеляза Комара, – можеш да й кажеш, че си оставила уроците си ей там. Това е игрословица. Бих искал ти да я беше измислила.

– Защо би искал да съм я измислила аз? – запита Алиса. – Това е много несполучлива игрословица.

Комара въздъхна дълбоко и две големи сълзи се търкулнаха по бузите му.

– Не трябва да съчиняваш игрословици – каза Алиса, – щом това те прави толкова нещастен.

Сега се зачу още една от онези малки, тъжни въздишки и този път изглежда бедният Комар се превърна съм във въздишка, защото когато Алиса погледна нагоре, на клончето вече нямаше никого и тя усети, че потръпва от студ, тъй като беше седяла много дълго на едно място. Затова стана и тръгна.

Скоро Алиса стигна до едно открито поле, на края на което се тъмнееше гора. Тя изглеждаше много по-тъмна от по-ранншната и Алиса усети малко смущение, задето трябва да мине през нея. Но като поразмисли, тя се реши да влезе в гората. „Защото, разбира се, аз няма сега да се върна назад“, а това беше единственият път за Осмия квадрат.

„Тази трябва да е гората – си каза тя замислено, – където нещата нямат имена. Чудно ми е какво ли ще стане с моето име, когато вляза в нея? Никак не ми се ще да си го загубя, защото тогава ще ми дадат някое друго, а то сигурно ще бъде грозно.“

„Но смешното тогава ще бъде, като се опитам да намеря този, който е взел старото ми име. Също като в обявленията, знаеш, когато някой си загуби кучето: отговаря на името Цезар и има каишка на врата… Представи си само, да викаш на всяко нещо, което срещнеш: «Алиса!», докато някой отговори. Само че, ако е умен, няма да отговори!“

Така тя вървеше нехайно по пътя, докато стигна в гората. Там беше прохладно и сенчесто.

„Е, че какво, много приятно е все пак – казваше си Алиса, като крачеше между дърветата, – след като ти е било толкова горещо, да се намериш в… в… в какво? – продължи тя крайно учудена, че не може да се сети за думата. – Искам да кажа, да вървиш под… под… тези! – И тя сложи ръка на стеблото на едно дърво. – Как се казва това? Просто не знам. Вярвам, че няма име. Положително няма!“

Тя помълча известно време замислена После започна изведнъж:

„Значи все пак това се случи! И сега коя съм аз? Искам да си спомня… ако мога. Решила съм да си спомня!“

Но решителността никак не й помогна. Всичко, което можа да каже след дълго мислене, беше:

– Л… Знам, че почваше с „Л“!

Тъкмо в този миг се появи едно скитащо Сърне. То погледна Алиса с големите си кротки очи, но не изглеждаше никак уплашено.

– Ела тука, ела де! – каза Алиса, като протегна ръка и се опита да го помилва. Но Сърнето само отскочи малко назад, спря се и я загледа пак.

– Как се казваш? – каза най-после Сърнето. Какъв мек, сладък глас имаше то!

„Ах, да знаех само!“ – помисли си бедната Алиса и отговори тъжно:

– Засега никак.

– Помисли пак – каза Сърнето. – Това не е достатъчно.

Алиса помисли пак, но нищо не й дойде на ума.

– Моля ти се, кажи ми как се казваш ти – помоли тя срамежливо. – Струва ми се, че това ще ми помогне малко.

– Ще ти кажа като отидем по-нататък – отвърна Сърнето. – Тука не мога да си спомня.

И така те продължиха заедно през гората. Алиса прегърна нежно с две ръце шията на Сърнето. Най-после стигнаха до едно друго широко поле. Тука Сърнето подскочи и се отскубна от прегръдката на Алиса.

– Аз съм Сърне! – извика то радостно. – А ти, миличка, ти си човешко дете!

Внезапна уплаха премина през хубавите му кадифени очи и веднага след това то избяга с всички сили.

Алиса остана да гледа след него, готова да заплаче от жал, че изгуби така внезапно милото си малко спътниче.

„Но сега си зная поне името – каза тя. – Това е доста утешително. Алиса… Алиса… Няма да го забравя никога вече… А сега въпросът е коя от тези две стрелки трябва да следвам?“

На този въпрос не беше много трудно да се отговори, понеже през гората имаше само един път и двете стрелки сочеха него.

„Ще реша – си каза Алиса, – когато пътят се разклони и двете стрелки започнат да сочат различни пътища.“

Но това изглежда нямаше да се случи. Алиса вървеше все по-нататък, измина доста път, но винаги, когато пътят се разклоняваше, двете стрелки сочеха един и същ път. Разликата беше само, че на едната стрелка пишеше „Към къщата на Туидълдум“, а на другата – „За къщата на Туидълди“.

„Започвам да вярвам – каза най-сетне Алиса, – че те живеят в една и съща къща. Чудно ми е как не се сетих по-рано. Само че няма да мога да остана дълго при тях. Ще им кажа само «добър ден» и ще ги помоля да ми покажат пътя, който извежда от гората. Да можех да стигна до Осмия квадрат, преди да се стъмни!“

Тя продължи да върви, като си говореше така, докато след един остър завой се намери пред две дебели човечета, така неочаквано, че без да ще, се дръпна назад. Но веднага се окопити, понеже разбра, че това навярно бяха те.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА
ТУИДЪЛДУМ И ТУИДЪЛДИ

Те стояха под едно дърво, прегърнати през рамо, и Алиса веднага разбра кой кой е, защото на края на яката на единия беше избродирана думата „дум“, а на яката на другия – думата „ди“.

"Предполагам, че на всекиго на яката отзад е избродирано по едно „туидъл“ – си каза тя.

Те стояха така неподвижни, че Алиса почти забрави, че са живи, и тъкмо се канеше да ги избиколи, за да види дали наистина думата „туидъл“ е извезана на яките им, когато я спря глас, излязъл от човечето с думата „дум“ на яката:

– Ако мислиш, че сме восъчни кукли – каза то, – трябваше да платиш за вход, знаеш. Восъчните кукли не се гледат без пари, не!

– Напротив – добави другото човече, отбелязано с думата „ди“. – Ако мислиш, че сме живи, трябва да ни заговориш.

– Много се извинявам, наистина – можа само да отговори Алиса, защото думите на старата песен зазвучаха в ума й и тя едва се сдържа да не ги каже на глас:

Наш Туидълди със Туидълдум
се съгласиха да се бият,
защото тъй било станало,
че Туидълди решил на ум
и развалил на Туидълдум
най-новото му кречетало.

Ала тогаз от висините
се спусна едра, черна врана,
тя тъй изплаши храбреците,
че препирнята си голяма
зарязаха те без покана
и в миг си плюха на петите.

– Знам за какво мислиш – каза Туидълдум. – Но не е така. Не е!

– Напротив – продължи Туидълди. – Ако беше така, би могло да бъде. И ако би било тъй, щеше да е така. Но понеже не е така, то не е. Това поне е ясно.

– Тъкмо се питах – каза учтиво Алиса – кой е прекият път, за да излезе човек от тази гора: става много тъмно. Бихте ли желали да ми го покажете, моля ви се?

Но малките дебели човечета само се спогледаха и се засмяха.

Те толкова приличаха на стари ученици, че без да ще, Алиса посочи с пръст Туидълдум и каза:

– Номер първи!

– Не! – кресна внезапно Туидълдум, но веднага затвори уста, като млясна.

– Номер втори! – каза Алиса и премина към Туидълди, макар че беше сигурна, че той ще отговори с „Напротив!“, което и направи.

– Ти започна грешно – извика Туидълдум, – Първото нещо, когато отидеш на гости, е да кажеш „добър ден“ и да се ръкуваш.

При тези думи двамата братя се прегърнаха и подадоха двете си свободни ръце на Алиса.

Алиса не искаше да се ръкува по-напред с някого от двамата, от страх да не обиди другия. И тъй тя реши, че най-добрият начин да излезе от затруднението е да подаде двете си ръце едновременно на двамата. В следния миг те вече танцуваха в кръг. Това й се стори съвсем естествено, както си спомняше по-късно, и дори не се учуди, като чу някаква музика, излизаща сякаш от дървото, под което танцуваха. Свиреха (доколкото можеше да разбере) клоните на дървото, като се триеха едни в други, подобно лъкове върху струни на цигулка.

„Но наистина ми стана смешно (каза Алиса по-късно, като разправяше всичко това на сестра си), когато се чух сама, че пея песента «Ние се въртим около черницата». Не зная кога бях започнала, но ми се струваше, че съм я пяла много, много дълго.“

Другите двама танцьори бяха дебели и скоро се задъхаха.

– Четири обиколки стигат за един танц! – извика Туидълдум и те се спряха така внезапно, както бяха почнали. В същия миг млъкна и музиката.

После братята пуснаха ръцете на Алиса, спряха се и я загледаха. Настана доста неловко мълчание, понеже Алиса не знаеше как да почне разговор с хора, с които току-що е танцувала.

„Никак не върви да им кажа сега «добър ден» – си каза тя. – Някак май е вече късно за това.“

– Надявам се, че не се уморихте много – каза тя.

– Не! И много благодаря за въпроса – каза Туидълдум.

– Много сме ви задължени – добави Туидълди. – Обичате ли

стихотворения?

– Да… доста… Някои стихотворения – каза колебливо Алиса. – Бихте ли ми показали кой път извежда от тази гора?

– Какво да й издекламирам? – каза Туидълди, като се обърна към Туидълдум с тържествена физиономия, без да обърне внимание на Алисиния въпрос.

– „Моржа и Зидаря“ е най-дългото – отвърна Туидълдум, като потупа любезно брат си по рамото. Туидълди започна веднага:

Блестеше над морето…

Тука Алиса се опита да го прекъсне.

– Ако стихотворението е много дълго – каза тя колкото можеше по-учтиво, – не бихте ли ми показали по-напред кой път…

Туидълди се усмихна мило и започна отново:

Блестеше над морето ярко слънце,
то светеше със цялата си мощ;
то с всичките си сили се стремеше
да укроти разпенената площ.
И всичко туй май твърде странно беше,
защото беше полунощ.

Луната жълта светеше сърдито,
ядосана, че брат й пред светът
в небето се разхожда упорито
след свършека на дневния си път.
– Не е възпитано – тя каза – тъй открито
да свети нощем както през денят.

Морето беше твърде, твърде мокро,
а пясъкът бе твърде, твърде сух.
Ни облаче не можеше да видиш,
че облак нямаше на свода кух.
И птици не хвърчаха в висините,
че птичка нямаше в простора глух.

А Моржа и Зидаря с бавна стъпка
вървяха уловени под ръка.
Те ронеха сълзи със всичка сила,
че толкоз пясък има по света.

– Да махнат този пясък – те унило
си казваха, – ще бъде красота!

– Девойки осем с осем кърпи бели,
да биха мели месеци наред,
не мислиш ли – печално Моржа каза, –
че биха сложили тук малко ред?
– Съмнявам се – Зидаря рече жално
и сълза капна по лика му блед.

– О, миди, хайде да се поразходим –
помоли се любезно Моржа благ. –
Разходка мила с весели другари
по морския пустинен, равен бряг.
Побързайте, приятелчета стари,
ръка подайте, тръгвайте във крак.

Тук възрастната мида се надигна,
погледна ги, но без любовен плам.
О, възрастната мида понамигна,
поклати умната глава едвам:
загатваше им, че не е наивна:
– Къде ли ще ме водите, аз знам.

Но осем малки миди скачат живо.
Любезната покана те приеха,
изчеткаха си дрехите грижливо,
обущата им от боя лъщеха.
И чудна бе таз суета голяма,
че мидите крака изобщо нямат.

Последваха ги други осем миди
и после още – множество голямо.
Те идват, скачат, Моржа да ги види,
прииждат все, а краят им го няма.
Подскачат по вълните морски, буйни
и пясъците оживяват шумни.

Зидаря, всички миди с Моржа благ
вървяха повече от две-три мили
и уморени те подвиха крак –
приседнаха да съберат пак сили.

А всички малки миди – върволица,
стояха, наредени във редица.

Тук Моржа каза бавно: – Време дойде
да поговорим за неща, като:
обуща, червен восък, параходи,
за зеле и царе,
защо морето е горещо-вряло
и имат ли прасетата криле.

– Почакай малко – мидите казаха, –
преди да почнем дружен разговор.
Защото някои от нас без дъх са
и пияни сме от морския простор.
– Без бързане – Зидаря се намеси
и те му поблагодариха в хор.

– Един хляб топъл – Моржа тихо рече –
добре ще е да беше подръка.
Пипери вино и глава лук печен
да можеше да имаме сега.
И тъй, готови ли сте, миди, вече?
Е, хайде да започваме пира.

– Но не със нас! – извикаха тревожно
и леко посиняха те от страх. –
След милите слова това ще бъде
най-страшно неприличие и грях!
– Нощта е чудна! – каза Моржа тихо. –
Погледайте на дивни божи свят.

Бе толкова любезно, че дойдохте
не, вий сте много мили и добри! –
А пък Зидаря само каза сухо:
– Я давайте филии без кори!
Не се правете всичките на глухи,
че да повтарям ще се уморя:

– Изглежда срамно – каза Моржа тихо, –
че им играеме такваз игра.
Доведохме ги ние тъй далече
и тичаха те с нас не на шега. –

Зидаря само тихичко изрече:
– Ти мажеш маслото като с тесла!

– Скърбя за вас – подхвана тъжно Моржа,
съчувствам ви от все сърце.
Със хълцане и плач той взе в ръце
най-едрите от мидите тогаз,
закри със кърпа своето лице,
и своите разплакани очи.

– О, мили миди – каза пък Зидаря, –
направихте добра разходка с нас.
Не ще ли се завърнете обратно?
Но никакъв ответ! Не дойде глас.
И туй едва ли чудно бе, защото
изядоха ги всичките завчас.

– Повече ми харесва Моржа – каза Алиса, – защото поне малко му е било мъчно за горките миди.

– Но той е изял повече от Зидаря – каза Туидълди. – Виждаш ли, той си държал кърпичката пред лицето, за да не може Зидаря да брои колко миди изяжда, напротив!

– Това е подло! – възмути се Алиса. – Тогава предпочитам Зидаря, щом е изял по-малко миди от Моржа.

– Но той е ял, колкото е могъл! – отвърна Туидълдум.

Въпросът беше труден. След малко мълчание Алиса започна:

– Е, добре, тогава и двамата са отвратителни…

Тук тя спря разтревожена, понеже чу наблизо в гората шум, който й се стори като пухтене на голям локомотив. Но тя се уплаши не на шега, когато шумът започна да прилича повече на рева на див звяр.

– Има ли по тия места лъвове и тигри? – запита тя смутено.

– Това ли? Няма нищо. Черният Цар хърка – каза Туидълди.

– Ела да го видиш! – извикаха братята, всеки хвана Алиса за едната ръка и я доведоха до мястото, където спеше Царя.

– Нали е много приятен за гледане? – запита Туидълдум.

Алиса не можеше да твърди сериозно това. Царя беше с островърха нощна шапка с пискюл на края, лежеше свит като мръсна купчинка и хъркаше силно.

– Нагласил се е нарочно, за да хърка колкото може по-силно – забеляза Туидълдум.

– Само да не се простуди, както е легнал на влажната трева – каза Алиса, която беше разумно момиченце.

– Сега той сънува – каза Туидълди. – И какво мислиш, че сънува?

– Никой не може да отгатне това? – заяви Алиса.

– Как! Ами че тебе сънува! – се провикна Туидълди, като плесна тържествуващо с ръце. – И ако престане да те сънува, къде мислиш, че ще отидеш?

– Където съм си и сега! – отвърна Алиса.

– Не, не! – каза презрително Туидълди. – Ти няма да си никъде! Какво! Ти си само един предмет в съня му.

– И ако Царя се събуди – прибави Туидълдум, – ти ще изчезнеш с пуф като пламък на свещ.

– Няма! – извика възмутено Алиса. – Освен това, ако аз съм само един предмет в съня му, я кажете пък вие какво сте тогава?

– Същото – каза Туидълдум.

– Същото, същото! – извика Туидълди.

Той изкряска толкова силно, че Алиса каза:

– Шшт! По-тихо, че ще го събудите!

– Какъв смисъл има да говориш ти за неговото събуждане? – отвърна Туидълдум, – щом като си само предмет в неговия сън. Ти много добре знаеш, че не си истинска.

– Истинска съм! – каза Алиса и започна да плаче.

– Няма да станеш нито капка по-истинска, като плачеш – забеляза Туидълди. – Пък изобщо няма за какво да се плаче.

– Ако не бях истинска – каза Алиса, като се усмихна през сълзи, тъй като всичко това й се стори много смешно, – нямаше да мога да плача.

– Ти пък да не мислиш, че това са истински сълзи? – прекъсна я презрително Туидълдум.

„Знам, те приказват глупости – помисли Алиса – и безсмислено е да плача за това“.

И така, тя избърса сълзите си и продължи, като се мъчеше да бъде весела:

– Във всеки случай най-добре ще бъде да изляза от гората, защото става наистина много тъмно. Мислите ли, че ще вали?

Туидълдум разтвори един голям чадър над себе си и над брат си и погледна нагоре в него.

– Не вярвам да вали – каза той. – Поне тука, отдолу – не!

– Но може да завали отвън! – каза Алиса.

– Може, ако му се иска – отвърна Туидълди. – Ние не възразяваме. Напротив!

„Егоисти такива!“ – помисли Алиса и тъкмо щеше да каже „лека нощ“ и да ги остави, когато Туидълдум изскочи изпод чадъра и я грабна за ръката.

– Виждаш ли това? – каза той, задъхан от гняв. Очите му изпъкнаха и пожълтяха. Той сочеше с разтреперан пръст някакъв малък бял предмет под дървото.

– Това е просто едно кречетало – каза Алиса, след като разгледа внимателно малкия предмет. – Едно старо, развалено кречетало.

– Знаех си, че е то! – изкрещя Туидълдум, като започна лудо да блъска с крака и да си скубе косите. – Развалено е, разбира се!

В този момент той погледна Туидълди, който веднага седна на земята и се опита да се скрие под чадъра.

Алиса сложи ръка на рамото на Туидълдум и каза кротко:

– Не бива да се ядосваш чак толкова за едно старо кречетало.

– Но то не е старо! – изкрещя Туидълдум още по-яростно. – То е ново, ти казвам аз! Купих го вчера! Хубавото ми ново кречетало! – Тъкмо тогава гласът му се издигна до най-пронизителен писък.

През това време Туидълди се мъчеше с всички сили да затвори чадъра, в който сам се беше намъкнал, и това представляваше такава необикновена гледка, че отвлече вниманието на Алиса от разгневения му брат. Но Туидълди не успя и накрая се търкулна, увит в чадъра, от който се подаваше само главата му. Той лежеше на земята, като отваряше и затваряше устата и големите си очи.

„Прилича на същинска риба“ – помисли Алиса.

– Разбира се, ти си съгласен да се бием? – запита Туидълдум с по-спокоен глас.

– Какво ще правя – отговори намръщено другият и се измъкна от чадъра. – Само че, знаеш, тя трябва да ни помогне да се облечем.

И двамата братя изтичаха в гората, уловени за ръка. След малко те се върнаха, натоварени с разни неща, като: възглавници, одеяла, железни поставки за пред огнище, покривки за маса, похлупаци за тенджери и кофи за въглища.

– Надявам се, че умееш да забождаш карфици и безопасни игли и да връзваш канапи – забеляза Туидълдум. – Всички тия неща трябва да влязат по някакъв начин в работа.

Алиса разправяше по-късно, че никога не била виждала да се вдига толкова шум за нищо: как двамата се въртяха насам-натам, накачиха по

себе си какви ли не неща и й отваряха голяма работа да връзва канапи и да закопчава копчета и игли.

„Наистина те ще заприличат повече на вързопи стари дрехи, отколкото на каквото и да е друго, когато се нагласят" – си казваше тя, като завързваше една възглавница около врата на Туидълди, за да го пазела да не му отрежат главата, както обясняваше сам той.

– Знаеш ли – прибави той сериозно, – това е едно от най-опасните неща, които могат да се случат на човека през време на сражение – да му отрежат главата.

Алиса се разсмя високо, но успя да прикрие смеха си с кашлица, за да не го обиди.

– Много ли съм бледен? – запита Туидълдум, като се изправи, за да му сложат шлема на главата.

(Той нарече това нещо шлем, но то приличаше много повече на тенджера.)

– Да… малко сте бледен – отвърна любезно Алиса.

– Обикновено съм смел – продължи той тихо, – само че днес случайно имам силно главоболие.

– Аз пък имам зъбобол – каза Туидълди, който беше чул думите на брат си. – Аз съм много по-зле от тебе.

– Тогава по-добре е да не се биете днес – каза Алиса, която сметна, че тъкмо сега се удава случай да ги помири.

– Ние трябва да се бием малко, но не ми се ще да продължаваме дълго – каза Туидълдум. – Сега колко е часът?

Туидълди погледна часовника си:

– Четири и половина – каза той.

– Да се бием до шест – каза Туидълдум, – а после ще вечеряме.

– Много добре – отвърна тъжно другият. – А тя може да ни гледа. Само че по-добре да не стои много близо – прибави той. – Обикновено аз удрям всичко, каквото видя, когато наистина се разгорещя.

– Аз пък удрям всичко, което мога да стигна – извика Туидълдум, – все едно дали го виждам или не.

Алиса се усмихна:

– Навярно в такъв случай много често удряте дърветата – каза тя.

Туидълдум се огледа, самодоволно усмихнат.

– Не вярвам до края на битката да остане дърво наоколо! – каза той.

– И всичко това за едно кречетало! – каза Алиса

с надеждата, че ще ги засрами поне малко, задето се бият за такава глупост.

– Нямаше да се разсърдя толкова – отвърна Туидълдум, – ако кречеталото не беше съвсем ново.

„Дано дойде по-скоро голямата врана!“ – помисли Алиса.

– Имаме само един меч – каза Туидълдум на брат си, – но ти можеш да вземеш чадъра, и той е остър. Само че да побързаме. Става до немай-къде тъмно.

– И дори още по-тъмно – каза Туидълди. И наистина, изведнъж стана необикновено тъмно. Алиса помисли, че иде буря.

– Какъв черен облак! – каза тя. – И колко бързо се приближава. Също като че ли има крила!

– Това е Враната! – извика Туидълдум с остър, тревожен глас и двамата братя си плюха на петите и изчезнаха в миг.

Алиса потича из гората и спря под едно голямо дърво.

– Никога не може да ме стигне тука, прекалено голяма е, за да се промъкне през дърветата – каза си тя. – Но не ми се ще да пляска така с криле. Също като че ли из гората бушува ураган. – Я, ето един шал, отвян от вятъра!

ПЕТА ГЛАВА
ВЪЛНА И ВОДА

Както говореше, Алиса хвана шала и се огледа, за да види притежателя му. В този миг се появи Бялата Царица. Тя тичаше лудо през гората с широко разтворени ръце, сякаш летеше, и Алиса тръгна учтиво да я пресрещне с шала.

– Много се радвам, че се случих точно на пътя, където летеше шалът ви – каза Алиса, като помогна на Царицата да си го наметне.

Бялата Царица я погледна безпомощно и уплашено и започна да повтаря нещо, което звучеше като „хляб с масло, хляб с масло“; Алиса помисли, че ако иска да разговаря, ще трябва първа да заговори. И така, тя започна някак срамежливо:

– Да се реша ли, ваше величество, да…

– Можеш, ако мислиш, че това ти е необходимо – каза Бялата Царица. – На мен обаче съвсем не ми е нужно.

Алиса си каза, че е безсмислено да започва разговора със спор. Затова се усмихна и обясни:

– Исках само да кажа дали ще разрешите вие…

– Но аз нямам нужда нито от решене, нито от разрешване! – изстена нещастната Царица. – Аз се сресах и облякох сама преди два часа.

Много по-добре би било, както се стори на Алиса, ако някой друг решеше и обличаше Царицата, защото тя изглеждаше ужасно разпусната. „Всяко нещо на нея е сложено накриво – си помисли Алиса. – И навред по нея има фуркети.“

– Да ви оправя ли шала? – каза Алиса гласно.

– Не знам какво му става на този шал! – каза тъжно Царицата. – Може да е сърдит. Бодна го отсам, бодна го оттук, но и това май че не му харесва.

– Той може да се изкриви, знаете, ако го забождате само от едната страна – забеляза Алиса, като й оправи шала. – И, мила моя, на какво приличат косите ви!

– Четката ми се уплете в тях – отвърна Царицата с въздишка, – а пък гребена си загубих вчера.

Алиса измъкна внимателно четката от косите на Царицата и положи всички усилия, за да ги сложи в ред.

– Ето, сега изглеждате много по-добре – каза тя, след като извади

повечето фуркети. – Наистина вие би трябвало да си имате една камериерка.

– Тебе бих те взела с удоволствие! – отвърна Царицата. – Два гроша седмична заплата и на другия ден мармалад.

Алиса се усмихна и каза:

– Не ми се иска да служа при вас. А колкото за мармалада, аз не обичам мармалад.

– Мармаладът е много хубав – каза Царицата.

– И да е, не ми трябва. Във всеки случай не днес.

– Не можеш да получиш днес, даже ако искаш – отвърна Царицата. – Правилото е: мармалад утре и мармалад вчера, никога – мармалад днес.

– Все пак някой път ще дойде и „мармалад днес“ – забеляза Алиса.

– Никога! – каза Царицата. – Аз ти казах: мармалад на другия ден. Днес не е другият ден, знаеш.

– Не ви разбирам – каза Алиса. – Ужасно е объркано.

– Така е, когато човек живее наопаки – отвърна мило Царицата. – Отначало винаги се чувстваш малко замаяна.

– Да живея наопаки ли? – повтори крайно учудена Алиса. – Никога не бях чувала подобно нещо!

– Но в това има едно голямо предимство – продължи Царицата: – паметта на човека работи в две посоки.

– Аз знам положително, че моята памет работи в една посока – забеляза Алиса. – Не мога да си спомня неща, преди те да се случат.

– Много бедна памет имаш, щом работи само назад – забеляза Царицата.

– А вие какви неща си спомняте най-добре? – се реши да запита Алиса.

– О, нещата, които са станала по-идущата седмица. – отговори безгрижно Царицата. – Например – продължи тя, като залепи широко парче лейкопласт на пръста си – да вземем случая с Царския Пратеник. Сега той е в затвора, понеже е наказан. А делото ще започне чак идущата сряда и, разбира се, престъплението ще дойде най-накрая.

– Ами ако не извърши престъплението? – рече Алиса.

– Така би било най-добре – отвърна Царицата, като завърза върху лейкопласта около пръста си едно парченце панделка.

Алиса разбра, че това не може да се отрече.

– Разбира се, така ще бъде най-добре – каза тя. – Но още по-добре щеше да е, ако не го наказват за нищо!

– Тука във всеки случай ти грешиш – каза Царицата. – Тебе наказвали ли са те някога?

– Само за провинения! – отвърна Алиса.

– И след наказанието си ставала винаги по-добра, знам! – извика тържествуваща Царицата.

– Да, но аз съм извършвала онези неща, за които съм била наказвана! – каза Алиса. – Там е цялата разлика.

– Но ако не беше ги направила, щеше да бъде още по-добре! – каза Царицата. – По-добре и по-добре, и по-добре! – Гласът й се издигаше с всяко „по-добре“, така че накрая тя просто изпищя.

Алиса беше започнала да казва: „Тук има някаква грешка…“, но Царицата се разписка така силно, че момиченцето остави изречението си недовършено.

– Ох! Ох! Ох! – викаше Царицата и тръскаше ръката си така силно, сякаш искаше да я откъсне. – Потече ми кръв от пръста! Ох! Ох! Ох!

Виковете й приличаха на писъка на параходна свирка и Алиса си запуши ушите с две ръце.

– Какво ви стана? – запита тя, щом разбра, че гласът й вече може да се чуе. – Пръста ли си убодохте?

– Не съм го убола още – отвърна Царицата, – но скоро ще го убода… Ох! Ох! Ох!

– Кога очаквате да стане това? – запита Алиса, която усещаше голямо желание да се разсмее.

– Щом започна да си оправям пак шала – промърмори нещастната Царица, – брошката ще се разкопчее и ще ме убоде… Ох! Ох! Ох! – Докато тя казваше последните думи, брошката наистина се разкопча, Царицата я грабна и се опита да я затвори.

– Внимавайте! – извика Алиса. – Държите я лошо!

Тя хвана брошката, но вече беше късно. Иглата се изплъзна и се заби в пръста на Царицата.

– Това е, за да се обясни защо ми потече кръв от пръста – каза тя усмихнато. – Сега вече знаеш как се случват нещата у нас.

– Но защо не викате сега? – попита Алиса, като вдигна ръце, готова да си запуши пак ушите.

– Че защо, аз вече виках, колкото трябваше – отвърна Царицата. – Каква полза да продължавам да викам?

През това време беше започнало да се развиделява.

– Враната навярно е отлетяла – каза Алиса. – Толкова съм радостна, че си отиде! Мислех, че вече настъпва нощ.

– И мене много ми се иска винаги да съм радостна – каза Царицата. – Само че никога не мога да си спомня правилото. Ти трябва да си много щастлива, като си живееш в тази гора и ставаш радостна, когато си поискаш.

– Само че тука съм толкова самотна! – каза тъжно Алиса. И при мисълта за своята самота две големи сълзи се търкулнаха по страните й.

– О, недей така! – извика бедната Царица, като кършеше отчаяно ръце. – Гледай какво голямо момиче си, гледай какъв дълъг път си изминала днес, гледай колко е часът, гледай каквото искаш, само недей плака!

Алиса не можа да не се усмихне през сълзи.

– Можете ли вие да се въздържите да плачете, като гледате разни неща? – запита тя.

– Това е единственият начин! – каза решително Царицата. – Никой не може да прави две неща наведнъж. Да видим най-напред твоята възраст. На колко си години.

– Аз съм точно на седем години и половина – отвърна Алиса.

– Не трябва да казваш „точно“ – забеляза Царицата. – Аз и без това ти вярвам. Сега пък аз ще ти кажа нещо да повярваш: аз съм точно на сто и една година, пет месеца и един ден.

– Това не мога да повярвам! – каза Алиса.

– Не можеш ли? – каза съчувствено Царицата. – Опитай се пак: поеми дълбоко дъх и си затвори очите.

Алиса се засмя:

– Няма смисъл да опитвам – каза тя. – Човек не може да вярва невъзможни неща.

– Смея да ти кажа, че не си се упражнявала достатъчно – каза Царицата. – Когато бях на твоята възраст, аз се упражнявах по половин час всеки ден. Какво! Понякога успявах да повярвам не по-малко от шест невъзможни неща само преди закуска… Хайде! Шалът ми пак хвръкна.

Докато Царицата говореше, брошката се беше разкопчала отново и един внезапен повей отвя шала над едно поточе. Царицата разтвори ръце, полетя след него и този път успя да го хване сама.

– Улових го! – извика тя тържествуваща. – Сега ще видиш как ще си го забода самичка!

– Значи пръстът ви е вече по-добре? – каза учтиво Алиса, като прескочи поточето след Царицата.

– О, много по-добре! – извика Царицата. Гласът й ставаше все по-креслив като продължи: – Много по-добреееее!… По-добреееееее!…

Добреее… брееее… беееее…

Последната дума свърши като продължително блеене, което толкова приличаше на овчо блеене, че Алиса се смая.

Тя погледна Царицата, която сякаш изведнъж се беше увила във вълна. Алиса потърка очи и пак погледна. Тя никак не можа да разбере какво се беше случило. Намираше ли се тя в едно дюкянче и беше ли наистина… овца това животно, което седеше зад тезгяха? Тя можеше да си търка очите, колкото ще, нищо не се променяше: намираше се в тъмно дюкянче, облегнала лакти на тезгяха, а срещу нея седеше в кресло една стара овца, която плетеше и от време на време я поглеждаше над големите си очила.

– Какво искаш да си купиш? – каза най-после Овцата, като вдигна пак поглед от плетивото.

– Още не знам точно – отвърна любезно Алиса. – Бих искала да поразгледам наоколо, ако може.

– Ти можеш да гледаш пред себе си и от двете си страни, ако искаш – каза Овцата. – Но не можеш да гледаш наоколо, освен ако имаш очи на тила си.

Алиса нямаше очи на тила си, затова се задоволи да обиколи дюкянчето и да огледа полиците.

Дюкянчето изглежда беше пълно с всевъзможни любопитни неща, но най-странното беше, че щом Алиса се взреше по-внимателно в някоя полица, за да види какво точно има на нея, тъкмо тази полица изведнъж се изпразваше, докато останалите полици около нея изглеждаха претъпкани.

– Как изчезват тука нещата! – каза най-сетне жално Алиса, след като повече от минута напразно се опитваше да догони един голям, светъл предмет, който ту приличаше на кукла, ту на кутия за ръкоделие и бягаше винаги над полицата, която гледаше Алиса. – Този е най-нахалният от всички, но аз ще му дам да разбере… – прибави тя, когато в главата й блесна една умна мисъл: – Ще почна да го гоня от най-долния до най-горния рафт. Да видим дали няма да му бъде малко трудно да мине през тавана!

Но и този план пропадна: предметът мина през тавана съвсем спокойно, сякаш за него това беше най-обикновеното нещо.

– Ти дете ли си или въртележка? – каза Овцата, като взе още един чифт куки. – Ако продължаваш да се въртиш така, съвсем ще ме замаеш. – Сега тя плетеше с четиринадесет чифта куки едновременно и Алиса я гледаше смаяна.

„Как може да плете с толкова много куки! – помисли озадаченото дете. – Тя заприличва все повече и повече на таралеж!“

– Знаеш ли да гребеш? – запита Овцата, като й подаде две куки.

– Да… малко… Но не на суша и не с куки… – подхвана Алиса, когато изведнъж куките в ръцете й се превърнаха в гребла и тя видя, че се намира с Овцата в малка лодка, която се хлъзгаше между високи брегове. Сега не й оставаше нищо друго, освен да гребе с всички сили.

– Вълна! – извика Овцата и взе друг чифт куки.

Това не приличаше на забележка, която изисква отговор. И така Алиса не каза нищо и продължи да гребе.

„Има нещо твърде странно във водата“ – забеляза тя, тъй като от време на време греблата потъваха лесно, но много мъчно излизаха.

– Вълна, вълна! – извика пак Овцата и взе още куки. – Ще хванеш направо някой рак!

„Едно мило, малко раче! – помисли Алиса. – Много бих искала!“

– Не чуваш ли, като ти казвам „вълна“? – извика ядосано Овцата и грабна цяла стиска куки.

– Как не, чух! – отвърна Алиса. – Вие повтаряте тази дума доста често и доста високо. Моля ви се, къде са раците?

– Във водата, разбира се! – каза Овцата, като забоде част от куките в косата си, понеже вече не можеше да ги държи. – Внимание, вълна, ти казвам!

– Защо казвате толкова често „вълна“? – запита най-сетне ядосано Алиса. – Аз не съм овца!

– Ти си! – отвърна Овцата. – Ти си глупаво агне!

Алиса се почувствува малко обидена, затова замълча, докато лодката продължаваше спокойно да се хлъзга, понякога сред лехи с трева (и тогава беше много мъчно да се изваждат греблата от водата), понякога под дървета, но все между високите брегове, които се издигаха навъсени над главата им.

– О, моля! Тук някъде има ухаещи тръстики! – извика Алиса, внезапно очарована от аромата. – Наистина, ето ги! И колко са красиви!

– Няма защо да ме молиш за тях – каза Овцата, без да вдигне очи от плетивото. – Аз нито съм ги сложила там, нито ще ги махна.

– Не, но аз мислех… Моля ви се, може ли да спрем, да откъснем няколко? – помоли се Алиса. – Да спрем лодката за малко, ако нямате нищо против.

– Как мога аз да я спра? – каза Овцата. – Престани да гребеш и тя сама ще спре.

Алиса остави лодката да плава на воля по течението и тя се хлъзгаше кротко между люлеещите се тръстики. После момиченцето запретна грижливо ръкавчетата си и потопи ръце до лактите във водата, за да хване тръстиките, колкото може по-ниско. Така, наведена над водата, с краищата на разпилените си коси, потопени в нея, Алиса забрави за известно време Овцата и плетивото и със светнали очи късаше на цели стиски любимите си ухаещи тръстики.

– Дано не се обърне лодката – си казваше тя… – О, какъв хубав стрък! Само че не мога да го стигна…

И наистина за ядосване беше това, че макар да можеше да набере много тръстики, когато лодката минаваше край тях, малко по-далеч растяха винаги по-хубави, които Алиса не можеше да стигне.

– Най-хубавите са винаги далеч – каза тя най-после, като въздъхна, отчаяна от упоритите тръстики, които растяха толкова надалеч. Със зачервени бузи и мокра коса и ръце тя се отпусна на мястото си в лодката и започна да нарежда новоспечелените съкровища.

Какво значение имаше сега за нея, че тръстиките бяха почнали да губят аромата и красотата си, след като ги беше откъснала? Даже истинските тръстики – нали? – траят толкова малко, а тези бяха само сънувани тръстики и се стопиха като сняг, както лежаха на купчина при краката й. Но Алиса не забеляза това. Имаше толкова други забавни неща, за които трябваше да се мисли.

Не бяха се возили много с лодката, когато едното гребло се заби здраво във водата (както обясни по-късно Алиса) и не искаше да излезе, а дръжката му я удари по брадичката. Горката Алиса извика „О-о-о!“, но греблото я събори грубо на седалката сред купчината тръстики.

Наистина тя не се удари никак и веднага стана. През цялото време Овцата продължаваше да плете, сякаш нищо не беше се случило.

– Хвана едно мило раче! – забеляза тя, когато Алиса сядаше на мястото си, доволна, че се намира все пак в лодката.

– Така ли? Аз не го видях – каза Алиса, като се наведе и загледа тъмната вода. – Дано не е избягало. Много ми се ще да занеса в къщи едно раче!

Но Овцата се засмя презрително и продължи да плете.

– Има ли много раци тука? – запита Алиса.

– Раци и всякакви други неща – отвърна Овцата. – Богат избор. Само че си помисли добре. Кажи сега какво искаш да купиш?

– Да купя ли? – повтори Алиса полуучудено, полууплашено, защото в миг и греблата, и лодката, и реката изчезнаха и тя пак се намери в

тъмното дюкянче.

– Бих искала да купя едно яйце, моля – каза тя срамежливо. – По колко ги давате?

– Пет гроша едното, два гроша двете – отговори Овцата.

– Значи две яйца са по-евтини от едно? – изненада се Алиса и извади портмонето си.

– Само че ако купиш две, ще трябва да изядеш и двете – допълни Овцата.

– Тогава, моля, дайте ми едно – каза Алиса и сложи парите на тезгяха. Защото тя си помисли: „Може да не са пресни, знаеш“.

Овцата взе парите и ги прибра в една кутия. После каза:

– Никога не давам нещата, които хората купуват, в ръцете им. Това никога не правя. Трябва да си вземеш яйцето сама.

Като каза това, тя отиде в дъното на дюкяна и сложи яйцето на една полица.

„Чудно, защо ли прави така?“ – помисли Алиса, докато си проправяше път между маси и столове, понеже в дъното дюкянът беше много тъмен.

„Яйцето сякаш се отдалечава, колкото се приближавам към него. Чакай да видя? Това стол ли е?… Я, ами че той има клони!… Колко чудно, че тука растат дървета!… А, ето и едно поточе!… Наистина това е най-чудноватият магазин, който съм виждала някога!“

Тя вървеше все по-удивена, а всяко нещо, до което се доближаваше, се превръщаше в дърво и Алиса беше сигурна, че същото ще се случи и с яйцето.

ШЕСТА ГЛАВА
ХЪМПТИ-ДЪМПТИ

Но яйцето все растеше и растеше и все повече и повече заприличваше на човек. Когато Алиса дойде на няколко метра от него, видя, че то има очи, нос и уста, а когато дойде до него, видя ясно, че това беше самият Хъмпти-Дъмпти.

„Не може да бъде никой друг! – си каза тя. – Толкова съм уверена в това, като че ли цялото му име е написано на лицето му“.

То лесно можеше да бъде написано стотина пъти на това грамадно лице. Хъмпти-Дъмпти седеше по турски на един висок зид, толкова тесен, че Алиса се учуди как пази равновесие. И тъй като той беше вперил поглед на обратната страна и не й обръщаше никакво внимание, тя си помисли, че в края на краищата той трябва да е изкуствен.

– А пък съвсем прилича на яйце – каза тя гласно и застана под него, разтворила ръце, готова да го хване, защото очакваше, че той може да падне всеки миг.

– Много предизвикателно е – каза Хъмпти-Дъмпти след дълго мълчание, като гледаше встрани от Алиса – да те наричат Яйце. Много!

– Аз ви казах, че вие приличате на яйце, господине – обясни любезно Алиса. – А някои яйца са много красиви, знаете – прибави тя с надеждата, че ще превърне забележката си в ласкателство.

– Някои хора – каза Хъмпти-Дъмпти, като все гледаше на другата страна – нямат повече ум в главата от едно бебе!

Алиса не знаеше какво да отговори. Тя си казваше, че това не е никакъв разговор, щом той не се обръща към нея. Всъщност последната му забележка беше казана на едно дърво. Затова тя само стоеше и си повтаряше тихо:

Хъмпти-Дъмпти седеше на стената,
Хъмпти-Дъмпти падна на земята.
Всички царски хора и царските коне
не могат вече да го вдигнат на мястото му, не!

– Последният стих е много дълъг за това стихотворение – прибави Алиса на глас, забравила, че Хъмпти-Дъмпти я слуша.

– Стига си си мърморила под носа – каза Хъмпти-Дъмпти, като я

погледна за пръв път, – ами кажи името и занятието си.

– Името ми е Алиса, но…

– Доста глупаво име – прекъсна я нетърпеливо Хъмпти-Дъмпти. – Какво значи то?

– Трябва ли непременно името да значи нещо? – попита недоумяващата Алиса.

– Разбира се, че трябва! – отговори Хъмпти-Дъмпти и се изсмя късо. – Моето име показва външността, която имам. А аз имам красива външност. С име като твоето можеш да имаш каквато и да било външност.

– Защо стоите там горе съвсем сам? – каза Алиса, тъй като не искаше да почва спор.

– Ха! Защо няма никой при мене! Мислиш ли, че не знам какво да отговоря на това? Питай друго!

– Не мислите ли, че ще се чувствувате по-сигурен, ако седнете на земята? – продължи Алиса не защото имаше намерение да задава нов въпрос, а поради това, че в доброто й сърце се загнезди страх за странното същество. – Този зид е толкова тесен!

– Какви лесни гатанки задаваш! – извика Хъмпти-Дъмпти. – Разбира се, че не мисля така! Какво! Ако някога бих паднал, а няма никакви вероятност това да се случи… но ако бих паднал… – Тук той сви устни и погледна така тържествено и величествено, че Алиса една се сдържа да не се разсмее. – Ако бих паднал – продължи той… – Царят ми е обещал… Аа, имащ право да пребледняваш, ако искаш, ти не се надяваше, че ще ти кажа това, нали? Царят ми е обещал със собствените си уста, да…

– …да изпрати всичките си царедворци и всичките си коне – прекъсна го доста неразумно Алиса.

– Не, наистина, това е отвратително! – извика Хъмпти-Дъмпти, обхванат от внезапен гняв. – Ти си подслушвала по врати и зад дървета, и през комини! Иначе не можеше да знаеш това!

– Не съм, честна дума! – каза кротко Алиса. – Има го написано в една книга.

– Ахаа! Това е друга работа. Такива неща могат да се записват в книга – каза по-спокойно Хъмпти-Дъмпти. – Тази книга се нарича Всеобща история, това е то… А сега погледни ме добре! Аз съм човек, който е разговарял с цар. Аз! Може би никога друг път няма да видиш човек като мене. Но за да ти покажа, че не съм горделив, ето, може да се ръкуваш с мене!

Той се ухили до ушите, наведе се и подаде ръка на Алиса. (За малко не падна от стената.) Тя стисна ръката му, като го наблюдаваше с известно безпокойство. „Ако се засмее още малко, краищата на устата му ще се съединят отзад – помисли тя – и тогава… не знам какво ще стане с главата му. Сигурно ще падне!“

– Даа, всичките си коне и всичките си царедворци – продължи Хъмпти-Дъмпти. – Те ще ме настанят за един миг на мястото ми… Но този разговор тръгна много бързо. Нека се върнем към предпоследната забележка.

– Надали ще мога да си я спомня – каза учтиво Алиса.

– В такъв случай да почнем отначало – предложи Хъмпти-Дъмпти. – Сега е мой ред да избирам за какво да приказваме. („Той като че ли смята, че играем някаква игра!“ – си каза Алиса.) Такаа… Ето ти сега един въпрос: на колко години каза, че си?

Алиса пресметна набързо и отвърна:

– На седем години и шест месеца.

– Грешно! – извика тържествуващ Хъмпти-Дъмпти. – Ти никога не си казвала подобно нещо!

– Мислех, че ме попитахте „На колко си години“ – обясни Алиса.

– Ако съм искал да те попитам това, щях да попитам – каза Хъмпти-Дъмпти.

Алиса не искаше да почва препирня, затова не отвърна нищо.

– Седем години и шест месеца – повтори замислено Хъмпти-Дъмпти. – Доста неудобна възраст. Ако беше питала мене, щях да ти кажа: спри на седем. Но сега вече е много късно.

– Никога не питам хората дали да раста или не – каза възмутено Алиса.

– Много си горделива, така ли?

Алиса се възмути още повече от това подозрение.

– Искам да кажа – отвърна тя, – че човек не може да се спре сам да расте.

– Сам човек навярно не може – рече Хъмпти-Дъмпти. – Но двама могат. С твоята собствена помощ ти можеше да останеш на седем.

– Какъв хубав колан имате! – забеляза внезапно Алиса. (Тя помисли, че и на двамата сигурно им е омръзнало да говорят за възрасти и ако наистина всеки на свой ред можеше да избира за какво да говорят, сега беше нейният ред.) – Или… – поправи се тя, след като размисли – трябваше да кажа „хубава вратовръзка“… не, колан… искам да кажа… моля да ме извините – прибави тя объркана, тъй като Хъмпти-Дъмпти

изглеждаше дълбоко засегнат и Алиса взе да съжалява, че е избрала такъв предмет за разговор. „Да знаех само – помисли тя – кое е вратът и кое – кръстът му!“

Очевидно Хъмпти-Дъмпти беше дълбоко огорчен и няколко минути не каза нищо. Когато заговори пак, той измърмори с нисък глас:

– Извънредно обидно е, когато някой не може да различи вратовръзка от колан!

– Вярно, показах се голяма невежа – каза Алиса толкова смирено, че Хъмпти-Дъмпти я съжали.

– Това е вратовръзка, мое дете, и то много хубава вратовръзка, както сама каза. Подарък ми е от Белите Цар и Царица. Това е то!

– Вярно ли? – запита Алиса, зарадвана, че все пак работата се оправи.

– Те ми я подариха – поде Хъмпти-Дъмпти, като кръстоса крак връз крак и хвана коляното си с ръце, – те ми я подариха за един нерожден ден.

– Извинете! – каза смаяна Алиса.

– Аз не съм обиден – отвърна Хъмпти-Дъмпти.

– Исках да кажа… какво е това – подарък за нерожден ден?

– Това значи подарък, който ти се дава, когато не ти е рожденият ден, разбира се.

Алиса поразмисли.

– Предпочитам подаръци за рожден ден – каза тя след това.

– Не знаеш какво говориш! – извика Хъмпти-Дъмпти. – Колко дни има в годината?

– Триста шейсет и пет – отвърна Алиса.

– А колко рождени дни имаш?

– Един.

– Като извадиш един от триста шейсет и пет, колко остават?

– Триста шейсет и четири, разбира се.

Хъмпти-Дъмпти я погледна недоверчиво.

– По-добре да го видя написано – каза той.

Алиса се усмихна, извади бележника си и написа:

365-1=364

Хъмпти-Дъмпти взе бележника и започна да разглежда внимателно.

– Изглежда, че сметката е вярна… – започна той.

– Вие държите бележника наопаки! – прекъсна го Алиса.

– Да, вярно – каза шеговито Хъмпти-Дъмпти, докато Алиса му обърна бележника. – Стори ми се малко необикновено, затова казах „изглежда“, че е вярно, макар че нямах време да проверя сметката от горе до долу… И това показва значи, че има триста шестдесет и четири дни, когато можеш да получаваш подаръци за нерожден ден…

– Разбира се – каза Алиса.

– И само един за подаръци за рожден ден, знаеш. Това е слава за тебе!

– Не знам какво разбирате под думата „слава“ – рече Алиса.

Хъмпти-Дъмпти се усмихна надменно.

– Разбира се, че няма да знаеш, ако не ти обясня. Искам да кажа, че това е добро унищожително доказателство срещу тебе!

– Но „слава“ не значи „добро унищожително доказателство“ – забеляза Алиса.

– Когато аз употребявам някоя дума – каза презрително Хъмпти-Дъмпти, – тя означава точно това, което аз решавам да означава, ни повече, ни по-малко.

– Въпросът е – каза Алиса – дали можете да накарате думите да означават толкова различни неща.

– Въпросът е – отвърна Хъмпти-Дъмпти – да си майстор. Това е всичко.

Алиса беше твърде озадачена, за да може да каже нещо. Затова Хъмпти-Дъмпти заговори пак:

– Думите имат нрав, поне някои от тях. Особено глаголите – те са най-горди. С прилагателните можеш да си правиш, каквото щеш, но не и с глаголите. Аз обаче мога да ги управлявам всичките! Непроницаемост! Това казвам аз!

– Бихте ли ми обяснил, моля, какво означава това? – каза Алиса.

– Сега говориш като разумно дете – отвърна Хъмпти-Дъмпти с доволен израз. – Под „непроницаемост“ разбирам, че доста сме говорили по този въпрос и би било добре, ако ми разкажеш какво мислиш да правиш по-нататък, тъй като, предполагам, нямаш намерение да прекараш тука целия си останал живот.

– Но това е извънредно много да карате една дума да означава! – каза замислено Алиса.

– Когато карам някоя дума да върши толкова много работа – каза Хъмпти-Дъмпти, – аз винаги й плащам извънредно.

– О-о! – каза Алиса. Тя беше толкова смаяна, че не можа да каже нищо повече.

– Аа, да ги видиш само като се съберат наоколо ми някоя събота вечер – продължи Хъмпти-Дъмпти, като клатеше глава, наляво-надясно. – За да си получат заплатите, знаеш.

(Алиса не се осмели да го попита с какво им плаща, така че, виждате, и аз не мога да ви кажа.)

– Изглежда, че сте много ловък да обяснявате думи, господине – каза Алиса. – Бихте ли имал добрината да ми обясните какво значи стихотворението, наречено „Джаберуоки"?

– Кажи да го чуя – отвърна Хъмпти-Дъмпти. – Аз мога да обясня всички стихотворения, написани досега, и голяма част от тези, които още не са.

Това звучеше много обнадеждаващо и Алиса реши да издекламира първия куплет:

Бе сгладне и честлинните комбурси
тарляха се и свредваха във плите;
съвсем окласни бяха тук щурпите
и отма равапсатваха прасурси.

– Стига засега – прекъсна я Хъмпти-Дъмпти. – Това е пълно с трудни думи. Сгладне означава пладне, когато човек огладнява, значи около седем часа, когато почват да готвят за вечеря.

– Това е добре – каза Алиса. – Ами честлинните?

– Даа. Честлинни значи чевръсти и силни. Виждаш ли, това е нещо като двойна закачалка, с две думи окачени на нея.

– Сега разбирам – отвърна замислено Алиса. – Ами какви са тези комбурси?

– Комбурсите са нещо като бурсуци, наопаки, които вместо глава имат тирбушон и гущерови опашки.

– Трябва да са доста интересни…

– Интересни са наистина – каза Хъмпти-Дъмпти. – Те си правят гнездата под слънчеви часовници и се хранят със сирене.

– Ами какво значи тарляха се и свредваха?

– Тарляха се значи въртят се като тарла, като въртележка, а свредвам означава правя дупка като със свредел.

– Тогава плите навярно са поляните с трева около слънчевите часовници – каза Алиса, сама учудена от находчивостта си.

– Точно това е. Наричат се пли, защото се намират при часовниците – отпред и отзад.

– И от двете им страни – прибави Алиса.

– Точно така… По-нататък: окласни значи окаяни и слаби (ето още една двойна закачалка). А щурпи са един вид птици, щурави и одърпани. Перушината им виси на всички страни, нещо като живи парцали.

– Ами отма и прасурси? – запита Алиса. – Страх ме е, че ви създавам големи неприятности с тези обяснения.

– Прасурсът е вид зелено прасе. Но отма – за тази дума не съм сигурен. Предполагам, че е съкратена форма от израза от дома, в смисъл, че са си загубили пътя от къщи, знаеш.

– Ами какво значи тогава равапсатваха?

– Даа… равапсатвам означава нещо като рева и свиря заедно, с един вид кихане помежду им. Ти ще чуеш този звук може би там, в гората, и като го чуеш веднъж, няма цял живот да го забравиш… Кой ти е разказвал всички тия трудни неща?

– Четох ги в една книга – каза Алиса. – Но на мене ми издекламираха едно стихотворение, много по-лесно от това. Мисля, че Туидълди ми го каза.

– Колкото до стихотворения, знаеш – каза Хъмпти-Дъмпти, като простря голямата си ръка, – аз мога да декламирам стихотворения не по зле от другите, ако работата дойде дотам.

– О, работата няма защо да идва дотам! – каза бързо Алиса, с надежда че ще го спре, преди да е почнал.

– Стихотворението, което ще ти кажа – продължи той, без да обърне внимание на думите ѝ, – е написано само за твое удоволствие.

Алиса разбра, че в такъв случай тя не може да не го изслуша. И така, тя седна на земята и каза много тъжно:

– Благодаря.

Хъмпти-Дъмпти започна:

Зимъс, кога полетата са бели,
таз песен пея аз за твое обаяние,

– Само че не я пея – прибави той за обяснение.

– Виждам, че не я пеете – отвърна Алиса.

– Ако можещ да видиш дали пея или не, ти имаш по-силни очи от повечето хора – забеляза строго Хъмпти-Дъмпти.

Алиса не каза нищо. Той продължи.

Напролет пък, кога дърветата развият листи,

ще се опитам да ти кажа най-тайните си мисли.

– Много ви благодаря за доверието – каза Алиса.

През дните летни, дълги, безметежни
ще разбереш ли песента ми нежна?
Наесен, щом листата с злато се покрият,
вземи мастило и перо и бързо запиши я.

– Непременно ще я запиша, стига да мога да я помня толкова дълго – каза Алиса.

– Престани да правиш такива забележки – отвърна Хъмпти-Дъмпти. – Няма смисъл и само ме объркват.

До рибите изпратих глас
и казах им: туй искам аз.
А тези рибки във морето
ми отговориха, проклети,
и отговорът беше тоя:
„Не можем туй да сторим, моля“…

– Страхувам се, че не разбирам добре – прекъсна го Алиса.

– По-нататък става по-ясно – отговори Хъмпти-Дъмпти.

Пак пратих да им кажат аз:
послушайте ме в тоя час!
Отвърнаха ми те с гримаса:
„Какъв сърдитко ни довтаса“.

Казах им раз, казах им дваж,
не чуха заповедта наша.
Вземах котле голямо, здраво,
добро за туй, що щях да правя.

Сърцето удря – барабан.
Налях котлето аз от крана.
Тук някой дойде с новината:
„Днес рибките са си в леглата“.

Аз наредих му строго, просто:
„Да ги събудиш, спаха доста!“

Аз казах туй високо, ясно,
в ухото изревах му бясно!!!

Като каза този стих, Хъмпти-Дъмпти наистина изрева и Алиса помисли, изтръпнала от ужас: „Не бих искала да съм на мястото на пратеника за нищо на света!“

Той беше много твърд и горд,
каза: „Не викайте, милорд“.
Той беше много горд и твърд,
каза: „Ще ги събудя, сър, но…“

Вземах отверка и принуден,
отидох сам да ги събудя.
Заключени вратите бяха,
аз бутах, виках, блъсках – спяха.

Затворена вратата беше,
натиснах дръжката, но вече…

След това настъпи дълго мълчание.

– Това ли е всичко? – запита срамежливо Алиса.

– Това е всичко – отговори Хъмпти-Дъмпти. – Сбогом.

Прощаването дойде доста неочаквано, според Алиса. Но след този ясен намек, че трябва да си ходи, тя разбра, че надали ще е възпитано да продължава да стои. И така тя стана и му протегна ръка.

– Довиждане, до нова среща – каза Алиса колкото можеше полюбезно.

– Ако наистина се срещнем пак, сигурно няма да те позная – отговори намръщен Хъмпти-Дъмпти, като й подаде един пръст. – Ти приличаш съвсем на всички други хора.

– Обикновено човек се познава по лицето – забеляза замислено Алиса.

– Тъкмо тука е бедата – каза Хъмпти-Дъмпти. – Лицето ти прилича съвсем на другите хора: двете очи така (той посочи местата им с пръста си във въздуха), нос в средата, отдолу уста. Все същото. Виж, ако двете ти очи бяха например от едната страна на носа или устата ти на челото, това щеше да ми помогне да те запомня.

– Няма да бъде красиво – забеляза Алиса.

Но Хъмпти-Дъмпти само затвори очи и каза:

– Почакай най-напред да видиш и тогава съди.

Алиса почака още една минута, за да види дали ще й каже нещо друго, но тъй като той нито отваряше очи, нито даваше вид, че изобщо се интересува от нея, тя каза още веднъж „сбогом!“ и като не получи отговор, спокойно тръгна нататък. Но както вървеше, тя не се въздържа и си каза: „От всички неудовлетворени (тя каза тази дума гласно, сякаш й правеше голямо удоволствие да повтаря такива трудни думи), от всички неудовлетворени хора, които съм срещала някога…“

Но Алиса не можа да довърши изречението, защото силен трясък разтърси гората от край до край.

СЕДМА ГЛАВА
ЛЪВА И ЕДНОРОГА

Веднага след това през гората се зададоха тичащи войници, най-напред в редици по двама и по трима, после по десетина и по двайсетина и най-сетне на такива тълпи, че сякаш изпълниха цялата гора. Алиса се скри зад едно дърво от страх да не я сгазят и оттам ги наблюдаваше, като минаваха.

Тя си казваше, че никога през живота си не е виждала войници да се държат така несигурно на краката си. Те непрестанно се спъваха и когато някой паднеше, още неколцина падаха винаги върху него, така че скоро земята се покри с купчинки хора.

После се зададоха конниците. Понеже конете имаха четири крака, те се държаха много по-здраво от пехотинците, но и те се претъркулваха от време на време. Изглежда, че правилото беше – щом падне конят, моментално да падне и ездачът. Бъркотията ставаше все по-голяма и Алиса се почувствува крайно щастлива, когато успя да излезе от гората на едно открито поле. Там намери Белия Цар, седнал на земята. Той записваше ревностно нещо в бележника си.

– Аз ги изпратих всичките – каза Царя, сияещ от гордост, като видя Алиса. – Случи ли ти се да видиш едни войници, като мина през гората, мила?

– Да, срещнах – отвърна Алиса. – Няколко хиляди, мисля.

– Четири хиляди двеста и седем е точният им брой – съобщи Царя, като погледна в бележника си. – Не можах да изпратя всички конници, знаеш, защото трябват двама за играта. Не можах да изпратя и двамата офицери-пратеници. Те отидоха в града. Наистина, я погледни по пътя и ми кажи дали виждаш някой.

– Никой – каза Алиса.

– Бих искал да имам очи като твоите – забеляза завистливо Царя. – Да мога да видя Никой! И то от такова голямо разстояние! Какво! От такова голямо разстояние аз едва бих могъл да различа истински хора при тази светлина!

Алиса недочу всичко това, защото наблюдаваше внимателно пътя, сложила длан над очите си.

– Сега виждам някой! – извика тя най-после. – Но той върви много бавно… и как странно се криви! (Защото пратеникът се навеждаше и се

изправяше, извиваше се като змиорка и переше големите си ръце като ветрила.)

– Нищо подобно! – каза Царя. – Това е Държавен Пратеник, а това са държавнически пози. Той ги прави само когато се усеща силен. Казва се Сая.

– Обичам моя мил със „С“ – започна, без да ще, Алиса, – защото е Силен. Мразя го със „С“, защото е Страшен. Храня го със… със… Сандвичи и… сено. Името му е Сая и живее в…

– Той живее в Сайванта – забеляза Царя, без даже да му мине през ума, че участвува в играта, тъй като Алиса не се сещаше за някакво място за живеене с буквата „С“. – Другият пратеник се казва Сата. Трябва да имам двама, знаеш: за идване и за отиване. Един да идва, друг да отива.

– Прося извинение! – каза Алиса, която не разбра.

– Не е прилично да се проси – каза Царя.

– Исках само да кажа, че не разбирам – обясни Алиса. – Защо един да идва, друг да отива?

– Нали ти казах? – повтори нетърпеливо Царя. – Трябват ми двама: за донасяне и за отнасяне. Един да донася, друг да отнася.

В този миг пристигна Пратеника. Той беше толкова задъхан от бързане, че не можеше да каже нито дума. Само размахваше ръце и правеше най-ужасни гримаси пред клетия Цар.

– Тази малка госпожица те обича със „С“ – каза Царя, като му представи Алиса, с надеждата, че ще отвлече вниманието му от себе си. Но това се оказа безполезно: държавническите пози ставаха все по-необикновени, а грамадните очи се въртяха на всички страни.

– Ти ме тревожиш – каза Царя. – Започна да ми прилошава. Дай ми един сандвич.

При тези думи за голямо удоволствие на Алиса Пратеника отвори една торба, окачена на врата му, и подаде на Царя един сандвич, който този излапа лакомо.

– Дай още един сандвич! – каза Царя.

– Сандвич вече няма, остана само сено – отговори Пратеника, като търсеше в торбата.

– Ех, сено тогава – промърмори Царя с лека въздишка.

Алиса се зарадва, като забеляза, че сеното го оживи доста.

– Няма нищо по-хубаво от сеното, когато на човек му прилошее – забеляза Царя, като продължаваше да хруска.

– Мисля, че в такива случаи няма нищо по-добро от това да го

полеят със студена вода – каза Алиса – или да му дадат валерианови капки.

– Аз не казах „няма нищо по-добро“ – отвърна Царя. – Казах, че няма нищо „по-хубаво“ сеното.

Алиса не можа да отрече това.

– Кой те надмина по пътя? – продължи Царя, като протегна ръка към Пратеника за още малко сено.

– Никой – отвърна Пратеника и пак му подаде сено.

– Съвсем вярно – каза Царя. – Тази млада госпожица го видя също. Това значи, че Никой не върви по-бавно от тебе.

– Правя, каквото е по силите ми – каза недоволно Пратеника. – Сигурен съм, че никой не върви по-бързо от мене.

– Може би си прав – отговори замислено Царя. – Защото иначе той щеше да дойде тука преди тебе. Както и да е… А сега, като си почина вече, кажи какво става в града.

– Ще ви пошепна поверително – каза Пратеника. Той сложи ръце до устата си като фуния и се приближи до самото ухо на Царя. На Алиса й стана малко неприятно, тъй като и тя искаше да чуе новините. Но вместо да пошепне, Пратеника изрева с всички сили:

– Пак почнаха!!!

– Това ли наричаш шепнене?! – извика клетият Цар, като подскочи разтреперан. – Ако повториш такова нещо, ще те смажа от бой! Ревът ти прониза главата ми от единия край до другия като земетресение!

„Трябва да е било много късо земетресение“ – помисли Алиса.

– Кои почнаха пак? – се осмели да запита тя.

– Как! Ами че Лъва и Еднорога, разбира се! – каза Царя.

– Да се бият за короната ли?

– Естествено – каза Царя. – И най-смешното е, че цялата работа е за моята корона. Да изтичаме да ги видим!

Докато тичаха, Алиса си повтаряше думите на старата песен:

Лъва и Еднорога
за царската корона
бой водеха – беда!

Подгони Еднорога
лъва със стъпка строга
все около града.

Едни им дават пита,
чер хляб поднася други,
а трети – баклава.

Тъй всички се опитват
от тез юнаци луди
града да отърват.

Но гостите незвани
нехаеха. Тогава
решиха друго в миг:

забиха барабани
и от шума веднага
избягаха те с вик.

– Който… от тях… победи… ще получи ли… короната? – попита Алиса доколкото можеше, защото се беше запъхтяла от тичането.

– Мила моя, разбира се, не! – каза Царя. – Каква мисъл!

– Искате ли… да бъдете… тъй добър… да спрете… един… миг – изпъшка Алиса, след като потича още малко – да си… поема… дъха…

– Аз съм тъй добър – каза Царя, – но не съм толкова силен. Как мога да спра един миг, когато той върви тъй ужасно бързо? Все едно да се опиташ да спреш един Беготрон!

На Алиса не й достигна дъх да отговори. Затова те тичаха мълчаливо, докато стигнаха пред една голяма тълпа, в средата на която се биеха Лъва и Еднорога. Те бяха обвити в гъст облак прах и отначало Алиса не можа да различи кой кой е. Но скоро тя успя да познае Еднорога по неговия рог.

Те бяха застанали близо до Сата, другия Пратеник, който наблюдаваше борбата с чаша чай в едната ръка и филия хляб с масло в другата.

– Той току-що излезе от затвора, а не си беше допил чая, когато го затвориха – пошепна Сая на Алиса. – В затвора им дават само мидени черупки, така че той е много гладен и жаден. Как си, мило дете? – продължи той, като прегърна нежно Сата.

Сата се огледа, поклати глава и продължи да яде.

– Беше ли щастлив в затвора, мило дете? – каза Сая.

Сата се огледа пак и този път няколко сълзи се търкулнаха по бузите му, но той не каза нито дума.

– Не можеш ли да говориш? – извика нетърпеливо Сая.

Но Сата продължи да дъвче и отпи още малко чай.

– Ще говориш ли? – извика Царя. – Как върви борбата?

Сата направи отчаяно усилие и като глътна един голям залък хляб с масло, каза глухо:

– Много добре. Всеки от тях е свалил досега другия около осемдесет и седем пъти.

– Тогава мисля, че скоро ще им раздадат белия и черния хляб? – се реши да запита Алиса.

– Той е вече приготвен – каза Сата. – Аз ям от него.

Тъкмо тогава борбата между Лъва и Еднорога спря, защото Царя извика:

– Разрешават се десет минути почивка за закуска!

Сая и Сата се заловиха за работа: донесоха табли с бял и черен хляб. Алиса взе една филия да опита, но хлябът беше много сух.

– Не вярвам да продължават да се бият днеска – каза Царя на Сата. – Иди кажи на барабаните да почват.

Сая се отдалечи, подскачайки като скакалец.

Известно време Алиса го наблюдаваше мълчаливо. Изведнъж лицето й светна:

– Вижте, вижте! – извика тя и посочи с пръст. – Ето, Бялата Царица тича през полето. Тя излетя от гората, ей оттам… Колко бързо тичат тези царици!

– Сигурно я е подгонил някой неприятел – каза Царя, без дори да я погледне. – Тази гора е пълна с неприятели.

– Няма ли да й се притечете на помощ? – запита Алиса учудена, че той гледа толкова спокойно на положението.

– Съвсем излишно – отвърна Царя. – Тя тича ужасно бързо. Да се опиташ да я хванеш е все едно да искаш да хванеш някой Беготрон. Но аз ще си взема бележка за този случай, ако искаш. Мило, добро същество е тя. – Той си повтаряше тихо последните думи, докато отваряше бележника си. – Същество с две „т“ ли се пишеше?

В този миг до тях се приближи небрежно Еднорога с ръце в джобовете.

– Този път бях по-добър от него, нали? – каза той на Царя, като го погледна мимоходом.

– Малко, да – отвърна нервно Царя. – Но не трябваше да го удряш с рога си, знаеш.

– Не го заболя – каза небрежно Еднорога и тъкмо се готвеше да отмине, погледът му падна върху Алиса. Той се обърна в миг и започна да

я разглежда с най-дълбоко отвращение.

– Какво е това? – каза той най-после.

– Това е дете! – отговори с готовност Сая и застана пред Алиса, за да я представи, като протегна ръце към нея, в държавническа поза. – Намерихме го днеска. То е съвсем истинско, само че два пъти по-голямо.

– Винаги съм вярвал, че съществуват легендарни чудовища! – каза Еднорога. – Живо ли е?

– То може да говори! – отвърна тържествено Сая.

Еднорога погледна сънливо Алиса и каза:

– Говори, дете!

Алиса се усмихна и заговори:

– Знаете ли, и аз винаги съм си мислила, че Еднорозите са легендарни чудовища. Никога не бях виждала жив Еднорог.

– Е, сега, когато се видяхме един друг – каза Еднорога, – ако ти повярваш в мене, и аз ще повярвам в тебе. Съгласна ли си?

– Да, щом искате – отвърна Алиса.

– Хайде, дай баклавата, старче! – рече Еднорога, като се обърна към Царя. – Омръзна ми вече твоят черен хляб.

– Разбира се, разбира се – промърмори Царя и кимна на Сая. – Отвори торбата – пошепна той. – Бърже! Не тази, тя е пълна със сено!

Сая извади от торбата много голямо парче баклава и го подаде на Алиса да го подържи, докато той извади голяма чиния и нож. Как излязоха от малката торба всички тези неща, Алиса не можа да разбере. „Същински фокус!“ – помисли си тя.

През това време при тях дойде и Лъва. Той изглеждаше уморен и сънлив. Очите му бяха полуотворени.

– Какво е това? – каза той, като погледна лениво Алиса. Той говореше с дълбок, кух глас, който звучеше като камбана.

– Аха, какво е това! – извика живо Еднорога. – Никога не можеш да се сетиш. И аз не можах да позная!

Лъва погледна отегчено Алиса.

– Животно ли си… растение… или минерал…? – запита той, като се прозяваше след всяка дума.

– Това е легендарно чудовище! – извика Еднорога, преди Алиса да успее да отговори.

– Тогава раздай баклавата, Чудовище – каза Лъва, излегна се на земята и облегна брада на лапите си. – Сядайте и вие двамата! – обърна се той към Царя и Еднорога. – И честно ще делиш сладкиша, знаеш!

На Царя решително не му беше удобно, задето трябваше да седи

между двете грамадни същества. Но изглежда за него нямаше друго място.

– Каква битка можем да направим сега за короната! – каза Еднорога, като погледна лукаво към нея. Тя за малко не падна от главата на бедния Цар, толкова се разтрепери той.

– Лесно ще я спечеля – рече Лъва.

– Не съм толкова сигурен! – отвърна Еднорога.

– Как! Ами че аз те гоних около целия град, страхливецо! – отвърна гневно Лъва, като се надигна застрашително.

Царя се намеси, за да прекъсне спора. Той беше много нервен, гласът му трепереше.

– Около града ли? – запита той. – Доста дълъг път! През къде минахте: през стария мост или през пазара? Откъм стария мост изгледът е по-хубав.

– Не знам – изръмжа Лъва и се излегна пак на земята. – Беше се вдигнал голям прахоляк, та нищо не се виждаше. Колко бавно реже сладкиша Чудовището!

Алиса беше седнала на брега на едно поточе, сложила голямата чиния на скута си, и режеше бързо с ножа.

– Непоносимо нещо! – отговори тя на Лъва. (Алиса вече свикна да я наричат Чудовище.) – Няколко пъти вече го нарязвам на парчета, но те пак се съединяват!

– Не знаеш как се реже огледален сладкиш – забеляза Еднорога. – Най-напред го раздай, а после го нарежи!

Това изглеждаше глупост, но Алиса стана покорно, поднесе чинията и баклавата сама се раздели на три парчета, докато я поднасяше.

– Сега я нарежи! – каза Еднорога, когато Алиса се върна на мястото си с празната чиния. – Чудовището даде на Лъва двойно по-голямо парче, отколкото на мене!

– Затова пък на себе си не е оставило нищо – каза Лъва. – Обичаш ли баклава, Чудовище?

Но преди Алиса да отговори, забиха барабаните.

Тя не можа да разбере откъде идва шумът. Той изпълни въздуха и забуча в главата ѝ така, че я оглуши съвсем. Ужасена, тя рипна, прескочи поточето и едва успя да забележи как Лъва и Еднорога скочиха сърдити, задето са им нарушили пиршеството, после тя падна на колене и запуши ушите си с ръце, за да не чува ужасния шум.

„Ако и това не ги изпъди от града – помисли Алиса, – нищо никога няма да ги изпъди!“

ОСМА ГЛАВА
„ТОВА Е МОЕ СОБСТВЕНО ИЗОБРЕТЕНИЕ“

След малко шумът започна бавно да замира. Настъпи пълна тишина и леко обезпокоена, Алиса вдигна глава. Не се виждаше никой. Първата й мисъл беше, че навярно е сънувала Лъва, Еднорога и тези странни Държавнически Пратеници. Но тука, пред краката и, се намираше голямата чиния, на която беше се опитвала да нареже сладкиша.

„Значи все пак не съм сънувала – си каза тя. – Освен… ако всички ние сме части от един и същи сън. Само че, надявам се, този сън го сънувам аз, а не Черния Цар. Не ми се ще да бъда част от съня на друг човек – продължи тя тъжно. – Много ми се иска да ида да го събудя, за да видя какво ще се случи.“

В този миг мислите й бяха прекъснати от силно възклицание:

– Хей, хей! Шех! – И един Конник, облечен в черна ризница, се зададе в галоп зад Алиса, размахвайки голям кол. Като стигна до нея, конят внезапно спря.

– Ти си моя пленница! – извика Конника и падна от коня.

Макар че се стресна, в момента Алиса се уплаши повече за него, отколкото за себе си, и дочака доста неспокойно Конника да се качи пак на коня. Щом се настани удобно на седлото, той започна:

– Ти си моя…

Но тук се зачу друг глас:

– Хей, хей! Шех!

Алиса се огледа изненадана, за да види новия неприятел. Сега това беше Белия Конник. Той дойде при Алиса и падна от коня си също като Черния Конник. После се изправи и двамата се оглеждаха известно време мълчаливо. Алиса поглеждаше учудено ту единия, ту другия.

– Тя е моя пленница, знаеш – каза най-сетне Черния Конник.

– Да, но после дойдох аз и я освободих – отговори Белия Конник.

– Добре, тогава трябва да се бием за нея – каза Черния Конник, взе шлема, който висеше на седлото му и имаше форма на конска глава, и го сложи на главата си.

– Разбира се, ти ще спазваш правилата на боя – каза Белия Конник, като слагаше своя шлем.

– Аз ги спазвам винаги – отговори Черния Конник. И те започнаха да се удрят с такова ожесточение, че Алиса избяга зад едно дърво от

страх да не я ударят.

„Чудно ми е какви ли са тия правила на боя – си казваше тя, като наблюдаваше битката, надничайки плахо от скривалището си. – Едно от правилата изглежда че е такова: когато единият Конник удари другия, сваля го от коня. А ако не го свали, другият сам пада. Друго правило е, че те държат копията си под мишници, като палячовци. И какъв шум вдигат, като падат! Също като че ли се търкалят маши и ръжени на тенекията пред камината. И колко са спокойни конете! Конниците падат и се качват отгоре им като на маси!“

Друго правило на боя, което Алиса не можа да забележи, се състоеше в това, че Конниците падаха винаги на главите си. И битката свърши, когато двамата паднаха един до друг. После те се изправиха, ръкуваха се, Черния Конник яхна коня си и изчезна в галоп.

– Славна победа, нали? – каза Белия Конник все още запъхтян.

– Не знам – отвърна колебливо Алиса. – Аз не искам да съм ничия пленница. Искам да стана Царица.

– Ще станеш, щом преминеш следващото поточе – каза Белия Конник. – Аз ще те изпратя през гората до полето, а после, знаеш, трябва да се върна: това е краят на моя ход.

– Много благодаря – каза Алиса. – Да ви помогна ли да си свалите шлема?

Очевидно тази задача беше свръх силите й. Но накрая Алиса успя да го издърпа от шлема му.

– Сега се диша по-свободно – каза Конника, като оправи с две ръце разчорлените си коси и обърна миловидното си лице и големите си кротки очи към Алиса. Тя си помисли, че никога през живота си не е виждала такъв странен воин.

Той беше облечен в тенекиена ризница, не по мярка, а през рамо беше окачил една дървена кутия с необикновена форма, чийто капак висеше. Алиса я огледа любопитно.

– Виждам, възхищаваш се от кутийката ми – каза дружелюбно Конника. – Тя е мое собствено изобретение, да си прибирам в нея дрехи и сандвичи. Виждаш ли, аз я нося обърната наопаки, за да не влиза в нея дъжд.

– Но нещата могат да изпадат – забеляза мило Алиса. – Не виждате ли, че капакът се е отворил?

– Не, не бях видял – каза Конника и сянка от досада премина по лицето му. – Значи всички неща са изпадали. И няма смисъл да нося кутията празна.

Като каза това, той я развърза и тъкмо щеше да я захвърли в храстите, когато внезапна мисъл сякаш проблесна в главата му и той закачи кутията грижливо на едно дърво.

– Можеш ли да се сетиш защо я закачих тука? – попита той.

Алиса поклати глава.

– Надявам се, че може да се завъдят в нея пчели. Тогава ще си събирам мед.

– Но вие имате нещо като кошер, закачен на седлото – каза Алиса.

– Да, това е много хубав кошер – отвърна Конника недоволно. – От най-добрия вид. Само че нито една пчела не се е приближила до него. Другото нещо пък, което е закачено, е капан. Предполагам, че мишките пъдят пчелите или пчелите пъдят мишките, не знам кое от двете.

– Тъкмо се чудех защо ви е този капан. Не е много за вярване, че на гърба на коня ще се завъди някоя мишка.

– Не е много за вярване може би – каза Конника. – Но ако би се завъдила, не искам да ми тича наоколо.

– Виждаш ли – продължи той след кратко мълчание. – Човек трябва да предвижда всичко. Затова конят ми има толкова шипове на глезените си.

– За какво са пък те? – запита любопитно Алиса.

– За да го пазят от ухапване на акули – отговори Конника. – Това е мое собствено изобретение. А сега помогни ми. Аз ще дойде с тебе до края на гората… За какво ли е тази чиния?

– Да се слага в нея сладкиш – каза Алиса.

– Ще направим добре да я вземем с нас – рече Конника. – Тя ще ни потрябва, ако намерим по пътя някой сладкиш. Помогни ми да я сложа в тази торба.

Това трая доста дълго, въпреки че Алиса държеше торбата широко отворена, защото Белия Конник се показа много несръчен, като слагаше в нея чинията. Първите два-три пъти той сам падна в торбата.

– Много е тясна, знаеш – каза той, когато най-после напъха чинията. – Пък и в нея има много свещници.

Конника закачи торбата на седлото, което беше отрупано с китки моркови, маши, лопати, ръжени и много други неща.

– Надявам се, че косите ти са здраво закрепени за главата – продължи той, когато се приготвиха да тръгнат.

– Като на всички хора – отвърна усмихнато Алиса.

– Съвсем недостатъчно! – каза загрижено Конника. Знаеш, вятърът по тия места е много силен. Силен е като супа.

– Изнамерил ли сте начин да запазвате косите от отвяване? – запита Алиса.

– Още не съм – каза Конника. – Но имам начин да ги предпазвам от падане.

– Много искам да го чуя.

– Първо вземаш една пръчка – каза Конника. – После я слагаш изправена на главата си и завързваш косите си около нея, като дръвче. Причината, поради която косите падат, е, че висят надолу: нещата никога не падат нагоре, знаеш. Разбра, нали? Това е мое собствено изобретение. Можеш да го изпробваш, ако искаш.

„Надали е много удобно“ – помисли Алиса. Няколко минути тя вървеше мълчаливо, учудена от изобретението. От време на време се спираше, за да помага на нещастния Конник, който решително не беше добър ездач.

Когато конят спираше (а това се случваше много често), той падаше напред. А щом конят тръгнеше (той тръгваше доста внезапно), Конника падаше назад. Иначе той яздеше доста добре, само че имаше навик от време на време да пада настрани. И тъй като падаше обикновено към страната, където вървеше Алиса, тя скоро разбра, че най-умното е да не върви твърде близо до коня.

– Струва ми се, че нямате голяма практика в язденето – се осмели да забележи тя, като му помагаше да се вдигне от петото падане.

– Какво те накара да кажеш това? – запита той, като се вкопчи с едната ръка в задната част на седлото и се хвана за косата на Алиса с другата, за да не падне на обратната страна.

– Защото хората, които имат повече практика в язденето, не падат толкова често – каза тя.

– Аз имам много голяма практика – каза Конника съвсем сериозно. – Извънредно голяма практика!

– Вярно ли? – каза Алиса. Тя не намери нищо друго да отговори, но каза това колкото се можеше по-искрено. След това те повървяха известно време мълчаливо. Конника беше затворил очи и си мърмореше нещо, а Алиса очакваше тревожно следващото му падане.

– Великото ездаческо изкуство – започна внезапно Конника с висок глас, като ръкомахаше с дясната си ръка – се състои в това да умееш да пазиш… – Тука изречението свърши толкова внезапно, колкото внезапно беше почнало, тъй като Конника падна тежко на главата си тъкмо на пътеката пред Алиса. Този път тя се уплаши не на шега и каза загрижено, като го вдигаше:

– Надявам се, че не сте си счупил някоя кост?

– Нито една, за която заслужава да се говори – отвърна Конника, сякаш за него беше без значение, ако си счупи две-три по-малки – …Великото ездаческо изкуство, както казах, се състои в това да умееш да пазиш равновесие. Така, знаеш…

Той пусна юздите и разпери ръце, за да обясни на Алиса какво иска да каже. В същия миг падна на гърба си точно под краката на коня.

– Извънредно голяма практика – продължи да повтаря той през цялото време, докато Алиса се мъчеше да го изправи на крака. – Извънредно голяма практика!

– Това е вече съвсем смешно! – извика Алиса, защото този път изгуби търпение. – На вас ви трябва дървен кон на колелца. Това ви трябва!

– По-гладко ли вози той? – запита Конника с голям интерес, като прегърна шията на коня, за да се предпази от ново падане.

– Много по-гладко от жив кон – отговори Алиса и изхълца от смях, макар че се помъчи с всички сили да го спре.

– Ще си купя един – каза си замислено Конника. – Един или два. Няколко.

Настъпи кратко мълчание. После Конника продължи:

– Много ме бива да измислям разни неща. Ти например сигурно забеляза, като ме вдигаше последния път, че бях много дълбоко замислен.

– Да, бяхте доста тъжен – отвърна Алиса.

– А знаеш ли защо? Тъкмо тогава измислях нов начин за прескачане през стобор. Искаш ли да ти го кажа?

– Много искам – отвърна учтиво Алиса.

– Ще ти обясня как ми дойде на ума – каза Конника. – Виждаш ли, аз си казах: единствената мъчнотия тука е с краката, защото главата е висока, колкото трябва. И така, поставям най-напред главата си на стобора. Тогава главата е на нужната височина. После заставам на главата си. Тогава и краката са на нужната височина. После естествено преминавам от другата страна, знаеш.

– Е, да, предполагам, че като направите всичко това, ще прескочите стобора – каза замислено Алиса. – Но не ви ли се струва, че ще е доста трудно?

– Още не съм опитвал – отвърна важно Конника, – така че не мога да кажа положително. Но май ще бъде наистина малко трудно.

Той изглеждаше толкова смутен, че Алиса побърза да промени разговора.

– Какъв необикновен шлем имате! – каза тя любезно. – И той ли е ваше изобретение?

Конника погледна гордо шлема си, който висеше на седлото.

– Да – каза той. – Но аз съм измислил друг, по-добър, като фуния. Когато го нося, ако падна от коня, той пада винаги пръв на земята, така че самият аз падам много малко… Разбира се, има опасност да падна вътре в него. Това ми се случи веднъж и най-лошото беше, че преди да успея да изляза от него, другият Бял Конник дойде и си го сложи на главата. Той помисли, че е неговият собствен шлем.

Като казваше тези думи, Конника имаше такъв тържествен израз, че Алиса не посмя да се засмее.

– Навярно сте го ударили – каза тя с треперещ глас, – като сте паднал на главата му.

– Наистина трябва да съм го ударил – отговори Конника важно. – После той свали шлема, но минаха часове и часове, докато ме измъкне от него. Аз бях като… светкавица, знаеш.

– Само че вашата бързина е била по-друга – забеляза Алиса.

Конника поклати глава.

– Аз се движех с всички видове бързина, уверявам те! – рече той. Като каза това, той разпери оживено ръце и моментално падна от коня с главата надолу в един дълбок трап.

Алиса изтича до края на трапа, за да види какво е станало с Конника. Тя беше доста изненадана от падането, защото известно време той се беше държал доста добре на седлото, и тя се уплаши, че този път наистина е пострадал. Но макар че не можеше да види нищо друго освен подметките му, тя се успокои, като го чу да казва с обикновения си глас:

– Всякакъв вид бързина – повтаряше той. – Но крайно неразумно бе от негова страна да слага на главата си шлем на чужд човек, и то със самия човек в шлема!

– Как можете да говорите толкова спокойно с главата надолу? – запита Алиса, като го дърпаше за краката и го изтегли най-после върху една купчина пръст.

Конника я погледна, учуден от въпроса.

– Какво значение има къде се намира тялото ми? – каза той. – Умът ми продължава да работи нормално. Всъщност колкото съм по надолу с главата, толкова повече нови неща изобретявам… Да ти кажа най-умното нещо, което съм измислил досега – продължи той след кратко мълчание. – Това беше един сладкиш през време на яденето.

– Той се прави за да се яде веднага ли? – запита Алиса. – Наистина

много бърз начин за правене на сладкиш.

– Не, не за ядене веднага – каза Конника бавно и замислено. – Разбира се, не за ядене веднага.

– Тогава може би за следващия ден? Мисля, че не е добре да се ядат два десерта на едно ядене.

– Не, не за следващия ден – повтори Конника. – Не за следващия ден. Всъщност – продължи той, като навеждаше все повече глава и снишаваше все повече глас – аз не вярвам, че този сладкиш ще бъде направен някога. Но това беше чуден сладкиш, измислен от мене.

– От какво искахте да го правите? – запита Алиса, като се надяваше, че ще го ободри, тъй като бедният Конник изглеждаше много потиснат.

– Най-напред от попивателна хартия – отвърна пресипнало Конника.

– Надали ще бъде много вкусно – забеляза плахо Алиса.

– Не много, ако сложиш само хартия – прекъсна я той сърдито. – Но не можеш да си представиш какво нещо става, като смесиш и други работи, като например барут и червен восък. А сега трябва да те оставя.

Те бяха стигнали до края на гората.

Алиса гледаше озадачено. Тя мислеше за сладкиша.

– Ти си тъжна – каза тревожно Конника. – Чакай да ти изпея една песен, за да те ободря.

– Много ли е дълга? – запита Алиса, защото беше слушала този ден твърде много стихотворения.

– Дълга е – отговори Конника. – Но е много, много хубава. Всеки, който ме е слушал да я пее, или се просълзява, или…

– Или какво? – запита Алиса, защото Конника внезапно млъкна.

– Или не се просълзява, знаеш. Името на песента се казва „Очите на рибата“.

– Аха, това е името на песента, нали? – каза Алиса, която се опита да покаже интерес.

– Не, ти не разбираш – отвърна Конника и я погледна малко разочаровано. – Песента само се казва така. А истинското й име е „Старият, старият човек“.

– Значи трябваше да кажа „така се нарича песента“, нали? – поправи се Алиса.

– Не, не трябваше. Това е съвсем друго нещо! Песента се нарича „Начини и средства“, но тя само се нарича така, знаеш.

– Е, каква е тогава песента? – запита Алиса, която този път беше

съвсем объркана.

– Тъкмо това исках да ти кажа – рече Конника. – Песента всъщност е „Един седящ на стобора“ и мелодията е мое собствено изобретение.

Като каза това, той спря коня и отпусна поводите на врата му. После, отмервайки бавно такта с една ръка, с нежна усмивка, която осветяваше милото му глупавичко лице, сякаш сам се радваше на мелодията, той започна.

От всички чудни неща, които Алиса беше видяла през време на пътуването си из Огледалния свят, това беше едно, което тя си спомняше най-ясно. Много години по-късно, тя виждаше отново, сякаш се беше случило вчера, цялата сцена: кротките очи и милата усмивка на Конника, залязващото слънце, което светеше през косата му и хвърляше ослепителни огнени отблясъци по ризницата му, коня, който пристъпваше бавно, с отпуснати поводи на шията и късаше тревата под краката си, тъмните сенки на дърветата отзад – всичко това й се струваше като картина, когато облегната на едно дърво, с длан над очите, тя наблюдаваше странната двойка и слушаше в полусън тъжната мелодия на песента.

„Само че мелодията не е негово собствено изобретение“ – си каза тя. – Това е песента „Аз ти дадох всичко, повече не мога“.

Тя стоеше неподвижно и слушаше много внимателно, но нито една сълза не потече от очите й.

Ще ти, разкажа туй, което мога,
и разказът не ще да е голям.
Видях аз старец във дълбока старост,
приседнал сгърбен на един стобор.

– Ти кой си, о, старик? – запитах строго. –
И от какво прехранваш се, кажи! –
и отговорът мина през главата ми,
както вода минава през решето.

Той каза: – Пеперуди аз ловя,
които спят по класовете житни; –
от тях приготвям банички с месо,
по улиците ги продавам лесно.

Продавам ги на хора – каза той, –
които плуват в бурните морета.
По този начин хляба си изкарвам.

За бога, подарете две пари.

Но аз замислях умен план,
със който мустаците да боядисвам жълти
и да ги крия зад ветрило пъстро,
да ги не вижда никой в нощ и ден.

И без да мога аз да отговоря на туй,
което старецът каза, извиках:
– Хайде, казвай как живееш! –
и пляснах го по голата глава.

Със нежен глас той разказа поде пак
и каза: – Вярно, имам начин аз:
намеря ли планински ручей хладен,
запалвам го и гледам как гори.

От него правят после туй,
което наричат чисто масло за коси.
По две пари на мен ми дават
само за моя труд, за моите дела.

Но аз измислях начин бърз и чуден
да угоявам хората така,
че те да стават всеки ден по-тлъсти,
по-пълни, по-дебели, без пари.

Разтърсих го добре назад-напред,
лицето му докато посиня.
– Я казвай, как живееш! – аз извиках. –
И как я караш ти на този свят?

Той каза: – Аз ловя очи на риби
сред гъсти, буйни храсти и треви,
преработвам ги в копчета за дрехи
във тихата, безлунна, тъмна нощ.

Не ги продавам за блестящо злато,
нито за звънки сребърни пари,
продавам ги за медни две грошлета
и девет скоро с тях печеля аз.

Друг път копая пресни кифли с масло,
или залагам примки за хайвер.
Понявга ровя хълмове тревисти,
намирам от файтони колела.

Тъй някак си – той ми намигна леко –
печеля аз богатство и пари.
И с радост бих си пийнал, господарю,
за здравето ви чашки две и три.

Тоз път го чух, защото тъкмо вече
привършил бях аз плана си велик –
да пазя от ръжда мостове яки,
във вино като ги сваря за миг.

Благодарих му много аз, задето
ми каза как изкарва си пари
и главно, че готов е да си пийне
за здравето ми чашки две и три.

И днес, когато аз случайно пъхна
в лепилото големия си пръст
или глупашки десен крак напъхам
в обувка лява, остра като шип,

или пък на крака ми падне
страшно голяма тежест, камък или чук,
аз се разплаквам, тъй като си спомням
за оня старец непознат.

Със нежен израз, бавен говор,
с коси по-бели от снега,
с лице като на черна врана,
с очи от пламък или дим.

Разсеян в своята тежка гора
люлеещ се насам-натам,
мърморещ нещо неразбрано,
суетата пълни със тесто.

И който като вол сумтеше
в оназ далечна чудна вечер –

старик на дървен, стар стобор.

Когато Конника изпя последните думи на баладата, той хвана поводите и обърна главата на коня към пътя, по който бяха дошли.

– Трябва да преминеш само няколко метра – каза той – надолу по хълма, после през онова поточе и ще станеш Царица… Но ти ще почакаш, докато си отида, нали? – прибави той, тъй като Алиса обърна нетърпеливо поглед към посоката, която Конника й беше показал. – Няма да се бавя. Почакай и ми помахай с кърпичка, като стигна до онзи завой на пътя. Мисля, че това ще ми вдъхне смелост, знаеш.

– Ще почакам, разбира се – каза Алиса. – И много ви благодаря, че дойдохте с мене толкова далеч и… за песента, тя много ми хареса.

– Дано да е тъй – отговори Конника с известно съмнение в гласа. – Но ти не плака толкова, колкото предполагах.

И така, те се ръкуваха, после Конника пое бавно по пътя през гората.

„Предполагам, че скоро ще го видя как ще изчезне – си каза Алиса, като гледаше след него. – Ето го, изчезна! Падна точно на главата си, както обикновено! Но доста лесно се качи сам на коня! Навярно защото по него има накичели толкова много неща…“

Така тя продължи да си говори, като наблюдаваше коня, който вървеше лениво по пътя, и Конника, който падаше ту на едната, ту на другата страна. След четвъртото или петото падане той стигна до завоя.

Алиса му помаха с кърпичка и почака, докато се изгуби.

„Надявам се, че това го ободри – каза тя, като тичаше надолу по хълма. – А сега – напред към последното поточе и после ще стана Царица! Колко величествено звучи това!“

След няколко крачки тя дойде до брега на поточето.

– Най-сетне Осмия Квадрат! – извика тя, като прескочи поточето и се отпусна да си почине на една полянка с малки цветни лехички тук и там, и трева, мека като мъх. – О, колко се радвам, че най-после съм тука! Но какво е това на главата ми? – извика тя смаяна, като вдигна ръце към нещо много тежко, което усети на главата си. – Как е дошло то на главата ми, без да разбера? – си каза тя, като го вдигна и го сложи на скута си, за да види какво е то.

Беше златна корона.

ДЕВЕТА ГЛАВА
ЦАРИЦА АЛИСА

– Не, това е великолепно! – каза Алиса. – Никога не съм очаквала, че толкова скоро ще стана Царица… И аз ще ви кажа, ваше величество, че никак – продължи тя строго (тя винаги беше много доволна, когато можеше да се скара на себе си), – вече никак не ви прилича да се търкаляте така по тревата! Цариците трябва да се държат с достойнство, знаеш!

Тя се изправи и започна да се разхожда като вдървена, понеже се страхуваше да не й падне короната. Но скоро се утеши с мисълта, че тука няма кой да я види.

„И ако аз наистина съм Царица – си каза тя, като седна пак, – ще успея да се държа като Царица, когато му дойде времето."

Всичко тука се случваше по такъв странен начин, че Алиса никак не се учуди, като видя Черната Царица и Бялата Царица, седнали от двете й страни. На Алиса много се искаше да ги попита как са дошли тука, но се боеше, че няма да е възпитано. „Все Пак няма да бъде зле – помисли тя – да знам дали играта вече е свършила".

– Моля ви се, бихте ли ми казали… – започна тя, като погледна срамежливо Черната Царица.

– Говори само, когато ти заговорят – прекъсна я остро Царицата.

– Но ако всички спазват това правило – каза Алиса, която винаги беше готова да поспори – и ако вие говорите само, когато ви заговорят, а другите хора чакат вие да почнете, тогава никой никога няма да каже нищо, така че…

– Смешно! – извика Царицата. – Какво, не знаеш ли, дете… – Тука тя млъкна, смръщи вежди и като помисли малко, внезапно промени разговора: – Какво искаше да кажеш с това „ако аз наистина съм Царица"? Какво право имаш да се наричаш така? Ти не можеш да станеш Царица, знаеш, ако не издържиш изпита. И колкото по-скоро започнем, толкова по-добре.

– Аз казах само „ако" – се оправда горката Алиса с жален глас.

Двете Царици се спогледаха и Черната Царица забеляза, като потръпна:

– Тя твърди, че била казала само „ако"…

– Но тя каза много повече думи! – изпъшка Бялата Царица, като

кършеше пръсти. – О, много, много повече!

– Ти наистина каза не само „ако“, а много повече думи – каза Черната Царица на Алиса. – Говори винаги истината, мисли, преди да говориш, и си записвай после, каквото си казала.

– Аз наистина не мислех… – започна Алиса, но Черната Царица я прекъсна нетърпеливо.

– Това е най-лошото! Ти трябва да мислиш! Каква е, според тебе, ползата от едно дете без никаква мисъл? Даже в една играчка има някаква мисъл, а едно дете е много по-важно нещо от играчка, надявам се. Ти не можеш да отречеш това, дори ако се опиташ с две ръце.

– Аз не отричам нещата с ръце – забеляза Алиса.

– Никой не казва, че правиш това – отвърна Черната Царица. – Аз казах, че няма да успееш, дори ако опиташ.

– Тя е в такова състояние – каза Бялата Царица, – че иска да отрече нещо, само че не знае какво!

– Лош, порочен характер! – забеляза Черната Царица.

За известно време настъпи неудобно мълчание. Черната Царица го наруши и каза на Бялата Царица:

– Каня ви на вечерята, която Алиса дава тази вечер.

Бялата Царица се усмихна слабо и каза:

– А аз каня вас.

– Изобщо не знаех, че давам вечеря днеска – каза Алиса. – Но ако аз давам вечеря, мисля, че аз трябва да каня гостите си.

– Ние ти даваме възможност да направиш това – забеляза Черната Царица. – Но смея да кажа, че ти не си вземала достатъчно уроци по добро държане.

– Доброто държане не се учи с уроци – каза Алиса. – Уроците ви учат да събирате и други такива неща.

– Знаеш ли да събираш? – запита Бялата Царица. – Колко прави едно и едно и едно и едно и едно и едно и едно и едно и едно и едно?

– Не знам – отвърна Алиса. – Обърках сметката.

– Тя не знае събиране – заяви Черната Царица. – Знаеш ли изваждане? Извади девет от осем.

– Девет от осем… не може да се извади, знаете – отговори без колебание Алиса. – Но…

– Тя не знае изваждане – каза Бялата Царица. – Знаеш ли целене? Раздели един хляб с един нож. Какъв е отговорът?

– Предполагам… – започна Алиса, но Черната Царица отговори вместо нея:

– Филии хляб с масло, разбира се. Опитай друго изваждане: извади един кокал от едно куче. Какво остава?

Алиса започна да размишлява.

– Кокалът, разбира се, няма да остане, щом ще го взема… И кучето няма да остане, то ще дойде да ме ухапе… а тогава сигурно и аз няма да остана…

– Значи, според тебе, нищо не остава? – запита Черната Царица.

– Мисля, че това е отговорът.

– Грешно, както обикновено – каза Черната Царица. – Ще остане каишката на кучето.

– Не разбирам, как…

– Слушай внимателно! – извика Черната Царица. – Кучето нали ще загуби каишката си?

– Може би – отвърна колебливо Алиса.

– Е, щом е тъй, когато кучето си отиде, каишката му ще остане – извика тържествуваща Царицата.

Алиса каза колкото можеше по-сериозно:

– Тука може да има различни решения. – Но тя си помисли в същото време: „Какви ужасни глупости приказваме!“

– Тя изобщо не знае аритметичните действия! – казаха Цариците тържествено в един глас.

– А знаете ли вие аритметичните действия? – каза Алиса, като се обърна неочаквано към Бялата Царица, защото я хвана яд, че я изкараха слаба по аритметика.

Царицата въздъхна и затвори очи.

– Аз мога да събирам – каза тя, – ако ми дадеш много време. Но не мога да изваждам в никакъв случай.

– Ти, разбира се, знаеш азбуката? – каза черната Царица.

– Естествено – отговори Алиса.

– И аз я знам – пошепна Бялата Царица. – Ние често ще си я казваме заедно, миличка. А сега ще ти кажа една тайна: аз мога да чета думи от по една буква! Не е ли чудесно това? Но не се отчайвай. И ти ще се научиш да четеш някой ден.

Тука Черната Царица започна пак:

– Знаеш ли да отговаряш на практични въпроси? Как се жъне?

– Знам! – извика живо Алиса. – Вземате коса…

– Откъде вземаш косата? От мъжка или от женска глава?

– Косата не се взема от глава – отговори Алиса. – Тя трябва да бъде остра.

– Значи, според тебе, меката коса не върши работа? С какво ще я наточиш? Недей оставя толкова неясни неща.

– Повей й на главата – каза Бялата Царица тревожно. – Тя има огън, защото трябваше да мисли толкова много.

Двете Царици се заловиха за работа и започнаха да й веят с китки листа, въпреки, че тя ги молеше да престанат, понеже й разрошват косата.

– Сега вече дойде на себе си – каза Черната Царица. – Знаеш ли чужди езици? Преведи на френски „фидъл-ди-ди“!

– „фидъл-ди-ди“ не значи нищо – отговори важно Алиса.

– Кой казва, че значи? – отвърна Черната Царица.

Алиса помисли, че най-после е намерила начин да излезе от затруднението.

– Ако ми кажете на какъв език е „фидъл-ди-ди“, аз ще ви го преведа на френски! – извика тя тържествуващо.

Но Черната Царица се дръпна важно и каза:

– Човек не се пазари никога с Царици!

„Бих желала Царици никога да не задават въпроси!“ – помисли Алиса.

– Нека не се караме – каза Бялата Царица тревожно. – Каква е причината за светкавицата?

– Причината за светкавицата – каза решително Алиса, защото беше уверена, че знае – е гърмът… Не, не! – поправи се тя бързо. – Исках да кажа обратното.

– Вече е късно да се поправяш – каза Черната Царица. – Щом веднъж кажеш нещо, то остава и ти трябва да си теглиш последствията от това.

– Което ми спомня – каза Бялата Царица, като наведе очи и започна да хваща и да пуща нервно ръцете си, – че ние преживяхме такава гръмотевична буря миналия вторник… искам да кажа, през един от последните няколко вторника, знаеш.

Алиса се озадачи.

– В нашата страна – каза тя – ние имаме седем различни дни всяка седмица, а не по няколко наведнъж.

Черната Царица каза:

– Вие трябва да сте много бедни във вашата страна. Тука у нас, ние имаме често по два или три дни и нощи наведнъж. Понякога през зимата ние нареждаме даже по пет нощи наведнъж, за да е по-топло.

– Че пет нощи по-топли ли са от една нощ? – осмели се да запита

Алиса.

– Разбира се, пет пъти по-топли.

– Но те могат да бъдат и пет пъти по-студени, също…

– Правилно! – извика Черната Царица. – Пет пъти по-топли и пет пъти по-студени. Точно както аз съм пет пъти по-богата от тебе и пет пъти по-умна!

Алиса въздъхна и се отказа да разговаря. „Това е като гатанка, която няма отговор!“ – помисли тя.

– И Хъмпти-Дъмпти видя бурята – продължи Бялата Царица с нисък глас, сякаш говореше на себе си. – Той дойде пред вратата с отвертка…

– Какво искаше? – запита Черната Царица.

– Каза, че искал да влезе – продължи Бялата Царица, – защото търсел един хипопотам. Но пък как се случи, че в къщи нямаше хипопотами онази заран.

– А обикновено има ли? – запита учудено Алиса.

– Да, но само в четвъртъците – отвърна Царицата.

– Знам защо е дошъл – каза Алиса: – Искал е да накаже рибите, защото…

Тука Бялата Царица започна пак:

– Не можеш да си представиш каква гръмотевична буря беше! („Тя изобщо не може да си представя“ – забеляза Черната Царица.) Отнесе една част от покрива и толкова много гърмове нападаха вътре и се търкаляха по стаята, и се удряха по масите и по нещата… Толкова се уплаших, че не можах да си спомня собственото име!

Алиса си помисли: „Аз никога не бих се опитвала да си спомня името, ако се намеря в такова опасно положение. Пък и какъв смисъл има да си спомням името?“ Но тя не каза това гласно от страх да не обиди горката Царица.

– Ваше величество, трябва да я извините – каза Черната Царица на Алиса, като взе едната ръка на Бялата Царица и я потупа леко. – Тя не е лоша, само че винаги говори глупости.

Бялата Царица погледна срамежливо Алиса, която усети, че трябва да ѝ каже нещо мило, но не можа да измисли нищо в момента.

– Тя не е получила добро възпитание – продължи Черната Царица. – Но е необикновено добра по характер! Потупай я по главата и ще видиш колко доволна ще бъде! – Но Алиса не се реши да направи това.

– Малко нежност… и ако ѝ навиеш косата на книжки… ще видиш колко щастлива ще се почувства…

Бялата Царица въздъхна дълбоко и облегна глава на Алисиното рамо.

– Толкова ми се спи!… – прошепна тя.

– Уморена е, бедното същество! – каза Черната Царица. – Погали я по косите, дай й нощната си шапчица и й изпей една приспивна песен.

– Не съм си взела нощна шапчица – каза Алиса, като се опитваше да изпълни нареждането, – пък и не знам приспивни песни.

– Значи аз сама трябва да пея – каза Черната Царица и започна:

Наш, наш ми, госпожо,
във Алисиния скут!
Празникът не е дошъл ли?
Да подремнеме тогаз.
След това ще идем всички
на тържествения бал –
Черната Царица, Бялата
и Алиса ще е с нас.

– Сега знаеш думите – прибави тя, като облегна глава на другото рамо на Алиса. – Изпей я за мене. И на мене ми се приспа.

В следния момент двете Царици заспаха дълбоко и захъркаха силно.

– Какво ще правя сега? – възкликна Алиса, като се огледа озадачено, докато едната глава, а после другата се търкулнаха от раменете й, за да паднат тежко в скута й. – Сигурна съм, че досега не се е случвало на никого да пази две заспали царици едновременно! Никога, през цялата наша история, това не е било възможно, защото никога не е имало повече от една царица наведнъж. Хайде, събуждайте се, тежки създания! – продължи тя нетърпеливо. Но в отговор се зачу само сладко хъркане.

Хъркането ставаше все по-ясно и звучеше повече като песен. Найпосле Алиса успя да различи думите и се заслуша внимателно, така че не можа да разбере кога двете големи глави изчезнаха от скута й.

Тя стоеше пред една врата във форма на арка, над която бяха написани думите: „Царица Алиса“ с големи букви, а от двете страни на арката имаше два звънеца. На единия беше написано „Звънец за посетители“, а на другия – „Звънец за прислугата“.

„Ще почакам, докато свърши песента – помисли Алиса, – а после ще звънна на… на кой звънец трябва да звънна? – продължи тя твърде озадачена от надписите. – Аз не съм посетител, нито прислуга. Тука трябва да има един звънец, на който да пише «За Царицата», знаеш…“

В този миг вратата се открехна и едно същество с голяма човка подаде за миг глава и каза:

– Входът е забранен до по-идущата седмица! – После тръшна силно вратата.

Напразно звънеше и чукаше Алиса. Най-после един много стар Жабок, който седеше под едно дърво, стана и затътри крака към нея. Той беше облечен в светложълти дрехи и носеше огромни обуща.

– Какво има пък сега? – каза Жабока с дебел, прегракнал глас.

Алиса се обърна, готова да се скара на когото и да било.

– Къде е прислужникът, чиято работа е да отваря вратата? – започна тя ядосано.

– Коя врата? – запита Жабока. Алиса усети как се засилва ядът й от проточения му говор.

– Тази врата, разбира се! – викна тя.

Жабока погледна вратата с големите си тъпи очи, приближи се до нея и я поглади с пръст, сякаш искаше да провери дали боята пуща. След това погледна Алиса:

– Да отговаря вратата ли? – каза той. – Какво си я питала?

Той говореше толкова дрезгаво, че Алиса едва го разбираше.

– Не знам какво искате да кажете – отвърна тя.

– Аз говоря, струва ми се, човешки! – продължи Жабока. – Или си глуха? Какво си я питала?

– Нищо – отвърна нетърпеливо Алиса. – Чуках на нея.

– Не е трябвало, не е трябвало – промърмори Жабока. – Ядосваш я, знаеш. – После той ритна вратата с голямата си обувка. – Остави я на мира – избъбри той, като се упъти обратно към дървото – и тя също ще те остави на мира.

В този миг вратата се отвори бързо и се чу един тънък глас, който пееше:

Тъй продума Алиса в Огледалния свят:
– Имам скиптър в ръка, на главата корона!
Нека всички жители огледални отвред
да вечерят с Царичите Бяла, Черна и с мене.

И стотици гласове запяха в хор:

Напълнете си чашите бързо всички до края
и пръснете по масите чакъл и трески,

сложи котки в кафето и мишки във чая –
да живее Алиса двайсет пъти по три!

След това се зачу неясен шум от чукане на чаши и Алиса си помисли „Двайсет пъти по три прави шейсет. Дали ги брои някой?“

Настъпи мълчание и същият тънък гласец запя друг куплет:

– Огледални чеда, приближете до мен! Чест е тук да ме видите, да ме чуете, мисля и високо отличие на вечеря тоз ден да сте с двете Царици и с Царица Алиса.

И хорът запя пак:

Напълнете си чашите със сироп и мастило
или друго подобно прекрасно питие!
Смеси пясък във сайдера и вълна във виното,
да живее Алиса шейсет пъти по шест!

– Шейсет пъти по шест! – повтори отчаяна Алиса. – О, това няма да позволя в никакъв случай! По-добре да вляза веднага – продължи тя и влезе.

Когато се появи, настъпи мъртво мълчание. Алиса погледна тревожно голямата маса в залата и забеляза, че около нея седяха петдесетина различни същества: някои бяха животни, други – птици, а между тях имаше дори няколко цветя.

„Радвам се, че са дошли, без да чакат да ги поканя – помисли тя. – Никога нямаше да се сетя кои от тях трябва да поканя.“

На почетното място на масата имаше три кресла. Две от тях бяха заети от Черната и от Бялата Царица, а креслото помежду им беше празно. Алиса седна на него, като се чувствуваше доста неудобно сред мълчанието, и зачака някой да заговори. Най-после Черната Царица започна:

– Ти пропусна супата и рибата. Донесете бута!

И слугите поднесоха един овнешки бут пред Алиса, която се чудеше какво да прави с него, понеже никога не беше рязала бут.

– Ти като че ли си малко стеснена. Чакай да те запозная с този овнешки бут – каза Черната Царица. – Алиса – Бут. Бут – Алиса.

Бутът се изправи в чинията и се поклони леко на Алиса, а тя му върна поклона, като не знаеше дали да се уплаши или да се засмее.

– Да ви отрежа ли едно парче? – каза тя, като вдигна ножа и вилицата и погледна едната, после другата Царица.

– Разбира се, че не! – отвърна решително Черната Царица. – Не е възпитано да режеш някого, на когото си била представена. Вдигнете бута – И слугите отнесоха бута и донесоха на негово място голям сладкиш със сливи.

– Моля ви се, не ме запознавайте с този сладкиш – каза бързо Алиса, – иначе изобщо няма да мога да вечерям. Да ви дам ли малко сладкиш?

Но Черната Царица погледна намръщено и изръмжа:

– Сладкиш – Алиса. Алиса – Сладкиш. Изнесете сладкиша.

И слугите го изнесоха толкова бързо, че Алиса дори не можа да отговори на поклона му.

Все пак тя не разбираше защо Черната Царица има единствена право да заповядва тука. И за да опита, тя извика:

– Слуга, донеси обратно сладкиша!

Веднага сладкишът беше върнат обратно, сякаш по чудо. Той беше толкова голям, че Алиса се почувствува малко смутена пред него, също както пред бута. Все пак тя се насили да надвие смущението си, отряза едно парче и го подаде на Черната Царица.

– Какво безсрамие! – каза Сладкиша. – Искам да знам дали ще ти бъде приятно, ако някой отреже парче от теб, животно такова!

Сладкиша говореше с дебел, мазен глас и Алиса не можа нищо да отвърне. Тя само седеше и го гледаше зяпнала.

– Кажи нещо! – рече Черната Царица. – Смешно е да оставяш само Сладкиша да говори.

– Знаете ли, днес чух толкова много стихотворения – започна Алиса малко уплашена, като видя, че щом отвори уста, настъпи мъртва тишина и всички очи се впериха в нея. – И най-интересното беше, мисля, че във всяко стихотворение се разказваше, така или иначе, за риби. Знаете ли защо тука, във вашия свят, всички толкова обичат риби?

Тя каза това на Черната Царица, но отговорът беше доста далеч от нейния въпрос.

– Колкото се отнася до риби – каза тя бавно и тържествено, като сложи уста до ухото на Алиса, – нейно Бяло величество знае една хубава гатанка в стихове, пак за риби. Да я каже ли?

– Нейно Черно величество е много любезна, че си спомни това – пошепна Бялата Царица на другото ухо на Алиса, с глас, който приличаше на гугукане на гълъб. – Ще бъде такава наслада! Да я кажа ли?

– Да, моля – отвърна много учтиво Алиса. Бялата Царица се засмя от удоволствие и потупа Алиса по бузата. После започна:

Трябва най-напред да хванеш рибата.
Туй е лесно: всяко бебе може да я хване!
После трябва да се купи рибата.
Туй е лесно: всяко бебе може да я купи.

Я сега да сготвиш рибата!
Туй е лесно и ще трае само две минути.
Я сложи я във чинията!
Туй е лесно – тя е вече сложена.

Дай я тука да вечеряме!
Туй е лесно, да поставиш подноса на масата.
Я свали сега капака!
Ах, това е много мъчно, няма да успея.

Че залепнал той е здраво като със лепило
и държи капака стегнат здраво за съда.
Що е тука по-лесно, мила:
Рибата ли да откриеш или гатанката?

– Имаш една минута да помислиш и да кажеш отговора – рече Черната Царица. – През това време ние ще пием за твое здраве. За здравето на Царица Алиса! – извика тя високо и всички гости започнаха да пият, и то по доста чудноват начин: някои нахлупиха чашите върху главите си и ближеха питието, което се стичаше по лицата им. Други обърнаха шишетата и пиеха виното, както течеше от края на масата. А три същества (които приличаха на кенгуру) скочиха в чинията с печеното и започнаха да ближат соса, „също като прасета в корито“, помисли Алиса.

– Трябва да благодариш за пожеланията с тост – каза Черната Царица и се намръщи.

– Ние ще те поддържаме, знаеш – пошепна Бялата Царица, когато Алиса стана послушно, за да благодари. Тя беше малко уплашена.

– Много ви благодаря – пошепна тя в отговор, – но аз мога и без ваша помощ.

– Няма да я бъде! – каза Черната Царица решително. Затова Алиса се подчини почти доброволно.

(„А те така ме притискаха! – обясни тя по-късно, когато разказваше на сестра си историята на празника. – Мислех, че искат да ме смачкат!“)

И наистина, за Алиса беше много трудно да стои неподвижна, като държеше тоста, защото двете Царици я притискаха от двете страни

толкова силно, че я вдигаха във въздуха.

– Ставам, за да благодаря… – започна Алиса. Както говореше, тя се издигна доста високо над земята, но се улови за края на масата и успя пак да се смъкне.

– Пази се! – извика Бялата Царица, като хвана с две ръце Алиса за косите. – Ще се случи нещо!

Тогава (както Алиса описваше по-късно) в един миг се случиха разни неща. Всички свещи пораснаха до тавана и заприличаха на леха от тръстики с бенгалски огньове на върха.

Колкото за бутилките, всяка от тях взе по две чинии, които си сложи за криле, и с вилици вместо крака започнаха да летят на всички страни. „Те приличат съвсем на птици“ – си помисли Алиса, доколкото можеше да мисли в ужасната бърканица, която настъпи.

В този миг тя чу дрезгав смях до себе си и се обърна, за да види какво става с Бялата Царица. Но вместо Царицата на креслото седеше овнешкият бут.

– Аз съм тука! – извика един глас от супника и Алиса се обърна навреме, за да види доброто кръгло лице на Царицата, което й се усмихна за миг от края на супника и потъна в супата.

Не трябваше да се губи нито миг. Вече някои гости лежаха по чиниите, а супената лъжица вървеше по масата към Алиса и й правеше нетърпеливо знак да се махне от пътя.

– Не мога вече да търпя всичко това! – извика Алиса, скочи и дръпна покривката с две ръце. Веднага чинии, подноси, гости и свещници изпопадаха с трясък на пода.

– А пък тебе! – продължи Алиса, като се обърна гневно към Черната Царица, която смяташе за причина на цялата бъркотия… Но Царицата вече не седеше до нея. Тя внезапно се беше смалила като кукличка и качена на масата, гонеше лудешки собствения си шал, който се влачеше зад нея.

При всяко друго време Алиса би се учудила на това. Но сега беше твърде ядосана, за да се учудва на каквото и да било.

– А пък тебе – повтори тя, като хвана малкото същество тъкмо когато то прескачаше една паднала на масата бутилка – ще те превърна на коте, така да знаеш!

ДЕСЕТА ГЛАВА
ПРЕВРЪЩАНЕ

Както говореше това, тя вдигна дребосъчето от масата и започна да го клати напред-назад с всички сили.

Но Черната Царица не се противеше. Само лицето й стана много малко, очите й – големи и зелени, и както Алиса продължаваше да я разтърсва, тя започна да става по-къса, по-дебеличка, по-мекичка, по-кръгличка, и…

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА
СЪБУЖДАНЕ

и тя наистина се превърна накрая в коте.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА
КОЙ Е СЪНУВАЛ ТОВА?

– Ваше Черно величество, не трябва да мъркате толкова силно – каза Алиса, като потърка очи и се обърна към котето почтително, но с известна строгост. – Вие ме събудихте от един, о! толкова хубав сън! И ти беше през пялото време с мене, Кити, през цялото ми пътуване в Огледалния свят. Знаеш ли това, мила?

Котките имат много лош навик (забеляза веднъж Алиса): каквото и да им кажеш, само мъркат.

Ако мъркаха за „да“ и мяукаха за „не“ или имаха някакво друго подобно правило, казваше тя, тогава би могло да се води разговор. Но как можеш да разговаряш с някого, щом той казва винаги едно и също нещо?

В този случай котето само измърка и беше невъзможно да се разбере дали иска да каже „да“ или „не“.

И така Алиса потърси между шахматните фигури на масата и намери Черната Царица. После коленичи на килимчето пред камината и сложи Царицата и котето един срещу друг.

– Сега, Кити – извика тя, като плесна тържествуващо с ръце, – признай си, че ти се беше превърнала в нея?

(„Но котето не искаше да погледне Царицата – обясни тя по-късно на сестра си. – То обърна глава, уж че не я вижда. Но изглеждаше малко засрамено от себе си, така че все пак аз съм сигурна: то трябва да е било наистина Черната Царица.“)

– Стой по-кротко, мило – извика Алиса, като се смееше весело. – И се покланяй, когато мислиш какво да… измъркаш. Това спестява време, спомни си! – И тя вдигна котето и го целуна лекичко за това, че е било Черната Царица.)

– Снежанке, мила! – продължи Алиса, като погледна през рамо бялото коте, което все още понасяше търпеливо миенето. – Кога Дайна ще свърши тоалета на ваше величество? Навярно затова те сънувах толкова нечиста. Дайна! Трябва да знаеш, че миеш с език една Бяла Царица! Наистина това е крайно невъзпитано от твоя страна!

– Ами в какво се беше превърнала Дайна? – продължи Алиса, като седна удобно на земята, опря лакти и сложи брадичката си на дланите, като наблюдаваше котетата. – Я кажи, Дайна, не беше ли се превърнала

ти в Хъмпти-Дъмпти? Мисля, че така беше, но по-добре недей казва още на приятелките си, защото не съм съвсем сигурна.

– Сега, Кити, ако ти наистина беше с мене в съня ми, едно нещо ти е направило навярно голямо удоволствие: на мене ми казаха много стихотворения и всички бяха за риби! Утре сутринта ще имаш истинско пиршество. Докато закусваш, аз ще ти издекламирам стихотворението „Моржа и Зидаря“ и ти ще си представяш, че ядеш миди, миличка!

– А сега, Кити, нека си помислим: кой сънува този сън? Това е много важен въпрос, мила, и ти не трябва да си ближеш лапата така, сякаш Дайна не те е мила тази заран! Виждаш ли, Кити, трябва да съм го сънувала или аз, или Черния Цар. Той беше в моя сън, разбира се, но и аз бях в неговия! Дали го е сънувал Черния Цар, Кити? Ти беше негова жена, мила, така че трябва да знаеш… О, Кити, моля ти се, помогни ми да разреша този въпрос! Сигурна съм, че лапата ти може да почака малко!

Но непослушното коте само започна да мие другата си лапа, като се правеше, че не е чуло въпроса.

Как мислите вие: кой е сънувал този сън?

КРАЙ

Lewis Carroll
Through the Looking Glass

Източник: http://bezmonitor.com (през http://sfbg.us)
Сканиране, разпознаване и редакция: Гларус
Публикация:
АЛИСА В СТРАНАТА НА ЧУДЕСАТА. АЛИСА В ОГЛЕДАЛНИЯ СВЯТ. 1996. Изд. Пан, София. Биб. Вечните детски романи, №1. Приказни повести. IV изд. Превод: [от англ.] Лазар ГОЛДМАН (Алиса в страната на чудесата) и Стефан ГЕЧЕВ (Алиса в огледалния свят). Художник: Джон ТЕНИЪЛ. С ил. Формат: 20 см. Страници: 254.